

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra profesní přípravy

Problematika přípravy příslušníků Policie České republiky na řešení mimořádných a krizových situací jako součást profesní přípravy

Diplomová práce

Issues of preparation of the Police of the Czech Republic for dealing with emergency and crisis situations as part of professional training

VEDOUCÍ PRÁCE

PaedDr. Ing. Jan Zelinka, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Ondřej Rýdl

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Brně, dne 18. 12. 2022

Bc. Ondřej Rýdl

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu diplomové práce plk. v. v. PaedDr. Ing. Janu Zelinkovi, Ph.D. za odborné vedení práce, kdy mi byl nápomocen svými věcnými a konstruktivními připomínkami k zadanému tématu. Poděkování bych chtěl vyjádřit také por. Bc. Jiřímu Šimkovi Dis., který je metodikem útvaru PMJ Praha, por. Bc. Pavlu Pavlovičovi, který je metodikem útvaru SPJ Praha, kpt. Mgr. Zdeňkovi Berezňevovi, který je metodikem útvaru Policejního vzdělávání a služební přípravy, kpt. Ing. Pavlu Novákovi Dis., který je pracovníkem oddělení krizového řízení Policejního prezidia České republiky, kpt. Bc. Aleši Böhmovi, který je pracovníkem oddělení krizového řízení KŘP Jmk, nrap. Karlu Pošívalovi, který je vedoucím koordinátorem krizového vyjednávání v KŘP HI. m. Praha, Stanislavu Pantůčkovi, který je pracovníkem oddělení krizového řízení a ochrany obyvatelstva Úřadu městské části Praha 4, Ing. Martinu Džermanskému, který je interním členem fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, za jejich vstřícný přístup při vysvětlování řešené problematiky a poskytnutí cenných informací potřebných ke zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Hlavním cílem práce je podat přehled o vzdělávání příslušníků Policie České republiky v dané problematice, aby byli schopni efektivně a v souladu se zákonem plnit úkoly v rámci integrovaného záchranného systému, při řešení mimořádných událostí a krizových situací a při přípravě na ně. V rámci diplomové práce zjišťuji všeobecnou přípravu nově přijatých policistů do služebního poměru a prohlubování teoretických vědomostí a získávání dalších zkušeností již déle sloužících policistů. V praktické části diplomové práce bylo provedeno empirické šetření za účelem zjištění, zda policisté mají základní teoretické vědomosti o problematice krizového řízení a zda jsou dostatečně vycvičeni k používání ochranných pracovních pomůcek a jiného technického vybavení při výkonu služby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie * Integrovaný záchranný systém * Profesionální příprava * Vzdělávání * Krizové řízení * Bezpečnostní systém * Mimořádná událost * Krizová situace * Vnitřní bezpečnost * Veřejný pořádek

ANNOTATION

The main goal of this diploma thesis is to give the reader an overview of the education options for members of the Police of the Czech Republic in that given issue, so that they are able to perform tasks effectively and accordingly with the law framework of the integrated rescue system, when dealing with extraordinary events and crisis situations and when preparing for them. On part of this diploma thesis, is to investigate the general preparation of newly recruited police officers for employment, and the dependency of the theoretical knowledge and the acquisition of additional experience for police officers who have been serving longer, compared to the new joiners. In the practical part of the diploma thesis, there will be an empirical investigation what will find out whether police officers have the basic theoretical knowledge about the issue of crisis management and whether they are sufficiently trained to use protective work equipment and other technical equipment during the performance of their duties.

KEYWORDS

Police * Integrated rescue system * Vocational training * Education * Crisis management * Security system * Emergency * crisis situation * Internal security * Public order

Obsah

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.1 Mimořádná událost.....	12
1.2 Krizová situace.....	12
1.3 Záchrané práce	14
1.4 Likvidační práce.....	14
1.5 Veřejný pořádek	14
1.6 Vnitřní bezpečnost	14
1.7 Krizový stav	15
2 POJEM BEZPEČNOST	16
2.1 Dělení bezpečnosti	16
2.2 Bezpečnostní politika České republiky	17
2.3 Bezpečnostní strategie České republiky.....	17
2.4 Bezpečnostní systém České republiky	18
3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	19
3.1 Bezpečnostní rady	20
3.2 Krizové štáby	22
3.3 Krizový stav	24
3.4 Zásady k určování policistů do krizových orgánů	25
4 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ.....	28
4.1 Příprava na řešení nevojenských krizových situací	28
4.2 Příprava na řešení vojenských krizových situací	31
5 MINISTERSTVO VNITRA	35
5.1 Krizový štáb ministra.....	37
5.2 Plán akceschopnosti Ministerstva vnitra	37
6 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	39
6.1 Charakteristika policie a její organizace	39
6.2 Význam vnitřní organizace policie	39
6.3 Organizační členění policie.....	39
6.4 Věcná působnost policie	41
6.5 Krizový štáb	47

6.6	Plán akceschopnosti krajských ředitelství policie.....	47
6.7	Bezpečnostní ochrana areálů.....	48
7	ODDĚLENÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	50
7.1	Oddělení krizového řízení PP ČR.....	50
7.2	Oddělení krizového řízení krajských ředitelství policie.....	53
7.3	Vzdělání pracovníků krizových pracovišť.....	54
7.4	Další odborná příprava policistů.....	56
7.5	Metodický návod zpracování plánů krizové připravenosti.....	56
8	VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ.....	58
8.1	Základní odborná příprava.....	59
8.2	Vzdělávací instituce.....	60
8.3	Kurzy celoživotního vzdělávání.....	64
9	INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	65
9.1	Historie vzniku.....	65
9.2	Právní úprava.....	65
9.3	Použití integrovaného záchranného systému.....	65
9.4	Základní složky integrovaného záchranného systému.....	66
9.5	Ostatní složky integrovaného záchranného systému.....	66
9.6	Koordinace složek IZS.....	67
9.7	Dokumentace integrovaného záchranného systému.....	69
9.8	Havarijní plánování.....	71
9.9	Typové činnosti složek integrovaného záchranného systému.....	73
9.10	Velitel zásahu.....	74
10	PROVĚŘOVACÍ A TAKTICKÁ CVIČENÍ IZS.....	75
10.1	Dělení cvičení.....	75
10.2	Dokumentace cvičení.....	76
10.3	Hodnocení cvičení.....	76
10.4	Metodický návod k zajištění informovanosti ke cvičením.....	77
11	PROJEKT VELITEL POLICIE.....	78
11.1	Historie vzniku.....	78
11.2	Rozsah úkolů.....	79
11.3	Velící důstojníci.....	79

11.4	Požadavky na velitele policie	79
11.5	Vzdělávání a profesní příprava velitelů policie.....	80
11.6	Specifické vybavení vozidla.....	81
11.7	Vlastní projekty a vylepšení	82
11.8	Pořádané stáže v rámci projektu velitel policie.....	82
11.9	Projekt velitel policie jako součást profesní přípravy	83
12	TECHNICKÉ PROSTŘEDKY.....	85
12.1	Mobilní bezpečná platforma (MBP).....	85
12.2	TEREX	86
12.3	Practis Go	86
12.4	Simulační technologie XVR.....	87
12.5	Aplikace Tactilon Agnet.....	87
12.6	Geografický informační systém (GIS)	88
13	KONCEPCE PŘÍPRAVY OBČANŮ NA KRIZOVÉ SITUACE	89
13.1	Historie branné výchovy.....	89
13.2	Koncepce přípravy občanů k obraně státu.....	89
13.3	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025.....	90
	PRAKTICKÁ ČÁST	92
14	EMPIRICKÉ VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	93
14.1	Cíl průzkumného šetření.....	93
14.2	Provedení výzkumného šetření.....	95
14.3	Výsledky průzkumu.....	95
	A: Část osobnostní	95
	B: Část hodnotící	100
	C: Část závěrečná.....	119
14.4	Identifikace problému v profesní přípravě	121
	ZÁVĚR.....	124
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	127
	Seznam použitých zkratk	139
	Seznam tabulek a grafů.....	141
	Seznam příloh	143

ÚVOD

Policie České republiky je dle počtu svých pracovníků největším bezpečnostním sborem v České republice, v jehož řadách je služebně zařazeno v současné době přibližně 40.000¹ policistů. Specifickým znakem je rozsah a různorodost jednotlivých činností, které policie vykonává. Působnost policie je obecně vymezena zákonem o policii, přičemž jednotlivé konkrétní činnosti policie lze nalézt ve zvláštních právních předpisech. Pro představu lze uvést, že policie vykonává činnosti od dohledu nad bezpečnostního silničního provozu až po vyšetřování závažných trestných činů. Na základě právních předpisů je policie bezpečnostním sborem, který je nedílnou součástí bezpečnostního systému České republiky.

Nezastupitelnou úlohu má policie také jako základní složka integrovaného záchranného systému, který se využívá při řešení krizových a mimořádných událostí. Nastupující policisté jsou po svém přijetí do služebního poměru vysláni na základní odbornou přípravu, kterou jsou povinni absolvovat. Bezpečnostní sbor je dle zákona o služebním poměru povinen příslušníkovi umožnit absolvování základní odborné přípravy. Policisté musí být pro výkon služby řádně vyškoleni a vycvičeni. V průběhu odborné přípravy jsou policisté v základním rozsahu seznámeni s jednotlivými činnostmi, které mohou vykonávat při plnění úkolů k řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Mezi základní úkoly policistů při společném zásahu lze zařadit ochranu osob a majetku, spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, poskytování informací obyvatelům, uzavírání pevných stanovišť, regulace pohybu osob a vozidel, monitorování vzniklé situace.

U policie však vykonávají službu také pyrotechnici, letci, odstřelovači, potápěči a jiní specialisté, jejichž odbornost a znalosti dané problematiky překračuje rámec obecného vzdělání získaného ve formě absolvování základní odborné přípravy.

¹Policie.cz. Početní stav příslušníků Policie České republiky [online]. Zveřejněné informace 2022. Praha: Policie ČR, všechna práva vyhrazena © 2023. cit. [2023-03-02]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/pocetni-stavy-prislusniku-policie-ceskerepubliky.aspx>

Z důvodu provádění specifických činností jsou na těchto specializovaných útvarech přiřazeni metodici a instruktoři, kteří jsou organizačně začleněni pouze pod tímto útvarem a zabezpečují profesní přípravu policistů na konkrétním útvaru.

Další vzdělávání policistů v problematice krizového řízení může probíhat také formou kurzů celoživotního vzdělávání, které jsou pro zaměstnance státní správy pořádány katedrou krizového řízení na Policejní akademii České republiky v Praze nebo v rámci jednotlivých krajských ředitelství. Policisté se také účastní společného cvičení složek integrovaného záchranného systému, jehož účelem je ověřit připravenost k provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádné události.

TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1.1 Mimořádná událost

Pro účely tohoto zákona se rozumí mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.²

Definice mimořádné události je zakotvena v ustanovení § 2 písm. b) zák. č. 239/2000 Sb., zákon o integrovaném záchranném systému, přičemž mimořádné události vznikají náhle a mohou dosahovat takových rozměrů, které jsou ohrožující pro existenci systému. V případě jejich vzniku vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Do této skupiny lze zařadit nehody, havárie, kalamity, katastrofy. Řešení mimořádné události vyžaduje komplikovanou koordinaci a rozsáhlé použití sil a prostředků. Podobně jsou podle jiných právních předpisů prováděna mimořádná opatření k řešení jiných specifických mimořádných událostí nebo situací. Jako příklad lze uvést zákon o vodách nebo zákon o ochraně veřejného zdraví. Základní dělení mimořádných událostí je na přírodní a způsobené činností člověka.

1.2 Krizová situace

Pro účely tohoto zákona se rozumí krizovou situací mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).³

² Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3461 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

³ Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3475 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

Legální definice krizové situace je uvedena v ustanovení § 2 písm. b) zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Krizová situace je také nepředvídatelný nebo obtížně předvídatelný průběh dějů, ke kterým dochází v případě narušení rovnovážných stavů přírodních, technologických, ekologických, ekonomických, společenských a sociálních systémů. Následkem narušení rovnovážného stavu dochází k ohrožení životů a zdraví, majetku, veřejného pořádku, vnitřní a vnější bezpečnosti nebo životního prostředí. Pro zvládnutí krizové situace je potřeba využít opatření, která nejsou za normálního stavu zcela běžná a lze je považovat za nadstandardní. Intenzita ohrožení musí dosahovat značného rozsahu a ohrožení není možné odvrátit běžnou činností činností správních úřadů a složek IZS. Při vzniku krizové situace je při splnění zákonem stanovených podmínek po nezbytně nutnou dobu možné omezit práva a svobody osob zaručených v Listině základních práv a svobod. Při zvládnutí krizové situace je zejména důležitá schopnost rozhodovat, kterou si kompetentní složky musí udržet po celou dobu vzniklé situace. Ačkoliv dle zákonné definice je v doslovném paragrafovém znění uvedena mimořádná událost podle zákona o IZS, nelze všechny krizové situace striktně vztahovat pouze na pojetí mimořádné události obsažené v zákoně o IZS. Krizové stavy lze vyhlášovat také z jiných důvodů, jako například při ohrožení vnitřní bezpečnosti nebo svrchovanosti státu.

Rozdíl mezi mimořádnou událostí a krizovou situací spočívá v rozsahu činností, které musí být zodpovědnými orgány vykonávány k jejich úspěšnému zvládnutí. Při mimořádné události k jejímu zvládnutí postačují mimořádná opatření v rozsahu standardní úrovně činnosti orgánů, avšak při řešení krizových situací je nutné využít krizových opatření. Mimořádná událost může v závislosti na čase přerůst do krizové situace. Krizová situace se nemůže přeměnit na mimořádnou událost.

1.3 Záchranné práce

Činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin⁴

1.4 Likvidační práce

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.⁵

1.5 Veřejný pořádek

Lze chápat jako souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.⁶

1.6 Vnitřní bezpečnost

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.⁷

⁴Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3461 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

⁵Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3461 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

⁶ HRUDKA, Josef a David ZÁMEK. Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1.1.2012. Praha: Police history, 2012, 16 s. ISBN 978-80-86477-56-5

⁷Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha 2016. [citováno 1. března 2023].

1.7 Krizový stav

Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.⁸

V této kapitole bylo vysvětleno pouze několik základních pojmů z oblasti krizového řízení, které se vztahují k předemtné problematice. Odborem bezpečnostní politiky MV ČR byl vydán terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, kde lze nalézt abecedně seřazený přehled základních pojmů za účelem sjednocení výkladu odborné terminologie.

Terminologický slovník – krizové řízení a plánování obrany státu

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu byl schválen dne 7. července 2016 na 66. schůzi Výboru pro civilní nouzové plánování (VCNP). Hlavním účelem terminologického slovníku je usnadnění orientace v pojmech, které se vyskytují v legislativních normách, dokumentech schválených vládou, Bezpečnostní radou státu aj., stejně jako snaha o vysvětlení pojmů používaných v dokumentech EU a jiných mezinárodních subjektů a organizací. Z toho všeho je možné vyvodit, že terminologický slovník je taky spojovacím mostem státní správy a soukromé sféry a dále prvky státní správy navzájem. Terminologický slovník by měl také napomáhat porozumění a vyjasnění jednotlivých pojmů ve vzájemné komunikaci.⁹

⁸Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha 2016. [citováno 1. března 2023].

⁹Terminologický slovník krizového řízení[online]. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 8. června 2016. © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [citováno 1. března 2023] Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

2 POJEM BEZPEČNOST

V případě pojmu bezpečnost není terminologická jednotnost a je chápán různými způsoby. Jednou z možných variant výkladu je stav, kdy jsou na minimum omezeny hrozby a rizika. Jedná se o ideální stav, kterého se snažíme dosáhnout. Absolutní dosažení bezpečnosti není zcela reálné, a proto se tomuto stavu snažíme alespoň přiblížit v nejvyšší možné míře. Obsahově tento pojem může vyjadřovat vnitřní pocit osob, které se cítí být v bezpečí před možnými hrozbami a nebezpečím. Jedná se tedy o subjektivní stav lidské mysli. Při splnění stejných objektivních podmínek se někdo může cítit v bezpečí, a naopak někdo jiný může vnímat pocit strachu a nejistoty. Tento pocit bezpečí je však velmi individuální a každý jednotlivec jej proto vnímá rozdílně. Pojem bezpečnost je zakotven také v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti české republiky a v dalších právních předpisech.

2.1 Dělení bezpečnosti

Vnější bezpečnost

V tomto případě máme na mysli případné hrozby, které mohou stát ohrožovat zvnějšku. Jedná se především o vojenské nebo ekonomické hrozby, které jsou státem sníženy na nejnižší možnou míru. Stát musí být na vznik hrozby dostatečně připraven a schopen včas reagovat. Česká republika je suverénní stát, který prosazuje své vlastní zájmy, přičemž musí prostřednictvím zahraniční politiky budovat a udržovat diplomatické vztahy s dalšími státy.

Vnitřní bezpečnost

V daném případě se jedná o hrozby, které mohou stát a jeho zájmy ohrožovat zevnitř. Stát musí případné riziko snižovat vytvářením vhodných bezpečnostních podmínek a tvorbou legislativních norem, kterými je zajišťována bezpečnost státu a jeho obyvatel. K efektivnímu dosažení stanoveného cíle je nezbytná vzájemná spolupráce a provázanost jednotlivých prvků bezpečnostního systému. Mezi jednotlivé prvky systému lze zařadit například orgány veřejné správy, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní a jiné

služby, přičemž jsou ve vzájemných vazbách, kdy společnou činností za využití koordinovaného postupu zajišťují požadovanou bezpečnost.

2.2 Bezpečnostní politika České republiky

Do bezpečnostní politiky státu lze zařadit všechny bezpečnostní aktivity, kterými stát dosahuje plnění svých cílů a zájmů, čímž se rozumí zabezpečení svrchovanost státu a jeho územní celistvosti, demokratických hodnot, ochrana života a zdraví občanů, ochrana majetku, rozvoj v ekonomické a sociální oblasti, ochrana životního prostředí, dodržování mezinárodních smluv v oblasti bezpečnosti. K jednotlivým oblastem bezpečnostní politiky státu náleží zahraniční politika, obranná politika, vnitřní bezpečnost, hospodářská politika a politika v oblasti veřejné informovanosti a environmentální bezpečnost.

2.3 Bezpečnostní strategie České republiky

Jedná se o dokument, který je schvalován Vládou české republiky a pravidelně aktualizován Ministerstvem zahraničních věcí. Poslední verze byla schválena v roce 2015. Cílem strategie je definovat hodnoty, zájmy, postoje a cíle České republiky při zajišťování své vlastní bezpečnosti. První verze dokumentu byla poprvé schválena v roce 1999 a poté několikrát novelizována. Důvodem aktualizace je reakce na probíhající celospolečenský vývoj ve světě. V současné době je nutné rychle reagovat na změny v souvislosti se změnou bezpečnostní situace ve světě a úkolem vlády je provádět průběžné vyhodnocování bezpečnosti České republiky. Podkladem pro tvorbu Bezpečnostní strategie ČR jsou právní ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava, ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Dále jsou podkladem mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána. Jedná se o závazky, které souvisí se členstvím v NATO, Evropské unii, Organizaci spojených národů a organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Obsahově je dokument členěn celkem do 5 samostatných kapitol (úvod, východiska bezpečnostní politiky ČR, bezpečnostní zájmy ČR, bezpečnostní prostředí, strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR).

2.4 Bezpečnostní systém České republiky

Úkolem a základní funkcí bezpečnostního systému je řídit a koordinovat jednotlivé prvky, které se svojí činností podílejí na zajišťování bezpečnosti. V určitém rozsahu se na zajištění bezpečnosti podílejí také fyzické a právnické osoby, nikoliv pouze zákonem výslovně stanovené složky.

Úrovně bezpečnostního systému:

1. Ústřední

- Prezident republiky
- Parlament české republiky
- Bezpečnostní rada státu
- Ústřední správní úřady

2. Územní

- Hejtman kraje
- Starosta obce
- Krajské úřady
- Obecní úřady obce s rozšířenou působností
- Obecní úřady
- Jejich výkonné orgány krizového řízení

3. Další složky

- Ozbrojené síly
- Ozbrojené bezpečnostní sbory
- Záchranné sbory
- Záchranné služby
- Zpravodajské služby
- Havarijní služby

3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Základní funkcí každého státu je zajišťovat jeho bezpečnost a současně chránit bezpečnost osob, které se na území státu nacházejí. V České republice je při řešení krizových situací největší podíl odpovědnosti svěřen Ministerstvu vnitra, přičemž většinu úkolů vykonává Hasičský záchranný sbor. Hlavní podklady pro řešení krizových situací zpracovávají oddělení pro plánování hasičských záchranných sborů krajů. Těmito dokumenty jsou havarijní a krizové plány. Ve vzdělávacím Institutu ochrany obyvatelstva organizačně začleněného pod generální ředitelství Hasičského záchranného sboru jsou pro krizové štáby krajů a obcí s rozšířenou působností organizována pracovní setkání, jejichž cílem je formou kurzů vzdělávat a stmelovat pracovníky krizových štábů. Na základě praktických zkušeností je nutné prohlubovat vzájemné propojení mezi krizovým řízením a ochranou obyvatelstva. Při řešení krizové situace musíme koordinovaně řešit eliminaci působení mimořádné události a současně provádět například varování nebo evakuaci obyvatelstva. Krizové řízení systémově řeší velké mimořádné události, které bezprostředně předcházejí krizovým stavům.

Definice krizového řízení dle ustanovení § 2 písm. a) zák. č. 240/2000 Sb., zákona o krizovém řízení:

Pro účely tohoto zákona se rozumí krizovým řízením souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo 2. ochranou kritické infrastruktury¹⁰

Orgány krizového řízení na přípravu a řešení krizových situací nesouvisejících se zajišťováním obrany České republiky jsou dle krizového zákona vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, orgány kraje a další orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností,

¹⁰Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In. Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3475 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

orgány obce. Úkolem orgánu krizového řízení je vykonávat činnost, která slouží k připravenosti na vznik krizové situace.

3.1 Bezpečnostní rady

Bezpečnostní rada státu

Byla zřízena na základě čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, jako stálý pracovní orgán vlády, který v rozsahu pověření stanoveném vládou koordinuje a vyhodnocuje problematiku bezpečnosti České republiky a připravuje vládě návrhy k jejímu zajišťování. Složení a činnost je upřesněna usnesením vlády č. 391 ze dne 10. června o Bezpečnostní radě státu a o plánování opatření k zajištění bezpečnosti České republiky. Z těchto dokumentů vychází statut a jednací řád BRS. *Základním úkolem je podílet se na tvorbě spolehlivého bezpečnostních systému státu, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajištění bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků.*¹¹ Je tvořena předsedou vlády a dalšími členy vlády na základě rozhodnutí vlády. Prezident má právo účasti na jednáních BRS. Nejméně jednou za tři měsíce je předsedou svolána schůze nebo podle potřeby. Předsednictvo BRS na jednáních posuzuje aktuální bezpečnostní situaci v ČR a ve světě. Podle potřeby může zřizovat odborné pracovní skupiny, které se zabývají jednotlivými otázkami náležejícími do působnosti BRS. Prostřednictvím pracovních orgánů vyhodnocuje rizika a hrozby a přijímá příslušná opatření. V rámci BRS působí celkem 6 stálých pracovních výborů. Do působnosti ministra vnitra náleží výbor pro vnitřní bezpečnost a výbor pro civilní a nouzové plánování. Do působnosti ministra obrany náleží výbor pro obranné plánování. Pracovním orgánem vlády pro řešení krizových situací je Ústřední krizový štáb.

Bezpečnostní rada kraje

Je zřízena zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a souvisejícím právním předpisem je nařízení vlády č. 462/2000 Sb.). BRK plní funkci poradního orgánu hejtmána pro přípravu na krizové situace v působnosti kraje, avšak není orgánem krizového řízení. Předsedou BRK je hejtman, který jmenuje další členy

¹¹ Statut bezpečnostní rady státu. [online]. [cit. 4.3.2023]. Dostupné z <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/Statut-BRS-UV-435-2017.pdf>

například náměstka hejtmána, ředitele krajského úřadu, ředitele HZS kraje. Členem BRK je také ředitel krajského ředitelství Policie České republiky a příslušník armády, který byl určen náčelníkem Generálního štábu AČR nebo jinou osobu, která je nezbytná k posouzení stavu připravenosti na krizovou situaci. Činnost BRK se řídí jednacím řádem. Jednání probíhají minimálně dvakrát ročně, kdy se posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na krizové situace. Na jednání BRK se projednává a posuzuje přehled možných rizik na území kraje a provádí se analýza ohrožení. Dále je projednáván krizový plán kraje, havarijní plán kraje, vnější havarijní plán (pouze pokud byl schválen hejtmánem). Posuzuje se připravenost složek IZS na krizové situace a jejich řešení na území kraje, návrh ročního plánu cvičení složek IZS a orgánů krizového řízení v kraji a další věci ve vztahu připravenosti kraje na řešení krizových situací. Pracovním orgánem k řešení krizových situací nebo mimořádných událostí je krizový štáb kraje a jeho stálé pracovní skupiny (sekretariát krizového štábu), povodňová komise, krajská epidemiologická komise, krajská nálezová komise, krajská krizová centra tlumení nález, další orgány (trvalé nebo dočasné) zřízené za účelem řešení konkrétní mimořádné události nebo krizové situace.

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Je poradním orgánem starosty příslušné obce s rozšířenou působností pro přípravu na krizové situace. Předsedou je starosta, který může jmenovat nejvýše 8 členů. Členem je místostarosta, tajemník obecního úřadu, zaměstnanec obecního úřadu, který je tajemníkem bezpečnostní rady. Dále je členem příslušník policie, který byl určen ředitelem KŘP Policie České republiky a příslušník HZS určený ředitelem HZS kraje. Další osoba, která je nezbytná k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace. Při jednáních se projednává stav zabezpečení a stav připravenosti na krizové situace v teritoriu obce s rozšířenou působností (správní obvod). Je projednáván přehled možných zdrojů rizik, krizový plán obce s rozšířenou působností, vnější havarijní plán obce s rozšířenou působností (pokud je schvalován starostou, stav připravenosti složek v obvodu obce s rozšířenou působností. Dále je projednán způsob, kterým budou obce včetně právnických a fyzických osob ve správním

obvodu obce s rozšířenou působností seznámeny s charakterem možného ohrožení. Pracovním orgány starosty ORP pro řešení krizových situací a mimořádných událostí je krizový štáb obce, jehož součástí je stálá pracovní skupina (sekretariát krizového štábu) a povodňová komise obce s rozšířenou působností.

3.2 Krizové štáby

Jsou zřizovány v případech vzniku velkých mimořádných událostí, u kterých je předpoklad, že postupem času přeroste do krizové situace. Dále se krizové štáby zřizují na ohroženém území v případě vyhlášení některého typu krizových situace. Jedná se o tým lidí, který se skládá z politických zástupců území, odborníků a specialistů z různých oborů, příslušníků správních úřadů, podnikatelských subjektů a dalšího personálu zabezpečující bezproblémový chod krizového štábu. Současná legislativa České republiky upravuje vznik krizových štábů na úrovni vlády, státní správy a územní samosprávy. Na úrovni vlády je zřizován Ústřední krizový štáb, který zasedá v rámci České republiky. Krizové štáby krajů jsou zřizovány na území 14 krajů. Na nižším stupni krajů vznikají krizové štáby obcí s rozšířenou působností. Na základě rozhodnutí starostů dle konkrétní situace ještě mohou volným způsobem vznikat krizové štáby obcí. Krizové štáby jsou orgánem krizového řízení a jejich činnost se řídí statutem krizového štábu a jednacím řádem krizového štábu. Obsahem statutu je zejména organizační uspořádání. Je zde uvedeno, kdo je členem krizového štábu, stálé pracovní komise nebo skupiny. Ještě se zřizují odborné skupiny a podskupiny. Statut vymezuje působnost krizového štábu, způsob aktivace, povinnosti členů štábu.

Ústřední krizový štáb

Je pracovním orgánem vlády, která se při zabezpečování připravenosti České republiky na krizové situace sama stává orgánem krizového řízení. Předseda vlády jmenuje předsedou štábu dle charakteru situace ministra vnitra nebo ministra obrany. Dalšími členy štábu jsou náměstci všech resortů a další členové, mezi kterými je policejní prezident Policie České republiky. Činnost štábu po vyhlášení krizové situace spočívá v přípravě návrhů na řešení

krizových situací. Pracoviště Ústředního krizového štábu je u vojenských záležitostí u Ministerstva obrany a v ostatních případech u Ministerstva vnitra.

Krizový štáb ministerstva nebo správního úřadu

Ministerstva a jiné správní úřady dle krizového zákona zřizují pracoviště krizového řízení k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v oboru jejich působnosti. Dále zpracovávají krizový plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Složení krizového štábu určí ministr nebo vedoucí správního úřadu. Na základě žádosti jiného správního úřadu zpracovávají odborné práce, které vyplývají z jejich působnosti. Správní úřady v rámci svojí příslušnosti evidují možný přehled rizik, provádějí analýzy ohrožení a odstraňují rizika možného vzniku krizových situací.

Krizový štáb kraje

Je pracovním orgánem hejtmána. Ke svolávání dochází operativně, když je potřeba projednat věci ve vztahu k řešení krizové situace a přijetím krizových opatření. Činnost štábu je upravena v krizovém zákoně a nařízení vlády č. 462/2000 Sb. Pokud hejtman nařídí pohotovost krizového štábu kraje, současně tím zahájí jeho činnost. Zpravidla k této pohotovosti dochází prostřednictvím HZS. Ke svolání krizového štábu dochází v reakci na vyhlášení některého krizového stavu vládou nebo na základě krizového zákona vyhlásí

Krizový štáb obce s rozšířenou působností

Je svolán svým zřizovatelem při krizových stavech nebo vyhlášení zvláštního stupně poplachu územně příslušného poplachového plánu. Podnět ke svolání krizového štábu může pocházet také od řídicího důstojníka HZS kraje, který může svolat stálou pracovní skupinu krizového štábu. O svolání stálé pracovní skupiny neprodleně informuje zřizovatele krizového štábu. Krizový štáb je složen z členů příslušné bezpečnostní rady a členů stálé pracovní skupiny krizového štábu. Členy stálé pracovní skupiny jsou krizového štábu jsou tajemník krizového štábu, pracovníci obecního úřadu, zástupci složek IZS a další odborníci s ohledem na druh mimořádné události nebo krizové situace. O případném povolání dalších osob do štábu rozhodne vedoucí krizového štábu.

3.3 Krizový stav

Krizové situace na území České republiky jsou dle platné legislativy charakterizovány krizovými stavy, kterými jsou válečný stav, stav ohrožení státu, nouzový stav, stav nebezpečí. Při vyhlášení krizového stavu se vyhláší také krizová opatření, kterými lze omezit na nezbytně nutnou dobu, v nezbytné míře a v nezbytně nutném rozsahu práva občanům a současně se ukládají povinnosti.

Stav nebezpečí

Je upraven zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Stav vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy. Důvodem pro vyhlášení je ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury. Územní rozsah je pro celý kraj nebo jeho část. Doba trvání je nejdéle 30 dnů a prodloužení je možné se souhlasem vlády.

Nouzový stav

Je upraven v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Stav vyhláší vláda a při nebezpečí z prodlení předseda vlády. Vyhláší se v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Územní rozsah je celý stát nebo omezené území. Doba trvání je nejdéle 30 dnů a prodloužení je možné se souhlasem poslanecké sněmovny.

Stav ohrožení státu

Je upraven v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Stav vyhláší Parlament České republiky na návrh vlády. Vyhláší se v případě bezprostředního ohrožení svrchovanosti státu nebo územní celistvosti státu anebo jeho demokratických základů. Územní rozsah je celý stát nebo omezené území státu. Doba trvání není omezena.

Válečný stav

Je upraven v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Stav vyhláší Parlament České republiky. Vyhláší se v případě napadení České republiky nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Územní rozsah je celý stát. Doba trvání není omezena.

3.4 Zásady k určování policistů do krizových orgánů

Oddělením krizového řízení Policejního prezidia České republiky byly zpracovány zásady k určování policistů do orgánů pro řešení mimořádných událostí a krizových situací na úrovni krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí. Účelem je snaha ke sjednocení postupu při výběru, přípravě a výkonu činností s ohledem na možnosti krajského ředitelství, místní podmínky a zaměření krizového orgánu. Nařízením vlády je stanoveno, že ředitel krajského ředitelství policie je člen bezpečnostní rady kraje. Příslušník policie určený ředitelem krajského ředitelství je členem bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností.

Do stálých pracovních skupin krizového štábu kraje a krizového štábu obce s rozšířenou působností jsou zařazováni další policisté, kteří zastupují policii jako základní složku IZS. Ředitel krajského ředitelství policie může na základě žádosti určit další policisty do ostatních krizových orgánů. Ve zřizovací dokumentaci je vyjádřeno stálé zastoupení policie v krizových orgánech. Nejméně dvakrát ročně se musí konat jednání bezpečnostní rady kraje a bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností. Při určování policistů do bezpečnostních rad obcí s rozšířenou působností a krizových štábů je žádoucí, aby zástupcem policie byl vedoucí místně příslušného obvodního oddělení. V obci s rozšířenou působností, kde se nachází územní odbor krajského ředitelství, je do bezpečnostní rady vhodné určit vedoucího územního odboru nebo jeho zástupce. Do stálých pracovních skupin krizového štábu je určen další policista místně příslušného oddělení nebo územního odboru. V případě zřízení dalších skupin z důvodu vzniklé mimořádné události nebo krizové situace je žádoucí určit policisty vzhledem k jejich odbornosti.

Pro policistu určeného k zastupování policie v jakémkoliv krizovém orgánu je žádoucí a profesně přínosné absolvovat odborné kurzy, které jsou obsahově zaměřené na problematiku řešení mimořádných událostí a krizových situací. Základním vzdělávacím programem je Specializační kurz krizového řízení pro střední management policie s územně vymezenou působností, který je označen P2/0145. Vhodné je také vysokoškolské vzdělání se specializací na krizové řízení. Policisté určení do krizových orgánů se řídí pokyny vedoucího krizového orgánu a svoji účast oznamují svému nadřízenému služebnímu funkcionáři. Za běžného stavu určení policisté navrhují opatření, kterými je možné řešit problematiku veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Na základě požadavku ostatních členů krizového orgánu zabezpečuje poskytování informací ze strany policie. Posuzuje možnost k plnění úkolů zadaných policií s přihlédnutím k jejich rozsahu a termínu plnění, přičemž jedná v součinnosti s ostatními příslušnými organizačními články krajského ředitelství. S příslušnými organizačními články policie uplatňuje požadavek na materiálně technické zabezpečení za krizových stavů.

Při vzniku mimořádné události nebo krizové situace je určený policista po zahájení činnosti krizového orgánu povinen se podílet na fungování krizového orgánu ve formě zpracování analýz vzniklé situace, zpracováním návrhů řešení a zabezpečení realizace zadaných úkolů ve věcech veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. V určitém rozsahu spolupracuje při koordinaci činnosti složek IZS. Na základě požadavku krizového štábu ředitele krajského ředitelství policie od vedoucího krizového orgánu, aby zabezpečil dodávky nutné k plnění stanovených úkolů ve věcné příslušnosti policie. Všechny úkoly od krizového orgánu uložené policii předává do krizového štábu ředitele krajského ředitelství většinou prostřednictvím IOS krajského ředitelství. Dále předává krizovému štábu ředitele krajského ředitelství informace, které jsou důležité a mají souvislost s krizovou nebo mimořádnou událostí. Může se jednat o informace, jejichž obsahem je počet usmrcených a zraněných osob, pohřešovaných osob, kolik bylo do akce nasazeno policistů (SAP), případy vzniku narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, aktuální informace o dopravě v kraji (průjezdnost a uzavírky), zjištěné ohrožení prvků kritické infrastruktury, nutnosti provádět

střežení prostor uzavřených z důvodu evakuace, nebo statického narušení objektů, vzniklých škodách na majetku policie a policistů, škody způsobené policií na majetku fyzických a právnických osob

4 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

Krizové plánování v České republice zahrnuje přípravu na řešení vojenských a nevojenských situací. Cílem krizového plánování je zabezpečit připravenost k předcházení ke vzniku krizových situací a jejich následků, zajistit připravenost potřebných sil a prostředků, vytvořit organizační a rozhodovací nástroje k plnění úkolů orgánů krizového řízení, zabezpečit systém řízení státu schopného fungování při podmínkách vzniklých krizových situací.

Definice krizového plánování dle terminologického slovníku MV:

Ucelený soubor postupů, metod a opatření, které věcně příslušné orgány a určené subjekty užívají při předcházení, přípravě a odezvě na činnosti v krizových situacích.¹²

4.1 Příprava na řešení nevojenských krizových situací

Typový plán

Je zpracován příslušným ministerstvem nebo jiným ústředním správním úřadem. Jsou zde stanoveny doporučené typové postupy, zásady a opatření pro konkrétní druh krizové situace pro jejich řešení. Podle nařízení vlády č. 431/2010 Sb. jsou součástí krizového plánu ministerstva. Ke zpracování typových plánů byl vydán metodický pokyn, který vydává Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky v návaznosti na úkol stanovený usneseními vlády č. 369 ze dne 27. dubna 2026 k Analýze hrozeb pro Českou republiku. Metodika je pomůckou krizového řízení a je určena k zajištění jednotného postupu při zpracování typových plánů. V příloze dokumentu je uveden přehled jednotlivých ministerstev nebo jiných ústředních správních úřadů, které jsou odpovědné za zpracování typového plánu. Na základě přehledu typů krizových situací bylo zpracováno celkem 23 typových plánů. Dle potřeby jsou typové plány průběžně aktualizovány. Typový plán musí obsahovat

¹²Terminologický slovník krizového řízení[online]. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 8. června 2016. © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [citováno 1. března 2023] Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obraný-státu.aspx>

stručný popis krizové situace a možnost výskytu na území České republiky. Dále jsou zde uvedeny možné příčiny vzniku a jejího trvání. Ve scénáři vývoje krizové situace je popis skutečností, které naznačují vznik nebo bezprostřední hrozbu vzniku krizové situace, popis skutečností, na jejichž základě lze vzniklou situaci označit za krizovou nebo naopak na jejichž základě situace přestává být krizovou. Jsou zde uvedeny další možné krizové situace (sekundární), které mohou vzniknout jako důsledek krizové situace primární. Součástí typového plánu je chování a reakce obyvatelstva, které je ohroženo vznikem krizové situace. Ve scénáři nalezneme také faktory, které mohou urychlovat nebo zesilovat průběh krizové situace. V dopadech krizové situace jsou uvedeny dopady na životy a poškození zdraví, zničení nebo poškození majetku včetně dalších ekonomických dopadů, poškození životního prostředí, sociální a mezinárodní dopady, vliv krizové situace na základní funkce státu a kritickou infrastrukturu.

Krizový plán

Dle definice uvedené v krizovém zákoně obsahuje krizový plán soubor krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Náležitosti krizového plánu jsou upraveny v ustanovení § 15 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., které bylo změněno nařízením vlády č. 431/2000 Sb. Krizový plán je složen celkem ze 3 částí (základní, operativní, pomocné). V základní části nalezneme charakteristiku krizového řízení, přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení. Součástí základní části je také přehled právnických osob a podnikajících fyzických osob, které zabezpečují opatření plynoucí z krizového plánu. Operativní část obsahuje přehled krizových opatření a způsob zabezpečení na provedení, plán dodávek zpracovaný podle zvláštního právního předpisu, přehled spojení na subjekty, jež se podílejí na připravenosti a řešení krizových situací. Součástí krizového plánu jsou také rozpracované typové plány, které upravují postupy pro řešení konkrétních druhů krizových situací, které byly zjištěny při provádění analýzy ohrožení. Je zde přehled dalších plánů, které jsou svým obsahem použitelné pro řešení krizové situace. Pomocná část krizového plánu obsahuje přehled právních předpisů, které lze využít při přípravě a řešení krizových situací. Dále jsou zde umístěny geografické podklady, zásady manipulace s krizovým plánem

a další dokumenty, které se vztahují k problematice připravenosti na přípravu a řešení krizových situací. Ministerstvem vnitra byla zpracována metodika zpracování krizových plánů za účelem zajištění jednotného postupu při jejich zpracování.

Plán krizové připravenosti

Právnícké a podnikající fyzické osoby při přípravě na krizové situace mají v souladu s ustanovením § 29 zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení povinnost na výzvu příslušného orgánu krizového řízení se podílet na zpracování krizových plánů. Pokud se jedná o právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby zajišťující plnění opatření vyplývající z krizového plánu mají dále povinnost zpracovat plán krizové připravenosti. Pro účely krizového zákona se plánem krizové připravenosti rozumí plán upravující příslušnost právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací. Náležitosti plánu jsou upraveny v ustanovení § 17 Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., kdy plán se skládá ze základní části a příloh. Základní část je složena ze základní, operativní a pomocné části. V základní části nalezneme vymezení předmětu činnosti právnícké nebo podnikající fyzické osoby. Dále jsou zde uvedeny úkoly a opatření, která byla důvodem zpracování plánu krizové připravenosti. Nalezneme zde také přehled a hodnocení možných zdrojů a rizik včetně provedené analýzy ohrožení a možný dopad na činnost právnícké nebo podnikající fyzické osoby. Operativní část obsahuje přehled opatření, který vyplývají z krizového plánu příslušného orgánu krizového řízení a způsob zajištění jejich provedení. Způsob zabezpečení akceschopnosti právnícké nebo podnikající fyzické osoby. Postup řešení krizových situací, která byla odhalena v analýze ohrožení. Přehled spojení na příslušné orgány krizového řízení. Přehled plánů zpracovaných podle zvláštních právních předpisů, které jsou využitelné při řešení krizové situace. Pomocná část je téměř totožná s pomocnou částí krizového plánu. Najdeme zde však navíc ještě přehled uzavřených smluv uzavřených smluv, které jsou určeny k provedení opatření, kvůli kterým byl zpracován plán krizové připravenosti.

Plán subjektů kritické infrastruktury

Problematika je upravena v ustanovení § 29 zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, kdy subjekt kritické infrastruktury odpovídá za ochranu prvku kritické infrastruktury. Zákon proto subjektu ukládá povinnost vypracovat plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Lhůta vypracování je zákonodárcem stanovena do jednoho roku od rozhodnutí vlády nebo nabytí právní moci opatření obecné povahy. Podrobná úprava náležitostí plánu je uvedena v ustanovení § 17 a Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. Plán se skládá celkem ze 3 částí (základní, operativní, pomocná).

4.2 Příprava na řešení vojenských krizových situací

Obrana státu je dle ustanovení §2 odst. 1 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky definována jako *souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.*¹³ Plánování obrany státu se rozumí souhrn plánovaných opatření, která se vzájemně ovlivňují, přičemž slouží k zajištění svrchovanosti státu, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Plánování je dále určeno ke splnění požadavků na zajištění obrany státu před vnějším nepřítelem a plnění mezinárodních smluv o společné obraně, ke kterým se Česká republika dobrovolně zavázala. Armáda České republiky se podílí na činnostech mezinárodních organizací například formou vojenských misí, kdy jsou vojáci vysíláni do mírových operací. Armáda se také podílí na provádění záchranných prací a plnění humanitárních úkolů. Operační přípravou se rozumí opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru. Opatření se plánují a uskutečňují v době míru, za stavu ohrožení státu nebo za

¹³Česko. Zákon č. 222 ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky, 1999, částka 76, ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb.m.s. – RA2116 222/1999 Sb. – o zajišťování obrany České republiky – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.7.2023

válečného stavu. Cílem je vytvořit na území státu potřebné podmínky pro plnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

Plán obrany

Je základním plánovacím dokumentem pro řízení a organizaci zajištění obrany státu. Je tvořen obranným plánováním, operačním plánováním, mobilizačním plánováním, plánováním připravenosti obranného systému a plánováním příprav k záchranným pracím a plnění humanitárních úkolů. Podle nařízení vlády č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu obsahuje plány činností státu při zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením, přehled sil a prostředků včetně plánu jejich doplňování, plán hospodářské mobilizace, plán nezbytných dodávek, plán operační přípravy státního území, koncepty předběžných operačních plánů a stálých operačních plánů, seznam opatření pro přechod státu do stavu ohrožení státu nebo do válečného stavu a manuál systému reakce na krize.

Dílčí plán obrany

Plánovací dokument obsahující činnost ministerstev, dalších ústředních správních úřadů, České národní banky a krajských úřadů při zajišťování obrany České republiky. Výkon činnosti je závislý na věcné působnosti a úkolech zpracovatelů, které jsou stanoveny v Plánu obrany státu a ve zvláštních právních předpisech.

Národní systém reakce na krize (NSRK)

Je ekvivalentem aliančního dokumentu Manuálu systému reakce na krize Severoatlantické aliance, který popisuje systém krizového řízení NATO. Seznam opatření vychází z ústavních zákonů, Bezpečnostní strategie České republiky, krizových zákonů. Obsahuje postupy pro včasnou a koordinovanou reakci na možné krize. Využívá se jako podpůrný prvek při řízení obrany státu a krizového řízení za stavu ohrožení státu v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením. Dále se používá za válečného stavu a dalších situacích vojenského charakteru, které mají podstatný vliv na bezpečnost České republiky. V seznamu opatření jsou uvedeny jednotlivé činnosti, kterými

lze reagovat na vznik nebo hrozbu případného vzniku krizových situací. V dokumentu je uveden způsob, jakým se postupuje při vyhlášení opatření. Dále zde nalezne postup při předávání návrhů k realizaci opatření, která jsou předkládána příslušným orgánům krizového řízení. Jsou zde uvedena opatření, která v rámci svojí působnosti budou při řešení krizových situací přijímají orgány moci zákonodárné, výkonné a samosprávné. Jedná se o přehled nezbytných opatření, které budou Českou republikou přijaty při vzniku vojenský i nevojenský krizových situací. Tento přehled je upraven ve vztahu k aliančním opatřením NCRS. Národní systém reakce na krize je určen také k podpoře krizového plánování.

Objekt důležitý pro obranu státu (ODOS)

Definice je uvedena v zákoně o obraně státu, kdy se jedná o pozemky a stavby umístěné ve vojenských újezdech a jejich příslušenství, které jsou vzhledem ke svému politickému, vojenskému nebo hospodářskému hledisku významné pro zajišťování obrany státu. Jejich úkolem je zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil. Do objektů důležitých pro obranu státu se zahrnují například pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel, pozemky a stavby a další strategické objekty určené vládou, pozemky a stavby u kterých výkon vlastnického práva státu vykonává Ministerstvo vnitra. Jako příklad lze uvést strategická vodní díla a vodní zdroje, objekty sloužící k telekomunikaci a radiokomunikaci včetně poštovních objektů, objekty a krizová pracoviště určených ústředních správních úřadů, správních úřadů a krajských úřadů. Dále sem patří objekty a stavby, které jsou strategicky významné v oblasti energetiky, plynárenství nebo teplárenství včetně zařízení k rozvodu ropy. Do objektů ODOS se řadí také objekty, které jsou důležité pro válečnou ekonomiku a přímo se podílejí na podpoře ozbrojených sil. Jsou to podniky vyrábějící zbraně, centrální sklady s trhavinami a municí. Vzhledem k možnému riziku úniku nebezpečné látky a případným ztrátám na lidských životech se do ODOS řadí také jaderné a tepelné elektrárny nebo továrny produkující velké množství škodlivých látek. Také zde mohou být zařazeny objekty, jejichž využití je v době vyhlášení válečného stavu jiné než v době míru. Z důvodu zajištění veřejného zájmu nebo

zajištění bezpečnosti osob může být do těchto objektu omezen nebo zakázán vstup.

Objekt možného napadení (OMON)

Krajské úřady za účelem zajištění obrany státu vyhodnocují, které objekty mohou být napadeny při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Proto navrhnou vládě způsob jejich ochrany. Vládě však nenavrhují objekty, jejichž ochranu a střežení provádí ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory. Jedná se například o objekty v působnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny a senátu, Kanceláře prezidenta republiky, NKÚ, Úřadu vlády České republiky, ministerstev, Správy hmotných rezerv, zpravodajských služeb České republiky, České národní banky a další.

5 MINISTERSTVO VNITRA

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy na úseku požární ochrany, krizového řízení a přípravy na mimořádné události, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Jeho úkolem je sjednocovat postupy v oblasti krizového řízení, provádět kontrolu připravenosti ostatních ministerstev a jiných ústředních správních úřadů na řešení krizových situací, zpracovává seznam pro určení prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu. Úkolem ministerstva je také organizovat školení a instruktáže a podílet se na přípravě k získání zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců orgánů krizového řízení. Ministerstvo vnitra provádí ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací prostřednictvím Generálního ředitelství HZS ČR. Koordinace spočívá v povolávání a nasazování potřebného sil a prostředků. Dále koordinuje pomoc poskytovanou z jiných krajů, ministerstev nebo jiných ústředních správních úřadů ze zahraničí.

Působnost Ministerstva vnitra je zakotvena v ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) zák. č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky:

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu.¹⁴

Úsek vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku je zajišťován odborem bezpečnostní politiky MV, který je pracovištěm krizového řízení dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

V zákoně o krizovém řízení je působnost Ministerstva vnitra v ustanovení § 10 odst. 2 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení zakotvena následovně:

¹⁴Česko. Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In Sběrka zákonů České republiky, 1969, částka 1, 17 s. ISSN 1211-1244. systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 2/1969 - o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Ministerstvo vnitra odpovídá za přípravu a řešení krizových situací souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem, a přitom určuje a kontroluje postupy Policie České republiky.¹⁵

V rámci této působnosti byly Ministerstvem vnitra ve spolupráci s Policií České republiky zpracovány dva typové plány, který stanoví pro konkrétní druh krizové situace doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení. Typové plány jsou podle nařízení vlády č. 431/2010 Sb. součástí krizového plánu ministerstva. Konkrétně se jedná o typový plán Narušování zákonnosti velkého rozsahu (TP 21), který je obsahově zaměřen na hrozbu teroristického útoku, závažného narušení veřejného pořádku, extremismus ohrožující demokratické základy ČR, nárůst závažné majetkové a násilné kriminality. Druhým typovým plánem je Migrační vlna velkého rozsahu (TP 20), který se zabývá problematikou velkého množství cizinců na státních hranicích České republiky, kteří chtějí buď oprávněně či nikoliv vstoupit na území České republiky. Ke krizovým opatřením ve vztahu ke zpracovaným plánům patří například omezení vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na území, zvýšení ochrany státních hranic, omezení používání zbraní, zvýšený dohled nad veřejným pořádkem, ostraha určených objektů, posílení sil a prostředků policie za využití Armády. Policie jako výkonná složka Ministerstva vnitra zabezpečuje přípravu a realizaci krizových opatření z vypracovaných typových plánů. Krizová opatření jsou následně prostřednictvím odborných útvarů MV a PČR dále detailněji rozpracována do operačních plánů pro jednotlivé stupně řízení. Policie stanoví v operačních plánech podíl a rozsah jiných subjektů na zajišťování krizových opatření. Následně určené subjekty krizová opatření vhodným způsobem zakomponují do vlastní dokumentace. Policie zabezpečuje a koordinuje krizová opatření v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, která jsou uvedena v jiných typových plánech, které zpracoval jiný subjekt než Ministerstvo vnitra. Policie při realizaci krizových opatření dle typových plánů jiných subjektů je realizována jako podpůrná činnost hlavním

¹⁵Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In. Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3478 s ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

odpovědným subjektům, pokud oprávněný gestor typového plánu uvedl například požadavek na zajištění veřejného pořádku nebo zákonnosti.

5.1 Krizový štáb ministra vnitra

Je zřízen pokynem ministra vnitra č. 7 ze dne 11. ledna 2010, kterým se zřizuje krizový štáb ministra vnitra. Jeho účelem je zajištění operativního řízení Ministerstva vnitra koordinace činnosti útvarů ministerstva, Policie České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky při hrozbě vzniku krizové situace nebo po vyhlášení krizového stavu. Krizový štáb je pracovním orgánem ministra vnitra. Členem krizového štábu je náměstek ministra vnitra, policejní prezident, generální ředitel HZS a další členové. Činnost krizového štábu je upravena statutem a jednacím řádem.

5.2 Plán akceschopnosti Ministerstva vnitra

Je vydán pokynem ministra vnitra č. 43 ze dne 19. listopadu 2019, kterým se vydává Plán akceschopnosti Ministerstva vnitra. Slouží *pro zabezpečení připravenosti útvarů Ministerstva vnitra(dále jen "ministerstvo") a připravenosti generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen "generální ředitelství"), Policejního prezidia České republiky (dále jen "policejní prezidium") a organizačních složek státu zřízených ministerstvem k plnění úkolů v oboru jeho působnosti, organizačních složek státu zřízených právním předpisem, ke kterým ministerstvo vykonává zřizovatelské funkce, a státních příspěvkových organizací zřízených ministerstvem k plnění úkolů v oboru jeho působnosti, ke kterým ministerstvo vykonává zřizovatelské funkce(dále jen "organizace"), při vzniku hrozby krizové situace, za krizové situace, při obraně státu a dále při mimořádných situacích, které znemožňují plnou činnost útvarů ministerstva, generálního ředitelství, policejního prezidia a organizací¹⁶*

Jsou zde uvedeny celkem čtyři stupně akceschopnosti ministerstva, které jsou určeny k zabezpečení činnosti útvarů, pokud je zde hrozba vzniku krizové situace nebo mimořádné události, pokud krizová situace nastane, při nutnosti

¹⁶Pokyn ministra vnitra č. 43 ze dne 19. listopadu 2019, kterým se vydává Plán akceschopnosti Ministerstva vnitra. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 43/2019 (MV) – vydání Plánu akceschopnosti Ministerstva vnitra – poslední stav textu

obranu státu, pro zajištění ochrany zaměstnanců. Po vyhlášení některého ze stupňů dochází k plnění úkolů uvedených v přehledu úkolů v jednotlivých stupních akceschopnosti. Jednotlivé stupně vyhláší ministr vnitra, ve výjimečných případech policejní prezident, avšak je zde požadavek na dodatečné schválení ministrem. Metodické nácviky mají za úkol seznamovat vedoucí pracovníky, pracoviště krizového řízení a určené zaměstnance s opatřeními.

6 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

6.1 Charakteristika policie a její organizace

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky, který byl zřízen zákonem o Policii České republiky č. 283/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V důsledku celospolečenského vývoje a potřeby nového definování úkolů policie byl původní zákon nahrazen novým zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zejména se jedná o větší zobecnění úkolů policie, které v souladu se zákonem a mezinárodními smlouvami vykonává. Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra, v jehož čele stojí ministr vnitra. Ministerstvo je oprávněno ukládat policii úkoly prostřednictvím Policejního prezidia, v jehož čele stojí policejní prezident, který je představeným všech policistů. Ministerstvo musí vytvářet podmínky pro plnění úkolů policie. Policie je organizačně rozdělena na útvary s celostátní působností a krajská ředitelství policie, ve kterých jsou zřízeny další útvary v rámci krajských ředitelství. Úkoly policie vykonávají policisté a zaměstnanci policie.

6.2 Význam vnitřní organizace policie

Hlavním úkolem organizace policie je efektivní využívání dostupných sil a prostředků (SAP) za účelem efektivního plnění požadovaných úkolů. Tím je myšlena klasická dělba práce a funkcí, k jejichž využívání dochází také v jiných odvětvích. V případě policie se jedná o různé specializace, které policisté mohou vykonávat. Dochází zde k rozdělení pravomocí, se kterou přichází určitá míra odpovědnosti. Všechny výše uvedené skutečnosti se následně uplatňují při plnění úkolů policie a pochopitelně také při krizovém řízení.

6.3 Organizační členění policie

Základní organizační součásti policie dle ustanovení § 6 zák. č. 273/2008 Sb. jsou: *Policii tvoří útvary, jimiž jsou: Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní*

působností, krajská ředitelství policie (dále jen „krajské ředitelství“), útvary zřízené v rámci krajského ředitelství¹⁷

Útvary Policie České republiky s celostátní působností:

Útvary Policie České republiky s celostátní působností se zřizují na základě nařízení Ministerstva vnitra č. 67 ze dne 15. prosince 2008. Konkrétně se jedná o níže uvedené útvary:

- Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
- Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování
- ředitelství služby kriminální policie
- Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování
- Útvar speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu služby kriminální policie a vyšetřování
- Kriminalistický ústav
- Útvar rychlého nasazení
- Ochranná služba
- Útvar pro ochranu prezidenta České republiky
- Letecká služba
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Pyrotechnická služba
- Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy

Útvary s celostátní působností plní specifické a velmi specializované úkoly na celém území České republiky. Některé z výše uvedených útvarů poskytují servisní služby jiným policejním útvarům, jiné se specializují pouze na svoji problematiku.

¹⁷ Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: Sběrka zákonů České republiky, 2008, částka 91, s. 4086. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 273/2008 Sb. – o Policii České republiky – poslední stav textu

Útvary policie České republiky s územně vymezenou působností

Podrobnější organizační struktura policie je upravena interními akty řízení. Interní akty řízení dále upravují vztahy nadřízenosti a podřízenosti a také součinnosti a spolupráce.

6.4 Věcná působnost policie

Věcná působnost Policie České republiky je zakotvena v ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., kde je výslovně uvedeno:

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.¹⁸

Výše uvedené vymezení úkolů je obecné, neboť nelze taxativním výčtem uvést všechny úkoly, které spadají do věcné příslušnosti policie. Působnost policie tedy vychází ze základních hodnot, které policie chrání v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti. Dle výše uvedené citace jsou chráněnými hodnotami veřejný pořádek, bezpečnost osob a majetku. Policie však není jediným subjektem, který působí při ochraně těchto společenských hodnot. Velké množství úkolů zde vykonávají také ústřední orgány státní správy, územní samosprávné celky, bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní služby a ozbrojené síly. Obecná povinnost policie učinit adekvátní opatření vychází z principu subsidiarity, pokud příslušné orgány na vzniklou situaci nereagují nebo nejsou schopny svými silami situaci zvládnout. Postup policie při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání pořádkových jednotek, antikonfliktního týmu a prvosledových hlídek při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci pořádkových jednotek a prvosledových hlídek, jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické zabezpečení

¹⁸Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky, 2008, částka 91, 4086 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 273/2008 Sb. – o Policii České republiky – poslední stav textu

upravuje pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10. června 2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. V první části pokynu najdeme vymezení pojmů jako opatření (bezpečnostní opatření, policejní opatření, policejní akce), bezpečnostní situace, jednotný zákrok, velitel opatření, aktivní útočník atd. Ve druhé části je upravena problematika vyhlášení opatření, kategorie opatření, řízení opatření, přípravu na opatření, rozkaz k opatření, typový plán, instruktáž, úkoly velitele opatření, jednotný zákrok, ukončení opatření, stálý odborný tým. Ve třetí části je upravena problematika pořádkových jednotek. Čtvrtá část upravuje problematiku antikonfliktních týmů, zejména organizace jejich činnosti a úkoly koordinátora. Pátá část pokynu je věnována problematice prvosledových hlídek, zejména na organizaci a výcvik. Pokyn obsahuje celkem 5 příloh (kompetence a odpovědnost štábu velitele opatření, materiální vybavení pořádkových jednotek, označování protiúderových přileb taktickým identifikačním prvkem, obrazové znázornění vzorů vest pro policisty antikonfliktního týmu, materiální vybavení prvosledových hlídek). Dle čl. 6 PPP č. 35/2015 lze pro ochranu nebo obnovení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k záchranným a likvidačním pracím, k plnění úkolů souvisejících s ochranou objektů, přepravou nebezpečných látek a plnění úkolů policie ve vládou schválených bezpečnostních dokumentech lze použít zásahovou jednotku.

Policie jako součást bezpečnostního systému

„Policie České republiky zajišťuje bezpečnost České republiky společně s ozbrojenými silami, které se člení na armádu, Vojenskou kancelář, prezidenta republiky a Hradní stráž.“¹⁹

Policie ČR jako součást integrovaného záchranného systému

Působení policie v rámci integrovaného záchranného systému, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně je upraveno v ustanovení § 20 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky:

(1) Plněním úkolů k řešení mimořádných událostí a krizových situací se rozumí i příprava policie na ně.

¹⁹HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019, 12 s. ISBN 978-80-7251-481-6.

(2) Policie jako základní složka integrovaného záchranného systému vykonává v místě provádění záchranných a likvidačních prací úkoly podle tohoto zákona.

(3) Policista nebo útvar policie se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací včetně letecké podpory integrovaného záchranného systému a letecké podpory v krizových situacích, jsou-li k tomu vycvičeni a vybaveni, je-li to nezbytné pro záchranu života, zdraví nebo majetku a jsou-li k tomu určeni policejním prezidentem²⁰

Policie je základní složkou integrovaného záchranného systému, která je schopna plnit specifické úkoly při řešení krizových situací a mimořádných událostí. Hlavním úkolem je především řešení krizových situací ve vztahu k ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Policie se také podílí na ochraně obyvatelstva při vyhlášení krizového stavu. V souvislosti s mimořádnou událostí policie plní úkoly v rozsahu stanoveném v zákoně o policii a zákoně o integrovaném záchranném systému. Při plnění úkolů spolupracuje s dalšími složkami integrovaného záchranného systému. Prioritním úkolem policie na místech postižených mimořádnou událostí je ochrana bezpečnosti osob a majetku. Policie zajišťuje ochranu a zabezpečení movitého a nemovitého majetku před případnou kriminální činností. Policisté jsou využíváni k obsazování určených stanovišť a regulaci vstupu osob do vymezených míst. Policisté na místě mimořádné události vykonávají dohled nad bezpečnostní silničního provozu a spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku. V případě evakuace osob se podílí na jejím provedení a poskytují nezbytné informace o mimořádné události obyvatelstvu. Policie na místě mimořádné události provádí šetření k okolnostem vzniku mimořádné události za účelem řádného objasnění příčin jejího vzniku. Provádí potřebné úkony k provedení identifikace zemřelých osob a vyrozumění pozůstalých příbuzných. Iniciativně také vyvíjí činnost směřující k úspěšnému a efektivnímu řešení vzniklé mimořádné situace.

²⁰ Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky, 2008, částka 91, 4089 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 273/2008 Sb. – o Policii České republiky – poslední stav textu

Oprávnění policistů

Při provádění záchranných a likvidačních prací směřujících k odstranění následků mimořádné události policisté využívají oprávnění, která jsou taxativně stanovena v zákoně o policii. Policisté mohou do lidských práv a svobod zasahovat pouze ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Veškerá využívaná oprávnění policistů jsou předmětem teoretické výuky, kterou absolvují po svém přijetí ke sboru v průběhu absolvování základní odborné přípravy. Policisté mohou na místě mimořádné události požadovat prokázání totožnosti. Při plnění úkolů policie mohou osobám zakázat vstup na určené místo nebo jim přikázat, aby se na nezbytně nutnou dobu nezdržovaly v určitém prostoru. Toto oprávnění budou využívat zejména v případech, kdy místo bude kontaminované chemickou látkou, zasažené povodní nebo radioaktivním zářením. Dále se bude jednat o místa, kde se nachází budovy s narušenou statikou nebo je vyhlášena karanténa. Každý je povinen příkazu policisty uposlechnout jinak se dopouští protiprávního jednání. Dalším oprávněním policistů je požadovat od právnických a fyzických osob věcnou i osobní pomoc. Policie na místě mimořádné události může souběžně provádět úkony trestního řízení za účelem zjištění příčiny vzniku a zjištění případné míry zavinění konkrétních osob. V souladu se zákonem o policii lze zajistit a tím omezit na osobní svobodě osobu, která ohrožuje svůj život nebo život jiné osoby. Pokud je to nezbytně nutné pro ochranu života a zdraví anebo odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti a věc nesnese odkladu, je policista v souladu se zákonem oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek k provedení potřebných úkonů. V případě nutnosti může při vstupu použít sílu. Při mimořádné události se bude jednat zejména o případy, kdy bude nutná evakuace nemohoucích osob nebo je podezření na zemřelou osobu. Odborně způsobilí policisté smějí používat výbušniny nebo výbušné předměty, zejména při likvidaci nálezů munice nebo nástražného výbušného systému. Pravidla pro držení a používání výbušnin při zákroku a výcviku jsou stanovena v ustanovení § 38 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a v ZPPP č. 69/2006. V závazném pokynu je uvedeno vymezení některých pojmů jako například průlomový technický prostředek, velitel

opatření, tým, ohrožený prostor, manipulace, oprávněná osoba apod. Velmi důležitá je věcná příslušnost, že manipulaci provádí pouze oprávněná osoba. Také zde nalezneme podmínky a způsoby použití pyrotechnický prostředků.

Specifické úkoly

V České republice se nacházejí dvě jaderné elektrárny Dukovany a Temelín. Jaderná energie má důležitý význam pro zajišťování základních funkcí státu. Jedná se o zařízení nebo pracoviště IV. Kategorie s velmi výrazným zdrojem ionizujícího záření. Provoz a ochrana jaderných zařízení je upravena mezinárodními smlouvami států, přičemž kontrola dodržování potřebné ochrany je kontrolována Mezinárodní agenturou pro atomovou energii. Ohrožení může kromě přírodních pohrom a průmyslových havárií spočívat také v teroristickém útoku. Stálou ochranu jaderných elektráren proto provádí speciálně vycvičení policisté, kteří se starají o jejich bezpečnost. Speciální jednotka Temelín je organizačně začleněna pod Krajského ředitelství Jihočeského kraje a Speciální jednotka Dukovany je součástí Krajského ředitelství policie Vysočina. Policisté v jednotce musí absolvovat fyzickou a tělesnou přípravu, střeleckou přípravu, práci ve výškách, sebeobranu, takticko-speciální přípravu. Výcvik je primárně zaměřen na taktickou přípravu zadržení nebezpečných pachatelů. Trénuje se například vstupování do budov za použití lana, otevírání dveří za pomoci páčidla, vyrážení beranidlem nebo brokovnice a speciální munice. Trénuje se také násilné zastavení vozidla s posádkou, která byla vyhodnocena jako nebezpečná. Specifickým je bojový výcvik v blízkosti jaderných zařízení. Policisté zařazení u speciální jednotky musí být ve výborné fyzické kondici a pravidelně absolvovat náročnou střeleckou přípravu, neboť při zákroku proti nebezpečným pachatelům je použití zbraně nutné. Pokynem policejního prezidenta č. 34 ze dne 19. února 2015 je upravena činnost zásahových jednotek a jednotek pro ochranu jaderných elektráren. Pokyn upravuje také jejich výzbroj a materiální zabezpečení. Dle pokynu jsou jednotky pro ochranu jaderné elektrárny oprávněny vyžadovat součinnost od ostatních organizačních článků krajského ředitelství a dožádané útvary jsou povinny potřebnou součinnost poskytnout. Hlavní úlohou jednotek pro ochranu jaderné elektrárny je provádět pohotovostní ochranu jaderné elektrárny před útoky proti chráněným zájmům.

Prostřednictvím integrovaného operačního střediska a operačního střediska operačního odboru Policejního prezidia ČR lze požádat o součinnost Útvar rychlého nasazení (URNA). Útvary mají své vlastní instruktory a metodiky služební přípravy a výcviku. U zásahových jednotek jsou zřízeny specializované činnosti jako například vyjednač, potápěč nebo odstřelovač. Služební příprava policistů na těchto útvarech zahrnuje odbornou policejní přípravu, kondiční přípravu včetně použití donucovacích prostředků, střeleckou přípravu, taktickou přípravu, přípravu pro práci ve výškách, přípravu pro krizové vyjednávání, zdravotní a psychologickou přípravu, přípravu řidičů, spojovací přípravu, topografickou přípravu, potápěčskou přípravu a další přípravu. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky metodicky usměrňuje obsah, rozsah, formy a metody výcviku, přičemž se při vytváření metodiky vychází z podnětu zásahových jednotek.

Řešení dopravních nehod

Samostatnou kapitolou jsou místa dopravních nehod, kde policie provádí zadokumentování a šetření k případnému porušení právních předpisů. Samotné šetření dopravní nehody provádí služba dopravní policie, konkrétně dopravní nehody. Všichni policisté však mohou provádět prvotní a neodkladné úkony, mezi které náleží zejména poskytnutí první pomoci zraněné osobě. K dalším úkolům lze zařadit zajištění technické pomoci jako je na příklad vyproštění osoby z havarovaného vozidla. Odstranění hrozícího nebezpečí, které vzniklo při dopravní nehodě (rozlité hořlavé látky, jedy, radioaktivní materiál, výbušniny, únik plynu, poškození elektrického vedení). Hlásná služba operačnímu středisku, kde policisté podají předběžné informace z místa dopravní nehody a uvedou, zda se jedná o mimořádnou událost. Označení místa dopravní nehody nebo případně uzavření. Zajištění případných stop nebo jejich ochrana před poškozením nebo zničením. Dále policisté zjišťují totožnost účastníků a svědku dopravní nehody. Pokud je to možné, obnovují provoz na pozemní komunikaci. U řidičů se provádí dechová zkouška na přístroji Dräger za účelem zjištění, zda nejsou pod vlivem alkoholu. V případě podezření na užití jiné omamné a psychotropní látky lze provést orientační test na testovací sadě Drugwipe a v případě pozitivního výsledku vyzvat řidiče k lékařskému vyšetření spojeného

s odběrem biologického materiálu. V případě pozitivního zjištění na ovlivnění alkoholem nebo užitím omamné a psychotropní látky je věc řešena jako přestupek nebo trestný čin.

6.5 Krizový štáb

Krizový štáb policejního prezidenta

Je zřízen rozkazem policejního prezidenta č. 76 ze dne 30. dubna 2010, k plnění úkolů v oblasti krizového řízení. Krizový štáb policejního prezidenta je pracovním orgánem policejního prezidenta. V příloze k rozkazu jsou uvedeni členové krizového štábu a vedoucí krizových štábů útvarů policie s celostátní působností a vedoucí krizových štábů krajských ředitelství policie. Činnost krizového štábu je upravena statutem a jednacím řádem.

Krizový štáb ředitele krajského ředitelství

Krizové štáby ředitelů jednotlivých krajských ředitelství policie se zřizují jako pracovní orgán ředitele krajského ředitelství policie s působností na území daného kraje, ve kterém byl zřízen. Krizový štáb je určen k zajištění operativního řízení a koordinace činností krajského ředitelství policie při hrozbě vzniku krizové situace nebo po vyhlášení krizového stavu.

6.6 Plán akceschopnosti krajských ředitelství policie

V pokynu ministra vnitra č. 43/2019 jsou uvedeny náležitosti, které musí plán akceschopnosti obsahovat. Plány akceschopnosti pro jednotlivá krajská ředitelství policie jsou vydávány ve formě pokynů příslušnými řediteli krajských ředitelství policie. Plán akceschopnosti je vydáván pro zabezpečení připravenosti a ochrany krajského ředitelství, jeho útvarů a organizačních článků při vzniku hrozby krizové situace, za krizové situace a při obraně státu. Plán akceschopnosti je určen jako podkladový materiál pro zajištění plnění úkolů při vyhlášení jednotlivých stupňů akceschopnosti v souvislosti se vznikem hrozby krizové situace, za krizové situace nebo při obraně státu. Jsou zde vymezeny pojmy jako akceschopnost, záložní nechráněné krizové pracoviště, chráněné záložní pracoviště, záložní válečné pracoviště, vyzoomění, svolání, plán

vyrozumění. V další části jsou popsány jednotlivé stupně akceschopnosti, které jsou celkem čtyři a značí se pomocí písmen A, B, C, D. Nalezneme zde také způsob vyrozumění a svolání pracovníků krajského ředitelství, úkoly operačního střediska nebo organizaci přesunu do záložních krizových nebo válečných pracovišť. Provádějí se taktická cvičení k prověření zpracované dokumentace. Návrh na provedení předkládá oddělení krizového řízení řediteli.

6.7 Bezpečnostní ochrana areálů

Problematiku upravuje nařízení ministerstva vnitra a služební předpis č. 18 ze dne 7. června 2019, kterým se upravuje bezpečnostní ochrana areálů. Nařízení je určeno k ujednocení postupu při plnění úkolů v souvislosti s bezpečnostní ochranou areálů v působnosti Ministerstva vnitra. Je zde stanoven rozsah režimových opatření, požadavky na provádění ostrahy, podrobnosti dokumentace bezpečnostní ochrany areálů, kontrola, zda stanovená opatření odpovídají skutečnému stavu a právním předpisům včetně interních. Najdeme zde zařazování areálů do jednotlivých skupin označených římskou číslicí I. až IV a také osoby odpovědné za bezpečnostní ochranu areálů. Ostraha areálu je vykonávána s přihlédnutím k zařazení do konkrétní skupiny. Při vniknutí neoprávněné osoby do areálu nebo napadení areálu se vykonávají opatření k jeho obraně podle plánu řešení mimořádných událostí nebo podle zákrokové dokumentace zpracované podle IAŘ. Na obraně areálu se podílejí pracovníci zabezpečující výkon ostrahy, určení policisté, útvary policie nebo útvar Armády ČR dle místní příslušnosti. Odborná pracoviště (OKŘ) dohlíží nad bezpečnostní ochranou areálů formou usměrňování a sjednocování provádění bezpečnostní ochrany areálů. Dále vedou evidenci všech areálů svěřených do jejich působnosti včetně zařazení do jednotlivých skupin. Podrobněji tuto problematiku upravuje pokyn ředitele bezpečnostního odboru č. 12 ze dne 12. června 2019, k provádění ochrany areálů. Pokyn je určen k zajištění jednotného postupu při plnění úkolů bezpečnostní ochrany areálů. Pokyn obsahuje celkem 10 příloh, které upravují například zásady bezpečnostních systémů využívaných při zabezpečování bezpečnostní ochrany areálů, bezpečnostní opatření a postupy při přijetí oznámení o uložení, nálezů nebo doručení podezřelého předmětu,

zásady pro provádění ostrahy areálů, obsah dokumentace bezpečnostní ochrany areálů a dokumentace bezpečnostní ochrany režimového pracoviště, vzor průkazů používaných v rezortu MV, vzor tematického plánu proškolení vedoucích zaměstnanců a všech osob s oprávněním vstupu do areálu z problematiky bezpečnostní ochrany. Ředitel areálu je při zajišťování úkolů bezpečnostní ochrany areálu nadřízen všem zaměstnancům organizačně přiřazených do útvaru. Jeho úkolem je zpracovat ve spolupráci s odborným pracovištěm návrh na zařazení areálu do skupiny. Ve spolupráci s ředitelem útvaru nebo vedoucím organizačního celku jmenuje vedoucího a jeho pomocníky. Ředitel areálu zabezpečuje zpracování dokumentace bezpečnostní ochrany areálu. Následně je ředitelem areálu vydán rozkaz, kterým se jmenují osoby odpovědné za bezpečnostní ochranu areálu a provozní řád areálu. Vydaný rozkaz je následně služebním postupem (elektronicky) přidělen jednotlivým pracovníkům v areálu k seznámení.

7 ODDĚLENÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Organizaci krizového řízení Ministerstva vnitra a Policie České republiky upravuje interní akt řízení, kterým je nařízení Ministerstva vnitra č. 6 ze dne 11. ledna 2010. Dle nařízení odpovídá za koordinaci příprav na krizové situace pracoviště krizového řízení Policejního prezidia České republiky. Přesný název pracoviště je Oddělení krizového řízení policejního prezidia, které provádí analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností ve vztahu k řešení mimořádných událostí a krizových stavů. Jeho dalším úkolem je metodické vedení útvarů policie s působností na celém území České republiky a útvarů policie s územně vymezenou působností při přípravě na řešení mimořádných událostí a krizových stavů. Zastupuje policii jako základní složku integrovaného záchranného systému. Koordinuje zpracování dokumentace IZS a následnou implementaci do interních aktů řízení.

Úkoly Policie České republiky při zajišťování připravenosti k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem upravuje ustanovení § 16 odst. 1 zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení následovně:

Policie České republiky zajišťuje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje²¹

7.1 Oddělení krizového řízení PP ČR

Úkolem oddělení krizového řízení, které je organizačně začleněno přímo pod Policejní prezidium České republiky, je zpracování interních aktů řízení a metodických materiálů při řízení policejního sboru při přípravě, řešení a odstraňování následků mimořádných událostí a krizových situací. Oddělení působí v oblastech havarijního plánování, činnosti složek IZS, krizového a obranného plánování, hospodářských opatření pro krizové stavy a ochranu kritické infrastruktury. Dále provádí koordinaci při zpracování podkladů pro krizový plán ministerstva vnitra a koordinaci zabezpečení činnosti krizového

²¹ Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In. Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3480 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

štábu policejního prezidenta. Jeho dalším úkolem je zpracovávat podklady a stanoviska určené policejnímu prezidentovi, který se účastní při jednání bezpečnostní rady státu. Dále je jeho úkolem zabezpečovat další úkoly, které mají souvislost s policejním prezidentem, který je člen Ústředního krizového štábu a Krizového štábu ministra vnitra. Mezi další úkoly spadající do kompetence oddělení krizového řízení je zpracování požadavků na mobilizační dodávky, pohotovostní zásoby a současně řízení děje při procesu tvorby. Oddělení je věcně příslušné k provádění činností zajišťujících bezpečnost ochrany objektů, a to formou činnosti metodické, řídicí, kontrolní a preventivní. Do působnosti oddělení přísluší provádění a organizování cvičení jednotlivých orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému. V případě potřeby je schopno plnit úkoly krizového pracoviště Policejního prezidia České republiky nebo vyhotovit potřebnou krizovou dokumentaci náležející do působnosti prezidia. Na úseku profesní přípravy policistů v oblasti krizového řízení tvoří koncepční systém, který musí odpovídat kvalifikačním požadavkům v zákone o služebním poměru a současně specifických požadavků obecně vyplývajících z prováděných činností na úseku krizového řízení.

Jednotlivé útvary a služby policie také vytvářejí pracoviště krizového řízení, která zabezpečují koordinaci a plnění úkolů v oblasti krizového řízení a spolupracují s dalšími subjekty bezpečnostního systému při realizaci krizových opatření. V návaznosti na krizový plán Ministerstva vnitra provádějí jeho vlastní rozpracování za účelem zabezpečení vlastní činnosti. V rámci jednotlivých krajských ředitelství policie České republiky jsou zřízena krizová pracoviště, jejichž činnost je upravena Pokynem policejního prezidenta č. 4 ze dne 15. ledna 2014 k zajištění plnění úkolů útvarů Policie České republiky za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. Mezi podkladovou dokumentaci na pracovištích krizového řízení patří organizační struktura krajských ředitelství policie a síly a prostředky, struktura a územní působnost krizových pracovišť státní správy a územní samosprávy a dalších subjektů kritické infrastruktury v územní působnosti krajských ředitelství PČR, struktura útvarů Armády České republiky v územní působnosti krajského ředitelství PČR, struktura a územní působnost základních a ostatních složek IZS v rámci

působnosti ředitelství, přehled policistů určených do bezpečnostní rady kraje a obce s rozšířenou působností, přehled policistů určených do pracovních orgánů bezpečnostní rady kraje a obce s rozšířenou působností v územní působnosti krajského ředitelství PČR, topografické podklady území spadajícího do místní příslušnosti krajského ředitelství PČR, přístup na portál krizového řízení krajských úřadů a obcí s rozšířenou působností v územní působnosti krajského ředitelství PČR, podklady k logistickému zabezpečení krizových opatření, celkový přehled zdrojů a rizik na území krajského ředitelství PČR, analýza rizik souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území krajského ředitelství PČR, analýza přehled rizikových objektů zařazených do skupin A nebo B + plán fyzické ochrany objektu, dokumentace krizového štábu ředitele krajského ředitelství, přehled areálů zařazených do skupin bezpečnostní ochrany areálů, přehled interních aktů řízení vztahujících se k problematice krizového řízení. Do dokumentace patří plán opatření k zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti při vzniku mimořádné události (zásah na místě MÚ, obsah operačního plánu veřejného pořádku a bezpečnosti, síly a prostředky policie), plán akceschopnosti krajského ředitelství (plán vyrozumění, přehled plnění úkolů ve stupních akceschopnosti, plán ochrany pracovníků, plán logistického zabezpečení), operační plány k řešení narušování zákonnosti velkého rozsahu (konkrétní dokumenty k úkolům policie při věcné souvislosti rizika s vnitřní bezpečností nebo veřejným pořádkem – typové plány MV), operační plány k řešení ostatních nevojenských krizových situací (prováděcí dokumenty k úkolům policie, kdy zpracovatelem typového plánu není ministerstvo vnitra a zdroj rizika přímo nesouvisí s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem), operační plány k řešení vojenských krizových situací (konkrétní dokumenty k úkolům policie které vyplývají z krizového plánu nebo plánu obrany ministerstva obrany a dílčích plánů obrany). Dále může být součástí dokumentace příslušného oddělení krizového řízení také plán opatření při vzniku havárie v jaderné elektrárně (JE Dukovany – teritoriální působnost KŘP Jmk, JE Temelín – teritoriální působnost KŘP Jčk).

7.2 Oddělení krizového řízení krajských ředitelství policie

Jejich úkolem je obecně zpracovávat dokumenty v oblasti krizového řízení, které vycházejí ze zákona o krizovém řízení. Do jeho působnosti náleží plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury a vedení potřebné dokumentace a evidence. Je odpovědné za metodické vedení a kontrolní činnost jednotlivých organizačních článků krajských ředitelství nebo zřízených v rámci krajského ředitelství v oblasti krizového plánování, havarijního plánování, hospodářských opatření pro krizové stavy, kritické infrastruktury, geografických informačních systémů a bezpečnostní ochrany areálů. Jsou odpovědné za zabezpečování úkolů, které mají souvislost se členstvím ředitele v krizovém štábu a bezpečnostní radě kraje. Dále mají za úkol koordinovat zabezpečení krizového štábu ředitele a vykonávat funkci sekretariátu krizového štábu ředitele. Jsou odpovědné za provádění souhrnu činností ve formě analýzy, vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu při výkonů činností, které se provádějí při řešení mimořádných událostí nebo krizových stavů a přípravou na tyto stavy. Oddělení krizových řízení zastupují jednotlivá krajská ředitelství policie jako základní složku integrovaného záchranného systému a vyhotovují příslušnou dokumentaci. Ve spolupráci s příslušnými útvary policie a jednotlivými organizačními články krajských ředitelství rozpracování, koordinaci přípravy a přijímání hospodářských opatření pro krizové stavy do podmínek jednotlivých ředitelství. Na základě analýzy a rizik zpracovávají podklady do krizových plánů. Jsou subjektem kritické infrastruktury jednotlivých krajských ředitelství a plní jeho úkoly. Jejich úkolem je také podílet se na zlepšování koordinace rozvoje a prohlubování spolupráce na úseku krizového řízení s odbory bezpečnosti a krizového řízení při jednotlivých krajských úřadech a současně zajišťovat a rozvíjet součinnost se složkami integrovaného záchranného systému a mimorezortními institucemi při přípravě a realizaci opatření k řešení mimořádných událostí a krizových situací. V rámci svojí působnosti se podílí na zabezpečení dalšího odborného vzdělání v oblasti krizového řízení.

7.3 Vzdělání pracovníků krizových pracovišť

Všichni příslušníci policie služebně zařazení na pracovištích krizového řízení nebo krizových pracovištích útvarů nebo příslušníci zabezpečující koordinaci a plnění úkolů útvaru v oblasti krizového řízení musejí po svém nástupu na pracoviště absolvovat odborné školení ve vzdělávacím zařízení Pardubice, který je složen celkem ze tří částí.

Krizové řízení Policie České republiky I

Vzdělávací program je v platnosti od 1. dubna 2019. Gestorem problematiky je Oddělení krizového řízení Policejního prezidia České republiky. Kurz je určen policistům ustanoveným na služebním místě komisař nebo vrchní komisař krizového řízení KŘP nebo PP ČR, policistům zabezpečujících koordinaci a plnění úkolů útvarů PČR v oblasti krizového řízení a občanským zaměstnancům zařazených na pracovištích krizového řízení nebo zabezpečujících koordinaci a plnění úkolů útvarů policie v oblasti krizového řízení. Absolvent kurzu získá všeobecný přehled o systému krizového řízení v České republice, zásadách plánování a strategie krizové připravenosti a zvládnutí krizové situace. Dále bude schopen charakterizovat prevenci a připravenost policie a dalších složek IZS na zvládnutí mimořádné události. Vysvětlí jednotlivé činnosti krizového managementu v bezpečnostních radách a krizových štábech. Bude umět specifikovat úkoly policie v oblasti krizového řízení a podle rozsahu funkce je bude schopen plnit. Zpracuje odpovídající potřebnou administrativu. Podmínkou pro absolvování závěrečné zkoušky v kurzu je alespoň účast 80% ve výuce. Závěrečná zkouška je ústní a otázka se losuje. Absolvent po úspěšném ukončení kurzu získá osvědčení.

Specializační kurz „Obsluh koncových zařízení radiokomunikačního systému PEGAS“

Kurz je určen příslušníkům a zaměstnancům policie, kteří jsou zařazení na pracovišti krizového řízení a krizových pracovištích útvarů nebo kteří zabezpečují koordinaci a plnění úkolů útvarů v oblasti krizového řízení. Cílem kurzu je naučit jeho účastníky využívat komunikační prostředky Pegas k zabezpečení výkonu jejich služebních činností. Absolventi kurzu po získání potřebných vědomostí

mohou být členy týmu ve funkci specialista pro spojení, kdy budou schopni navrhovat a sestavovat vhodné způsoby spojení a umět podrobně ovládat koncové zařízení systému Pegas. Využití absolventů bude především při plnění úkolů, u kterých je potřeba zabezpečit spojení. Absolvent najde uplatnění především jako specialista pro spojení ve štábu velitele opatření nebo velitele zásahu, bude zabezpečovat další plnění úkolů při kterých je třeba zabezpečovat spojení (zpracování dokumentace, příprava a provádění policejních opatření – plánování a řízení cvičení, společného zásahy složek IZS, opatření bezpečnostního charakteru). Podmínkou pro řádné ukončení je absolvovat kurz v plném rozsahu a uspět při závěrečném přezkoušení. Doporučená literatura k absolvování kurzu je studijní materiál s názvem Spojovací příprava – Modul 6, který pro potřeby vzdělávání policistů vydal Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy.

Vzdělávací program: Topografická geografická příprava pro policisty a zaměstnance policie zařazené na pracovištích krizového řízení.

Gestorem problematiky je oddělení krizového řízení Policejního prezidia České republiky. Kurz je určen zaměstnancům a příslušníkům policie zařazených na pracovištích krizového řízení nebo krizových pracovištích útvarů. Dále je kurz určen zaměstnancům a příslušníkům policie, kteří zabezpečují koordinaci a plnění úkolů v oblasti krizového řízení – všem, kteří plánují, řídí, aktivně se účastní cvičení, opatření policie a společných zásahů IZS. Doba trvání kurzu je 5 dnů a časová dotace je 36 vyučovacích hodin. Cílem kurzu je seznámit jeho účastníky se základní teorií a jednotlivými pojmy z oblasti topografie a geografie, poskytnout potřebné znalosti pro práci s mapou, získat schopnost orientace v terénu s mapou a bez mapy, používání GPS přístrojů a mnoho dalších znalostí a vědomostí, které s předmětnou problematikou souvisí. Po absolvování kurzu jeho účastníci obdrží osvědčení, které slouží jako potvrzení, že jeho držitel splnil stanovené požadavky k úspěšnému zakončení kurzu.

7.4 Další odborná příprava policistů

Školitel souborů typových činností IZS

Vzdělávací program je určen policistům nebo občanským zaměstnancům, kteří školí nebo budou školit soubory typových činností u výkonných organizačních článků krajských ředitelství policie, Policejního prezidia České republiky, popřípadě u útvarů policie s celostátní působností. Cílem kurzu je seznámit účastníky se základními pojmy a právními předpisy, které jsou uvedena v Katalogu typových činností složek IZS. Účastník bude umět aplikovat základní a interní předpisy v oblasti krizového řízení. Dále se účastník naučí charakterizovat integrovaný záchranný systém a Katalog typových činností, dokáže samostatně vysvětlit význam a použití jednotlivých souborů typových činností, bude znát postavení velitele zásahu (včetně jeho kompetencí a odpovědnosti) při řešení mimořádné události. Bude umět analyzovat jednotlivé typové činnosti u kterých je velitelem zásahu policista. Dokáže zpracovat potřebnou dokumentaci o průběhu řešení mimořádné události nebo dokumentaci po ukončení záchranných a likvidačních prací. Výuka je prováděna formou přednášky. Vzdělávací program je ukončen závěrečnou zkouškou, která je složena z ústní a praktické části. Úspěšný absolvent získá osvědčení.

7.5 Metodický návod zpracování plánů krizové připravenosti

Jako doporučení pro zpracování plánů krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury u Policie České republiky byl Oddělením krizového řízení policejního prezidia České republiky zpracován metodický návod, který obsahově vymezuje náležitosti dokumentů zpracovaných podle nařízení vlády č. 462/2000 Sb., přičemž poskytuje konkrétní podrobnosti ke zpracování za jednotlivé subjekty v organizační struktuře policie. Subjektem kritické infrastruktury je Policejní prezidium České republiky a jednotlivá krajská ředitelství. Prvkem kritické infrastruktury jsou jednotlivá integrovaná operační střediska, operační středisko operačního odboru Policejního prezidia ČR. Pracoviště policejních informačních systémů Policejního prezidia ČR a záložní pracoviště policejních informačních systémů Policejního prezidia ČR. Je zde

uveden doporučený postup k vyplnění osnovy plánu krizové připravenosti, která je složena ze základní, operativní a pomocné části. V základní části nalezneme následující údaje: (název, identifikační údaje kritické infrastruktury, seznam prvků kritické infrastruktury, vymezení předmětu činnosti prvků kritické infrastruktury, charakteristika krizového řízení, přehled a hodnocení možných zdrojů rizik a jejich možný dopad na činnost prvků kritické infrastruktury. V operativní části nalezneme údaje ke způsobu zabezpečení akceschopnosti pro zajištění provedení krizových opatření a ochrany prvku kritické infrastruktury, přehled spojení na příslušné orgány krizového řízení, přehled plánů zpracovaných podle zvláštních právních předpisů a IAŘ využitelných při řešení krizových situací. V pomocné části je uveden přehled právních předpisů využitelných při přípravě na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení, přehled uzavřených smluv k zajištění provedení opatření, zásady manipulace s plánem krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury a geografické podklady a další dokumenty.

8 VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ

Vzdělávání příslušníků Policie České republiky a civilních zaměstnanců upravuje pokyn policejního prezidenta č. 316 ze dne 29. prosince 2017. Dále upravuje postup při tvorbě vzdělávacího programu, stanoví formy a pravidla vzdělávání a hodnocení ve vzdělávacím zařízení Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy a školním policejním středisku krajského ředitelství policie nebo odborem služební přípravy. V pokynu nalezneme výklad jednotlivých pojmů jako například vzdělávání, vzdělávací program, kvalifikace, účastník, absolvent, pořadatel apod. Dle pokynu se vzdělávání policisty člení na kvalifikační přípravu, další odbornou přípravu a doplňující přípravu. Dále pokyn upravuje náležitosti jako formy vzdělávání, přihlašování a vysílání ke vzdělání, pravidla vzdělávání, hodnocení, doklad o absolvování vzdělávání, dokumentace.

Dalším důležitým interním aktem řízení ve vztahu k profesní přípravě je závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Hned v úvodním ustanovení se dozvíme, že *služební příprava je určena k soustavnému získávání, udržování a prohlubování odborné způsobilosti potřebné pro výkon služby a zastávaného služebního místa.*²² Také je zde uvedeno, že služební přípravu rozlišujeme podle rozsahu oprávnění a povinností policisty nebo podle forem a metod realizace, čímž se rozumí například školení, kurzy, výcvik, odborné stáže atd. Služební příprava může být všeobecná, která je potřebná pro plnění obecných služebních úkolů příslušníka bez ohledu na jeho služební zařazení. Dalším druhem je tělesná, taktická a střelecká služební příprava, která je potřebná pro výkon služby. Třetím druhem je příprava, která se již vztahuje k plnění služebních činností ve vztahu ke konkrétnímu služebnímu místu. Zvláštním druhem je služební příprava ve vztahu k typizovaným případům, kde se využívají již dříve získané poznatky a zkušenosti. Posledním druhem služební přípravy je integrovaný výcvik policistů. Zde dochází ke sjednocení právních, psychologických, technických a taktických aspektů do komplexního výcviku

²² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 4/2009 (PPRN) – o provádění služební přípravy příslušníků Policie ČR – poslední stav textu

policistů. Policisté jsou dle charakteru vykonávané činnosti zařazeni do jednotlivých výcvikových skupin (celkem 4), které jsou uvedeny v příloze k závaznému pokynu. Další podrobnosti k organizaci, zabezpečení a provádění služební přípravy stanoví ve formě rozkazu jednotliví ředitelé krajských ředitelství policie. Služební přípravu zabezpečují instruktoři, kteří musí splňovat požadavek odborné způsobilosti. Jedná se o instruktorský kurz, který probíhá ve vzdělávacím zařízení v Brně. Dílčí vedení služební přípravy provádí lektor. V rámci policie ČR je přibližně 500 instruktorů, kteří profesně vzdělávají další policisty. Školení instruktorů probíhá na IMZ prostřednictvím garantů, kteří jsou určeni v rámci každého krajského ředitelství policie pro přípravu v oblasti taktiky, zdravotní přípravy, střelecké přípravy a použití donucovacích prostředků. Aktuální metodiku tvoří hlavní garant Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy.

Pro potřeby služební přípravy a komplexního výcviku policistů byl dle ZPPP č. 63/2004 stanoven jednotný postup pro vyhodnocení informací o provedeném závažném služebním zákroku. Cílem pokynu je zkvalitnit odbornou přípravu policistů na výkon služby. Prostřednictvím informačních systémů policie jsou sledovány závažné služební zákroky, při kterých došlo k ohrožení života nebo zdraví občanů. Při zjištění takového zákroku jsou u příslušného útvaru vyžádány doplňující informace, které jsou určeny jako podkladový materiál k dalšímu vyhodnocení. Zárok je následně vyhodnocen odborem služby pořádkové policie. Zpracované informace jsou následně předány k dalšímu využití pro potřebu odborné přípravy policistů. Školní policejní středisko formou spolupráce obdrží stanovisko k seznámení. V případě potřeby se mohou také podílet na zpracování získaných informací formou připomínek nebo být konzultanty.

8.1 Základní odborná příprava

Po přijetí do služebního poměru jsou policisté vysláni k absolvování základní odborné přípravy. Odborná příprava poskytuje všem policistům základní znalosti a dovednosti. Celková délka základní odborné přípravy je 12 měsíců. Příprava je složena celkem ze čtyř částí. První část zahrnuje takzvanou nástupní přípravu policistů a je uskutečňována na Policejní akademii v Praze (1 měsíc). Ve druhé

části jsou policisté vysláni na školní část, která je realizována v policejních vzdělávacích zařízeních (6 měsíců). Ve třetí praktické části absolvují policisté řízenou praxi ve školních policejních střediscích (3 měsíce). Poslední čtvrtá část je zaměřena na závěrečné zkoušky a probíhá opět ve vzdělávacích zařízeních (2 měsíce) Odborná příprava je následně zakončena ústní a praktickou zkouškou. Důležitou úlohu při zabezpečování zejména praktické výuky a zvyšování odborné praxe mají školní policejní střediska, která v souladu s interními akty řízení vykonávají v rámci své působnosti činnosti v oblasti základní odborné přípravy. Ve vzdělávacím programu ZOP je obsaženo předmětů jako například právo, kriminalistika, policejní činnosti (služba pořádkové a cizinecké policie, služba dopravní policie), zdravotnická příprava, fyzická zdatnost (sebeobrana, donucovací prostředky, použití zbraně), informatika a výpočetní technika, psychologie, policejní etika. Základní odbornou přípravu zajišťuje útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, který je organizačně začleněn přímo pod policejní prezidium. Řízená praxe probíhá ve školních policejních střediscích v rámci krajských ředitelství policie. Cílem vzdělávacího programu je vychovat vysoce profesionálního, motivovaného a kvalifikovaného policistu.

Profesionální kompetence policistů jsou rozvíjeny v rámci pravidelné služební přípravy. Po celou dobu trvání služebního poměru mohou policisté absolvovat vzdělávací programy nebo specializované kurzy a tím zvyšovat svoji odbornost.

8.2 Vzdělávací instituce

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy byl zřízen ke dni 1. července 2015 a to nařízením Ministra vnitra č. 67/2008. Jedná se o organizační článek Policie České republiky s celostátní působností, který řídí policejní vzdělávání, služební přípravu, policejní sport za stanovených podmínek a zajišťuje odborné vzdělávání potřebné pro výkon zaměstnání zaměstnanců policie. Ve vymezeném rozsahu je odborným, metodicko-řídícím, kontrolním a výkonným pracovištěm. Ve své působnosti stanovuje koncepci policejního vzdělávání, služební přípravu a policejní sport. Pro oblast policejního vzdělávání, služební přípravu a policejního sportu vykonává analytickou, plánovací, metodickou, kontrolní a

koordinační činnost. Dalším úkolem je příprava, schvalování a realizace vzdělávacích programů a komplexní zabezpečování policejního vzdělávání. Zajišťuje služební přípravu policistů, včetně prověrek ze služební přípravy. Metodicky vede a koordinuje činnost školních policejních středisek a odborů služební přípravy krajských ředitelství policie při zajišťování policejního vzdělávání a služební přípravy. Při zajišťování policejního vzdělávání spolupracuje s Ministerstvem vnitra, středními a vyššími policejními školami, Policejní akademií České republiky v Praze a dalšími organizačními složkami, kde je zřizovatelem ministerstvo. Součástí útvaru jsou vzdělávací zařízení v Praze, Brně a Pardubicích. Vzdělávací zařízení jsou členěna na odbory. Vzdělávacímu zařízení v Brně je přímo podřízen odbor zabezpečení výuky v Brně a Holešově. Vzdělávacímu zařízení v Praze je podřízen odbor zabezpečení výuky v Praze a Jihlavě. Vzdělávacímu zařízení v Pardubicích je podřízen odbor zabezpečení výuky v Čeperci a Praze-Ruzyni. V rámci komplexní analýzy potřeb PČR v oblasti zajišťování profesního vzdělávání vzniknout nové vzdělávací zařízení v Kutné Hoře, jehož součástí bude multifunkční cvičební polygon s překážkovou dráhou. Vzdělávat se zde nebudou pouze policisté, a občanští zaměstnanci policie, ale také odborná veřejnost. Ve vzdělávacím zařízení v Pardubicích absolvují stanovené kurzy příslušníci policie, kteří jsou služebně zařazení na odděleních krizového řízení. Také se zde odborně vzdělávají například pyrotechnici nebo policisté operačních středisek. Základní odborná příprava pro nově přijaté policisty probíhá v Praze, Brně, Jihlavě a Holešově.

Školní policejní střediska

Policisté jsou ve školním policejním středisku připravováni ke zvládnutí praktických situací, které mohou řešit při běžném výkonu služby. Dalším úkolem policejních středisek je prohlubovat teoretické vědomosti, které policisté získali ve vzdělávacích zařízeních. Mají nezastupitelné místo při dalším profesním vzdělávání policistů v rámci jednotlivých krajských policejních ředitelství. Organizačně jsou školní policejní střediska podřízena jednotlivým krajským ředitelstvím, nejsou tedy organizačně začleněna pod Útvar policejního

vzdělávání a služební přípravy. Při vzdělávání policistů však spolu úzce spolupracují.

Obsah činnosti

„Působí při metodickém dohledu, koordinaci a usměrňování vzdělávacího systému v krajském ředitelství a obvodních ředitelstvích; odpovídá za vedení výcviku nově přijatých policistů zaměřeného zejména na splnění kritérií stanovených pro přidělení služební zbraně. Odpovídá za zajištění praktických zaměstnání a výcvik policistů v základní odborné přípravě ve své výchovně vzdělávací činnosti v souladu s učebními plány a osnovami; odpovídá za organizaci a realizaci služební přípravy a provádění prověrek ze všech složek služební přípravy; odpovídá za organizaci a realizaci výcviku pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy; odpovídá za zajištění koncepce a koordinace poskytování ozdravných pobytů; odpovídá za plánování, organizaci a provádění povinného odborného školení řidičů služebních dopravních prostředků; provádí ověřování fyzické způsobilosti, vede evidence služebních řidičů; vydává a prodlužuje platnost povolení k řízení služebních dopravních prostředků; vydává v rámci své působnosti prostřednictvím informačního systému EKIS II osvědčení o absolvování kurzů, školení, zkoušek apod.; plní úkoly v oblasti policejního sportu; zabezpečuje a organizuje postupové i republikové přebory; vykonává kontrolní, metodickou a analytickou činnost v oblasti vzdělávání, výcviku a služební přípravy; podílí se na koncepci systému policejního vzdělávání a na jejím vyhodnocování; spolupracuje s určenými organizačními články krajského ředitelství a obvodních ředitelství při zabezpečování přímého výkonu služby v rámci odborné praxe; plánuje, zabezpečuje a provádí ve spolupráci s dalšími složkami (organizačními články prezidia, krajského ředitelství, obvodních ředitelství, policejními školami, mimorezortními organizacemi a institucemi, zahraničními partnery) kurzy dalšího odborného vzdělávání policistů a zaměstnanců; ve spolupráci s náměstkou ředitele krajského ředitelství a řediteli obvodních ředitelství zabezpečuje služební zkoušku po stránce organizační stanovením jednotlivých termínů a návrhy na jmenování členů zkušebních komisí. Dále ve spolupráci s oddělením vzdělávání odboru personálního prezidia a službami policie zabezpečuje služební zkoušku

po stránce obsahové; spolupracuje s resortními i mimoresortními subjekty při zajišťování agendy související s vysíláním do kurzů; spolupracuje s policejními školami a podílí se na činnosti zkušební komise při závěrečných zkouškách základní odborné přípravy a některých dalších kurzů kvalifikační přípravy dopravních prostředků a další činnosti.“²³

Policejní akademie České republiky v Praze

Policejní akademie České republiky v Praze je státní vysoká škola, nad kterou vykonává působnost Ministerstvo vnitra České republiky. Škola se člení na Fakultu bezpečnostně právní a Fakultu bezpečnostního managementu. Na škole mohou studovat nejen policisté ve služebním poměru, ale také zaměstnanci ministerstva vnitra a ostatních resortů. Na škole mohou studovat také civilisté, kteří v řádném termínu podají přihlášku ke studiu a splní veškeré podmínky přijímacího řízení. Studovat lze bakalářský, magisterský a doktorský studijní program, a to v prezenční nebo kombinované formě. Na škole probíhají také studijní programy dalšího celoživotního vzdělávání. Zájemce si v katalogu programu celoživotního vzdělávání může vybrat kurz, který zájemce požaduje a současně je uveden v nabídce. Jedním ze studijních programů určených příslušníkům a zaměstnancům policie nebo ostatním ozbrojeným bezpečnostním sborům je kurz s názvem teorie a praxe krizového řízení. Cílem kurzu je seznámit jeho účastníky se základy Bezpečnostního systému České republiky a krizového řízení. V rámci celodenního programu se účastníci kurzu získají aktuální informace v oblasti bezpečnostního systému ČR, seznámí se s problematikou připravenosti na rizika, ochranou kritické infrastruktury, s fungováním integrovaného záchranného systému a ochranou obyvatelstva, zajišťováním vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v působnosti Ministerstva vnitra České republiky a policie a formou spolupráce bezpečnostních složek při řešení mimořádných událostí a krizových situací při společném zásahu.

²³KŘP hl. m. Prahy. Školní policejní středisko [online]. Praha: Skupina podpory Enterprise Agreement, © 2018. [cit. 2023-01-20]. Dostupné z intranetu Policie ČR

8.3 Kurzy celoživotního vzdělávání

Policisté se mohou po předchozím souhlasu svého nadřízeného pracovníka elektronicky přihlašovat na jednotlivé vzdělávací akce. Účast je zcela dobrovolná a je považována za výkon služby. Cílem pořádaných kurzů je především předávání získaných zkušeností z výkonu služby a prohlubování vědomostí za účelem zkvalitnění služby a osobnímu rozvoji. Zájemci se mohou přihlásit například do kurzu první pomoci, kde si mohou pod dohledem zkušených instruktorů vyzkoušet poskytnutí účinné pomoci až do příjezdu záchranné služby. Kurz je vhodný pro začátečníky nebo k opakování již získaných dovedností. V rámci kurzu lze vyzkoušet týmovou spolupráci při řešení krizových situací a ochranu člověka při mimořádných událostech. Dalším z pořádaných kurzů je krizová komunikace před příjezdem vyjednavče. Kurz je určen pro policisty v přímém výkonu služby. Účastníci se v průběhu kurzu seznámí se základními postupy krizové komunikace, základními postupy na místě události v případě zadržování rukojmí, barikádovou situací nebo osobou demonstrující úmysl sebevraždy. Součástí kurzu je také navázání a udržení kontaktu s osobou do příjezdu vyjednavče, přičemž svým postupem minimalizují případné riziko stupňování napětí řešené krizové situace.

9 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

9.1 Historie vzniku

Důvodem vzniku integrovaného záchranného systému byla potřeba nového přístupu k řešení mimořádných událostí, kdy docházelo ke zvyšování počtu a složitosti při řešení. Následkem byla nutnost zefektivnit systém spolupráce mezi jednotlivými složkami podílejících se na záchranných a likvidačních pracích. Při tvorbě docházelo k volbě mezi dvěma rozdílnými přístupy. První systém byl založen na bázi stálých institucí od centrální úrovně po nejnižší úroveň státní správy. Nedostatkem prvního přístupu však byla nedostatečná pružnost při potřebě rychlého zásahu. Druhý přístup byl založen na bázi spolupráce jednotlivých složek, který měl svoje opodstatnění z praktických zkušeností jednotlivých složek, které spolu pravidelně vzájemně spolupracovali. Neexistovalo však žádné právní vymezení vzájemných vztahů mezi jednotlivými složkami, a tudíž nebyla stanovena jednoznačná odpovědnost. Nakonec zvítězil druhý přístup, který byl založen na spolupráci tří základních složek (hasičský záchranný sbor, zdravotnická záchranná služba, policie)

9.2 Právní úprava

Problematika předmětu činnosti a vyjmenování jednotlivých složek IZS je upraven v zákoně č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému

9.3 Použití integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.²⁴

²⁴Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3461 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

9.4 Základní složky integrovaného záchranného systému

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.

9.5 Ostatní složky integrovaného záchranného systému

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (§21).²⁵

Základní vyhláškou k zákonu č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému je vyhláška č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, který se skládá celkem ze šesti částí:

Integrovaný záchranný systém lze charakterizovat jako systém vzájemné spolupráce jednotlivých složek IZS, při kterém se postupuje dle charakteru události podle jednotlivých typových činností. Jeho použití nastane v přípravě na mimořádné události a potřebě provádět záchranné a likvidační práce dvěma nebo více složkami IZS. Policie České republiky dle zákona č. 239/2000 Sb. patří k základním složkám IZS. Jako složka IZS funguje ve chvíli, kdy se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací na místě zásahu společně s jinou složkou IZS. Musí však být splněny podmínky v ustanovení §20 zák. č. 273/2008 Sb. Jednotlivé úkoly na místě provádí dle listu policie, který je součástí zpracovaných typových činností. Policie při řešení mimořádných událostí a krizových situací plní úkoly zakotvené v zák. č. 273/2008 Sb., přičemž některými

²⁵Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3461-3462 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

současně podporuje provádění záchranných a likvidačních prací. Plnění úkolů policie je považováno za součást záchranných a likvidačních prací v případě, že jsou vykonávány na místě zásahu v časové souslednosti a součinnosti s dalšími složkami integrovaného záchranného systému. V tomto případě se na činnost policie vztahují ustanovení zákona č. 239/2000 Sb., včetně řízení činnosti, ochrany zasahujících osob nebo náhrady škody. Policie ČR se nejenom podílí na provádění záchranných a likvidačních prací, ale v některých případech je také řídí – stanoveno rámcem typové činnosti. Dle povahy činnosti a typu zásahu se některé specializované složky policie mohou na provádění likvidačních a záchranných prací podílet přímo. Úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému upravuje ZPPP č. 27/2008. Zde jsou vysvětleny jednotlivé pojmy jako například typová činnost, katalog typových činností, krizové pracoviště apod. Také je zde uvedeno, že pokud je provádění záchranných a likvidačních prací upravenou typovou činností, útvary s územně vymezenou působností, útvary s působností na celém území České republiky a organizační články Policejního prezidia České republiky postupují dle této typové činnosti.

9.6 Koordinace složek IZS

Taktická úroveň

Na místě zásahu provádí koordinování záchranných a likvidačních prací velitel zásahu, který vyhláší odpovídající stupeň poplachu. Při provádění záchranných a likvidačních prací je velitel zásahu oprávněn do místa zásahu zakázat nebo omezit vstup osobám, popřípadě nařídí opuštění místa zásahu. Dále je oprávněn nařídí evakuaci osob nebo určit jiná omezení k ochraně života, zdraví, majetku, životního prostředí. Pokud osoba neuposlechne jeho pokynů, je oprávněn požadovat prokázání její totožnosti. Dále do kompetence velitele zásahu náleží nařídí bezodkladné provádění nebo odstraňování staveb nebo terénních úprav z důvodu odvrácení rizik, která vznikla při mimořádné události. Velitel zásahu je oprávněn požadovat osobní nebo věcnou pomoc od právnických a fyzických osob. Jako svůj výkonný orgán může zřídit štáb velitele zásahu a určit jeho náčelníka a členy štábu. Místo zásahu může rozdělit na

sektory a úseky, stanovit jejich velitele a ukládat úkoly včetně rozhodování o přidělování sil a prostředků do jejich pravomoci (podřízenosti).

Operační úroveň

Na operační úrovni jsou pro koordinaci složek IZS stálými orgány operační a informační střediska IZS. Jedná se celkem o 14 operačních středisek hasičských záchranných sborů krajů a operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. Mezi povinnosti středisek patří přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech, zprostředkovat organizaci plnění úkolů stanovených velitelem zásahu. Dále je operační středisko povinné plnit úkoly, které mu uložil orgán oprávněný koordinovat záchranné a likvidační práce. V případě potřeby musí zabezpečit vyzkoušení základních a ostatních složek IZS, státních orgánů a orgánů územní samosprávy dle zpracované dokumentace. Operační a informační středisko je oprávněno povolovat a nasadit síly a prostředky HZS a jednotek požární ochrany, ostatních složek IZS nebo složky na základě požadavku velitele zásahu. Při nebezpečí z prodlení může provádět varování obyvatelstva. Na základě žádosti velitele zásahu je oprávněno vyžadovat a organizovat osobní a věcnou pomoc.

Strategická úroveň

Účelem koordinace složek integrovaného záchranného systému na strategické úrovni je aktivace sil a prostředků včetně zákonných oprávnění v působnosti Ministerstva vnitra, ostatních ministerstev, jiných správních úřadů, hejtmanů a starostů obcí s rozšířenou působností. Zapojení MV se provádí z důvodu kvalitnějšího průběhu záchranných a likvidačních prací. Dalším důvodem může být potřeba zahraniční pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při vyhlášení krizového stavu. Strategickou úroveň koordinace lze použít také v případě rozsáhlé mimořádné události, kdy zásah probíhá na více místech. Koordinace prováděná Ministerstvem vnitra se nazývá ústřední koordinace. Hejtman při koordinaci svolává krizový štáb kraje a starosta obce s rozšířenou působností zpravidla svolává krizový štáb obce s rozšířenou působností.

9.7 Dokumentace integrovaného záchranného systému

Je uvedena v ustanovení § 14 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech k zabezpečení integrovaného záchranného systému:

- Havarijní plán kraje a vnější havarijní plán
- Dohoda o poskytnutí pomoci
- Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy
- Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek
- Typové činnosti složek při společném zásahu
- Územně příslušný poplachový plán, kterým je ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému (ústřední poplachový plán) nebo poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje (poplachový plán kraje)

Příslušným subjektem ke zpracování výše uvedené dokumentace je Generální ředitelství HZS nebo hasičský záchranný sbor kraje (dle zaměření a úrovně dokumentace). Územně příslušný poplachový plán je uložen na územně příslušném operačním a informačním středisku IZS. Jeho obsahem je spojení na základní a ostatní složky IZS, přehled sil a prostředků ostatních složek IZS a způsob povolávání a vyrozumívání vedoucích složek IZS. Ústřední poplachový plán je uložen na operačním a informačním středisku Ministerstva vnitra – Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. Tento plán se použije v případě, že jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Dále se plán použije v případě, že hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností, ředitel HZS kraje nebo velitel zásahu požádají o další síly a prostředky, které nemají k dispozici složky IZS na úrovni kraje, pokud provádějí záchranné a likvidační práce řešené samostatně v příslušném kraji.

Dělení stupně poplachu

V závislosti na potřebném množství sil a prostředků pro provádění záchranných a likvidačních prací rozlišujeme celkem čtyři stupně poplachu. K vyhlášení stupně poplachu je oprávněn na místě velitel zásahu nebo při prvotním vyslání složek k místu události také krajské operační a informační středisko (KOPIS). Při 1. stupni poplachu mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, objekt nebo jeho část, přičemž záchranné a likvidační práce provádí základní složky IZS bez nutnosti nepřetržité koordinace při společném zásahu. Ve 2. stupni poplachu mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob a více než jeden objekt, přičemž záchranné a likvidační práce provádějí základní a ostatní složky IZS s nutností nepřetržité koordinace složek velitelem zásahu. Ve 3. stupni poplachu mimořádná událost ohrožuje více než 100 do 1000 osob, část obce, areálů podniku, povodí řek nebo se jedná o hromadnou nehodu v dopravě. Záchranné a likvidační práce provádějí základní složky IZS a ostatní složky. Lze využívat síly a prostředky z jiných krajů. V tomto případě je při společném zásahu nezbytné síly a prostředky koordinovat velitelem zásahu. Je zřízen štáb velitele zásahu a místo události se rozdělí na sektory a úseky. Tento stupeň poplachu se na základě rozhodnutí řídicího důstojníka HZS oznamuje hejtmanovi a na základě žádosti velitele zásahu se oznamuje starostovi obce s rozšířenou působností. Ve zvláštním stupni poplachu mimořádná událost ohrožuje více než 1000 osob a celé obce. Záchranné a likvidační práce provádějí základní a ostatní složky IZS nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, popřípadě lze požádat o zahraniční pomoc nebo lze využít hospodářská opatření, vojenské útvary a vojenská zařízení ozbrojených sil. Jednotlivé složky je při společném zásahu nutné koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu. Místo zásahu se rozdělí na sektory a úseky a koordinace probíhá na strategické úrovni. Vyhlášení zvláštního stupně se oznamuje hejtmanovi a starostovi obce s rozšířenou působností. Operační a informační středisko informuje generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky.

9.8 Havarijní plánování

Vnitřní havarijní plán

Zpracování plánu je upraveno v ustanovení § 23 zák. č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi. Plán je povinen zpracovat provozovatel objektu, který je zařazen do skupiny B. V plánu jsou uvedena opatření, jejichž účelem je zmírnění následků v případě vzniku závažné havárie. Jedná se o opatření, která budou prováděna uvnitř objektu. Zejména je zde popis možných následků závažné havárie a popis činností nutných ke zmírnění následků. Zpracovatel uveden do vnitřního plánu přehled sil a prostředků složek IZS a dalších subjektů, které se budou podílet na řešení závažné havárie. Vnitřní havarijní plán není dokumentací integrovaného záchranného systému.

Vnější havarijní plán

Je zpracován pro jaderná zařízení nebo pracoviště IV. kategorie nebo objekty a zařízení zařazené do kategorie B podle ustanovení § 26 zák. č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými látkami nebo chemickými směsmi. Vnější havarijní plán zpracovává místně příslušný hasičský záchranný sbor kraje a schvaluje hejtman. Plán je zpracován na základě podkladů dodaných provozovatelem a dalšími materiály dodaných krajským úřadem, obcemi nebo složkami IZS. Způsob zpracování upravuje vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Obsahem plánů je popis činností a opatření, které se provádějí při vzniku závažné havárie v objektu, která může mít následek mimo objekt v zóně havarijního plánování.

Havarijní plán kraje

Je zpracován pro případ řešení mimořádné události, kdy je vyhlášen třetí nebo zvláštní stupeň poplachu. Jeho zpracování je svěřeno do příslušnosti hasičského záchranného sboru kraje a následně je schválen hejtmanem příslušného kraje. Při tvorbě je použita analýza vzniku mimořádných událostí, ze které plynou možná ohrožení. Dále je použito podkladů, které poskytují právnické osoby,

podnikající fyzické osoby, správní a obecní úřady, jednotlivé složky. Podrobnosti ke zpracování havarijního plánu kraje upravuje Příloha č. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech k zabezpečení integrovaného záchranného systému. Havarijní plán je složen celkem ze 3 částí (informační, operativní, plány konkrétních činností). V informační části nalezneme charakteristiku území kraje. Jedná se o charakteristiku geografickou, demografickou, klimatologickou, hydrologickou. Dále zde nalezneme popis infrastruktury na území kraje. Nalezneme zde možné různé druhy mimořádných událostí, které lze v daném kraji předpokládat. Je zde uvedeno místo možného vzniku mimořádné události, pravděpodobnost vzniku, rozsah ohrožení. Součástí plánu je také seznam obcí, počet obyvatel, seznam právnických a podnikajících fyzických osob, které plní úkoly vyplývající z havarijního plánu kraje. Najdeme zde zásady pro provedení záchranných a likvidačních prací, předpokládaný počet potřebných sil a prostředků pro jejich provádění. V informační části nalezneme mimořádné události, které mohou přesahovat hranice území jiných sousedních krajů. Operativní část určuje síly a prostředky, které jsou potřebné k provádění záchranných a likvidačních prací a způsob jejich aktivace. Poplachový plán kraje je přiložen k havarijnímu plánu kraje. Obsahem operativní části havarijního plánu je také rozsah pomoci, který lze poskytnout okolním krajům a pomoc, která může být naopak poskytnuta ze sousedních krajů nebo ústřední úrovně. Plány konkrétních činností zahrnují již specifické druhy plánovacích dokumentů, jejichž obsahem je zabezpečení jednotlivých konkrétních opatření, která slouží k ochraně obyvatelstva na území kraje. Jedná se o plán vyrozumění, traumatologický plán, plán varování obyvatelstva, plán individuální ochrany obyvatelstva, plán ukrytí obyvatelstva, plán individuální ochrany obyvatelstva, plán evakuace obyvatelstva, plán nouzového přežití obyvatelstva, plán monitorování, pohotovostní plán veterinárních opatření, plán veřejného pořádku a bezpečnosti, plán ochrany kulturních památek, plán hygienických a protiepidemických opatření, plán komunikace s veřejností a hromadnými informačními prostředky, plán odstranění odpadů.

9.9 Typové činnosti složek integrovaného záchranného systému

Pojem

Typová činnost je jedním ze základních dokumentů integrovaného záchranného systému upravujících postup při záchranných a likvidačních pracích ve vztahu k druhu a charakteru mimořádné události. Typové činnosti složek IZS při společném zásahu jsou zpracovány podle ustanovení §18 vyhlášky č. 328/2001 Sb. ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. Vydávání jednotlivých typových činností je v působnosti generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR – odbor IZS a výkonu služby. Obsahem dokumentu jsou činnosti a postupy, které jsou přiděleny každé zasahující složce IZS. Uvedenými pokyny jsou jednotlivé složky povinny se řídit a předmětné činnosti vykonávat.

Každá jednotlivá typová činnost obecně obsahuje společný list složek integrovaného záchranného systému, list velitele zásahu, list operačních středisek, listy jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. Ve společném listu jsou stanovena obecná ustanovení, například popis mimořádné události, vztahy mezi jednotlivými složkami IZS, stanovení velitele a členů štábu velitele zásahu apod.

Přehled všech zpracovaných typových činností složek IZS při společném zásahu:

- STČ 01/IZS Špinavá bomba
- STČ 02/IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy
- STČ 03/IZS Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů
- STČ 04/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda
- STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- STČ 06/IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technopárty
- STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu

- STČ 08/IZS Dopravní nehoda
- STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob
- STČ 10/IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici
- STČ 11/IZS Chřipka ptáků
- STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci
- STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru
- STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce
- STČ 15/IZS Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy
- STČ16A/IZS Mimořádná událost s podezřením na výskyt vysoce nakažlivé nemoci ve zdravotnickém zařízení nebo v ostatních prostorech
- STČ16B/IZS Mimořádná událost s podezřením na výskyt vysoce nakažlivé nemoci na palubě letadla s přistáním na letišti Praha Ruzyně
- STČ17A/IZS Nález nelegální drogové laboratoře

9.10 Velitel zásahu

Ve většině případů je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany nebo funkcionář HZS s právem přednostního velení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Pokud však velitele zásahu nelze tímto způsobem ustanovit, řízení součinnosti složek IZS dle ustanovení § 19 odst. 2 zák. č. 239/2000 Sb. náleží veliteli nebo vedoucímu zasahujících sil a prostředků, která v místě zásahu provádí převažující činnost. Policista je velitelem společného zásahu složek IZS zpravidla v případech, ve kterých je gestorem zpracovaných typových činností Policejní prezidium.

Události, při kterých je velitelem policista

Policie České republiky je velitelem zásahu u pěti typových činností STČ 02 – Demonstrování úmyslu sebevraždy, STČ 03 – Oznámení o uložení výbušniny nebo NVS, STČ 06 – Udržení veřejného pořádku při technoparty, STČ 07 – Záchrana pohřešovaných osob, STČ14 – AMOK útok aktivního střelce.

10 PROVĚŘOVACÍ A TAKTICKÁ CVIČENÍ IZS

Dle Bezpečnostní strategie České republiky je bezpečnostní systém tvořen jednotlivými prvky, které na základě zákona disponují jednotlivými kompetencemi. Jednotlivé prvky jsou řízeny centrálně, dochází k jejich koordinaci, případně mohou působit samostatně v rozsahu svěřené působnosti. Prvky musí vhodným způsobem reagovat na vzniklé krizové situace, přičemž jejich připravenost se ověřuje především prováděnými cvičeními.

Základním právním předpisem upravujícím problematiku připravenosti na krizové situace je zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení, kde je v ustanovení § 39 odst. 5 výslovně uvedeno: *Připravenost na krizové situace se ověřuje cvičeními obdobně podle zvláštního právního předpisu.*²⁶

V daném případě je tímto jiným právním předpisem zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Dle obsahu jednotlivých paragrafových ustanovení zákona se rozlišují dva druhy cvičení, a to prověřovací a taktická.

10.1 Dělení cvičení

Prověřovací cvičení

*Prověřovací cvičení se provádí za účelem ověření přípravy složek integrovaného záchranného systému k provádění záchranných a likvidačních prací. Součástí cvičení může být vyhlášení cvičného poplachu pro složky integrovaného záchranného systému.*²⁷

²⁶ Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3487 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

²⁷ Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3467 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

Taktické cvičení

Taktické cvičení se provádí za účelem přípravy složek integrovaného záchranného systému a orgánů podílejících se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádné události. Konání taktického cvičení se předem projedná se zúčastněnými složkami a orgány.²⁸

Výše uvedená cvičení je oprávněn dle zákona o integrovaném záchranném systému ministr vnitra, generální ředitel hasičského záchranného sboru, hejtman kraje nebo ředitel hasičského záchranného sboru kraje.

10.2 Dokumentace cvičení

Základní dokumentace obou typů cvičení obsahuje cíl cvičení, námět cvičení, účel cvičení, jméno a příjmení osoby odpovědné za organizaci cvičení, seznam složek na cvičení, předpokládaný postup provedení cvičení s časovými údaji. Dokumentace je zpracována HZS kraje nebo GŘ HZS ČR. Veškerá dokumentace se připravuje před zahájením cvičení složek IZS. Po ukončení cvičení je dokumentace doplněna o vyhodnocení cvičení a přijaté závěry. Osoba oprávněna nařídít cvičení nebo subjekt pověřený k řízení cvičení stanoví zpracovatele a rozsah zpracování dokumentace. Prověřovací a taktická cvičení jsou prováděna v rámci pravidelné přípravy v souladu s ročním plánem. Dokumentace se archivuje po dobu 5 let.

10.3 Hodnocení cvičení

Je určeno pro vyhodnocení stanovených cílů cvičení. Po ukončení cvičení je řídicím cvičení předloženo subjektu, který cvičení nařídil. Je zpracované v textové podobě a obsahuje vyhodnocení průběhu cvičení, zda byl splněn cíl a účel cvičení. Jsou zde uvedeny nedostatky a návrhy na opatření.

²⁸Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73, 3467 s. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

10.4 Metodický návod k zajištění informovanosti ke cvičením

V rámci jednotlivých krajských ředitelství policie jsou zpracované metodické návody, jejichž úkolem je stanovit postup k zajištění informovanosti o připravovaných cvičeních, která byla schválenou bezpečnostní radou kraje, taktických cvičeních základních složek IZS a dalších cvičeních, která jsou organizována subjekty mimo Policii České republiky. Roční plán cvičení zpracovávají oddělení krizového řízení příslušného krajského ředitelství na příslušný kalendářní rok. Za účelem zpracování jsou požadovány potřebné podklady. V případě uskutečnění cvičení nezahrnutém ve schváleném ročním plánu bude předložena příslušným funkcionářem formou tabulky oddělení krizového řízení. Následně je oddělením krizového řízení návrh posouzen a v případě odsouhlasení je návrh předložen ke schválení také krajskému řediteli policie. V případě požadavku jiného subjektu o účast policie na cvičení, je předložena tabulka oddělení krizového řízení. Toto v případě potřeby zajistí další podklady, doplní tabulku a zpracuje předběžné stanovisko. Následně vše předloží řediteli krajského ředitelství ke schválení. V případě schválení nebo zamítnutí účasti na cvičení je prostřednictvím oddělení krizového řízení informován předkládající subjekt. Vyhodnocení cvičení se zpracuje ve lhůtě do 7 dnů po ukončení cvičení. Organizátor cvičení také předá vyhodnocení cestou oddělení krizového řízení řediteli krajského ředitelství.

V rámci policie České republiky lze organizovat dle vlastní potřeby cvičení sil a prostředků. Účelem cvičení je příprava policistů na plnění úkolů při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Účast na cvičení složek IZS se koná na základě rozhodnutí k tomu oprávněných osob. Z vlastní iniciativy může policie organizovat cvičení složek IZS pouze s jejich souhlasem. Za souhlasné stanovisko k organizování cvičení se považuje jeho schválení v plánu cvičení na následující rok. Policie se účastní cvičení na mezinárodní, ústřední a krajské úrovni. Podrobnější úpravu organizace a provádění cvičení v rámci policie stanoví interní akty řízení (zásady provádění cvičení organizovaných policií).

11 PROJEKT VELITEL POLICIE

11.1 Historie vzniku

Na základě rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy č. 90/2014 byl dne 1. září 2014 zahájen zkušební projekt, jehož smyslem bylo vytvoření velitele zásahu za policejní složku na místě vzniku mimořádných událostí. Důvodem ke vzniku projektu byla skutečnost, že po příjezdu byl velitelem zásahu automaticky velitel policejní hlídky, která se na místo dostavila jako první v pořadí. Tento způsob velení však nebyl zcela ideální, neboť hlídka musela prvotně vykonávat jiné úkoly a současně komunikovat s ostatními složkami IZS. Proto byla situace na místech mimořádné události někdy chaotická. Ze strany přítomných policistů docházelo k obtížné komunikaci s ostatními složkami IZS při řešení aktuálních problémů. Hasičský záchranný sbor a zdravotnická záchranná služba již dříve disponovali svým velitelem zásahu nebo inspektorem provozu. Vzhledem k těmto skutečnostem byly získané znalosti a zkušenosti od jiných složek IZS použity při vzniku funkce policista určený k řízení sil a prostředků Policie České republiky při mimořádných událostech na území hlavního města Prahy, který je však mezi policisty zjednodušeně pojmenován „velitel policie.“ Vedením krajského ředitelství bylo rozhodnuto, že příslušným k výkonu této funkce bude útvar PMJ Praha. Aktuálně problematiku řízení sil a prostředků na místech mimořádných událostí upravuje RŘ KŘPA č. 70/2019. Pokyn č. 20 ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 17. února 2010, o výjezdových skupinách (změna PŘ KŘP č. 35/202) v článku 13 upravuje součinnost výjezdových skupin.

V minulých letech byl uskutečněn workshop, v rámci, kterého byl tento pilotní projekt prezentován také některým dalším krajským ředitelstvím policie. Účelem bylo prezentovat práci, kterou vykonávají členové týmu velitel policie. Součástí setkání bylo také rozebrání jednotlivých mimořádných událostí, se kterými se policisté v rámci výkonu služby setkali a považovali je za problematické. Projekt velitel policie byl prezentován také zahraničním policejním sborům, které projevíly zájem o bližší seznámení s jeho fungováním.

11.2 Rozsah úkolů

Při vzniku projektu byl předpoklad, že velitel policie bude operačním důstojníkem vysílán na mimořádné události velkého rozsahu pouze zcela výjimečně, a to v počtu jednotek za rok. Tento předpoklad se však nepotvrdil a velitelé policie v následujícím kalendářním roce byli vysláni k více než k jedné stovce mimořádných událostí a v dalším kalendářním roce se počet výjezdů ještě mnohonásobně navýšil. Základní rozsah úkolů při řešení mimořádných událostí je stanoven výčtem typových činností, kde je také stanovena také odpovědnost konkrétní složky IZS za velení. Operačním důstojníkem však může být rozhodnuto, že velitelé policie budou vysláni také k jiným událostem, které spadají do věcné příslušnosti policie. Dle statistik jsou velitelé policie vysíláni nejčastěji k hrozbě úniku plynu, požárům, oznámení o uložení NVS, nález staré munice a podílejí se také při pátrání po dětech nebo seniorech. Dalšími situacemi jsou demonstrace úmyslu sebevraždy, hromadné dopravní nehody nebo hromadné narušení veřejného pořádku.

11.3 Velící důstojníci

Velícími důstojníky byli ustanoveni velitelé z útvaru PMJ, kteří tuto funkci vykonávali ke své práci. Byl zde předpoklad již dříve získaných zkušenosti při řešení mimořádných událostí. Množství postupně přibývajících výjezdů k mimořádným událostem bylo impulsem k tomu, aby funkce velitele policie byla zcela profesionální. V lednu 2019 proto vzniklo celkem 12 tabulkových míst určených výhradně pro příslušníky služebně zařazené na pozici velitel policie. Tabulková místa jsou rozdělena do čtyř týmů, kdy v každém týmu jsou zařazeni tři policisté. Velící důstojníci jsou na místě zásahu označeni červenou vestou s umístěným nápisem velitel policie, která je odlišuje od ostatních policistů a velitelů jiných složek IZS. Z důvodu fyzické a psychické náročnosti je výkon služby velících důstojníků plánován do 12 hodinových směn.

11.4 Požadavky na velitele policie

Policisté služebně zařazení na pozici velitel policie musí disponovat určitými vlastnostmi, schopnostmi, znalostmi a zkušenostmi, bez kterých nelze jednotlivé

činnosti vykonávat profesionálně. Velitel musí být morálně a psychicky stabilní, týmový a loajální. Dříve byl pro uchazeče stanoven požadavek, který spočíval v délce odsloužených let v přímém výkonu služby. Hranice byla stanovena na 10 let, ale vzhledem k aktuální personální situaci bylo od požadavku upuštěno. Velitelé na místě koordinují probíhající činnosti a řídí síly a prostředky policie. Vzhledem k obsahu jejich pracovních činností je požadavek na schopnost vedení lidí a umět rozdělovat jednotlivé úkoly. S požadavkem úkolování lidí je také spojena následná kontrola, zda došlo ke splnění požadovaných úkolů. Velitel si musí zachovat „chladnou hlavu“ za všech okolností a hledat způsoby k efektivní vyřešení vzniklé situace. Samozřejmostí je také dobrá znalost právních norem upravujících problematiku krizového řízení, včetně interních aktů řízení. Velmi důležitý je přehled o všech typových činnostech složek IZS, zejména v situacích, kdy je velitelem policista. Správný velitel se musí umět rychle rozhodnout a svoje rozhodnutí být schopen zdůvodnit. Výhodou může být také osobní znalost mezi veliteli jednotlivých složek, která může kladně ovlivnit jejich vzájemnou spolupráci na místě mimořádné události.

11.5 Vzdělávání a profesní příprava velitelů policie

Další podmínkou pro výkon funkce velitele policie je ochota příslušníka se průběžně vzdělávat. Součástí vzdělávacích aktivit jsou také IMZ (instruktážně metodické zaměstnání), která jsou určena k získávání nových vědomostí a současně dochází k upevňování vztahů v kolektivu. Velitel musí také zvyšovat místní znalost, zejména poznávat místa problematického zásahu v teritoriu. Jsou pravidelně pořádány vzájemné stáže s jinými složkami IZS, které policistům umožňují poznat obsah práce těchto složek. Stáže jsou pro účastníky bezesporu přínosné, neboť poznání činnosti jiných složek IZS může policistům umožnit zkvalitnění jejich práce. Zejména ve vztahu vzájemné spolupráce se složkami IZS při řešení mimořádných událostí. Nelze opomenout důraz kladený na udržování dobré fyzické kondice nebo náročné požadavky na střeleckou přípravu. Během služby mohou nastat mimořádné události, při kterých bude policista manipulovat se střelnou zbraní, v krajním případě bude zbraň použita ke střelbě. Jako velitelé musejí zvládat taktiku a ovládání zbraně, kterou v rámci výcviku trénují také řadoví policisté. Součástí přípravy je také lezecký výcvik,

který je předpokladem pro výkon práce ve výškách. Získané zkušenosti lze využít například při nutnosti pohybovat se po střeše domu nebo balkonech výškových budov. S prací ve výškách také úzce souvisí školení velitelů policie na obsluhu automobilového žebříku z koše, který může být policisty použit v situacích, kdy bude nutné zadržet nebezpečného pachatele. Pro případ záchrany tonoucích osob jsou prováděny výcviky ve vodě. Velitelé policie se účastní různých tematických cvičení, při kterých plní úkoly policie. V rámci cvičení policisté zajišťují evakuaci ohrožených osob na shromaždiště, provádí následnou kontrolu evakuovaných osob, zajišťují perimetr místa mimořádné události, včetně příjezdových a odjezdových tras. Dalším druhem cvičení jsou konfliktní situace zvané amok, při kterých útočník používá střelnou zbraň. V těchto případech je hlavním úkolem policie eliminovat útočníka, poskytnout první pomoc zraněným osobám, provést evakuaci osob z objektu do bezpečného prostoru a provést kompletní kontrolu objektu. Aktuálně se vzhledem k bezpečnostní situaci ve světě provádí také cvičení na teroristické útoky, při kterých dochází k velkým ztrátám na lidských životech a jsou na místě přítomné zraněné osoby, které potřebují poskytnutí první pomoci a následné zajištění lékařského ošetření. Při těchto událostech se používá metoda S.T.A.R.T., která je určena k třídění zraněných osob podle rozsahu jejich poranění. Jako součást profesní přípravy velitelů policie byla zkouška ochranných prostředků, zejména testování plynové masky CM 5 a výcvik v oblékání k zásahu s přítomností nebezpečné chemické látky.

11.6 Specifické vybavení vozidla

V současné době je výkon služby prováděn ve vozidle tovární značky Škoda Kodiaq 2,0 benzín v barevném provedení policie. Vozidlo byla zakoupeno za finanční podpory města a speciální úprava byla provedena odbornou firmou za aktivní spolupráce a kontroly velitelů policie. Z důvodu odlišení od ostatních služebních vozidel je nadstandardně vybaveno světlem zelené barvy, která je umístěno v horní části předního skla. Zavazadlový prostor vozidla je vybaven velkým množstvím věcí, které lze využít při řešení mimořádných událostí. Jako příklad lze uvést žebřík, beranidlo, hydraulický klíč, páčidlo, zastavovací pásy, chemie, světelné kužely, triopany, pomůcky k dekontaminaci, ozonmaker,

záchranářský batoh. Veškeré uvedené věci jsou ve vozidle umístěny takovým způsobem, aby v případě potřeby byly lehce dosažitelné.

11.7 Vlastní projekty a vylepšení

Při řešení vzniklých mimořádných událostí nebo pouze při běžném výkonu služby je vhodné používat technické pomůcky a prostředky, které pomohou zvýšit bezpečnost zakročujících policistů nebo jim mohou velmi jednoduchým způsobem zjednodušit vykonávanou práci v terénu. Policisté proto iniciativně přicházejí s tvůrčími nápady, jak současné vybavení ještě více zlepšit, popřípadě které další zakoupit. V rámci projektu velitel policie jeho členové disponují velkým množstvím moderního vybavení, přičemž některé pomůcky si vyrobili vlastními silami. Jako příklad lze uvést triopan, kdy se jedná o předmět vzhledově připomínající výstražný trojúhelník. Tento triopan je vyroben z vysoce reflexního materiálu, přičemž jeho okraje jsou v červené barvě a uprostřed jeho bílé plochy je umístěn vykřičník. Ve spodní části triopanu je umístěn černý nápis POLICIE, který oznamuje přítomnost policie v jeho blízkosti. Tento triopan je využíván při zásahu, který je prováděn na pozemní komunikaci. Ve srovnání s běžným výstražným trojúhelníkem má však na řidiče výrazný psychologický efekt v podobě snížení rychlosti a zvýšení pozornosti v místě jeho umístění. Další užitečnou pomůckou pocházející z tvorby velitelů policie jsou taktické klínky, které jsou vhodné k zajištění dveří proti jejich samovolnému zabouchnutí. Jedná se o velmi funkční a praktickou věc, kterou mohou v terénu využívat všichni policisté nebo další složky IZS. Náklady na výrobu jsou nízké a užitný efekt značně vysoký. Někdy jsou účastníky řešených událostí také malé děti, které celou situaci vnímají velmi citlivě. Je zřejmé, že jejich prožívání bude přiměřené jejich věku a rozumovým schopnostem. V těchto případech jsou k dispozici plyšové hračky, které mohou alespoň na chvíli pomoci zlepšit náladu po prožití psychicky náročné situace.

11.8 Pořádané stáže v rámci projektu velitel policie

Jsou určeny zejména policistům v přímém výkonu služby, kteří projeví zájem a standartním služební postupem podají žádost o absolvování stáže. Další

kategorií osob absolvujících stáž mohou být lektoři z policejních škol, zahraniční policisté nebo příslušníci dalších složek IZS. Všichni účastníci stáže na vlastní kůži poznají, jak náročné úkoly musí velitelé policie v rámci výkonu služby plnit. Před zahájením stáže je zpracován plán stáže, ve kterém je na každý den služby vyplánována jiná problematika. V rámci samostudia se stážista seznámí se souborem typových činností k určité problematice a následně je mu vše předvedeno v praxi. Po absolvování stáže probíhá ověřování získaných vědomostí formou plnění úkolů dle zadání. Poznání jednání a chování stážistů na oplátku umožňuje týmu velitelů poznat jejich osobnost a zjistit, zda jsou vhodnými kandidáty na případné doplnění volných pracovních pozic.

11.9 Projekt velitel policie jako součást profesní přípravy

V průběhu řízené praxe ve školním policejním středisku v Praze absolvují policisté přednášku, ve které jsou seznámeni s projektem velitel policie. Součástí přednášky je také ukázka speciálně upraveného služebního vozidla, které je využíváno v rámci výkonu služby. Přednášky se účastní také pracovník města z odboru krizového řízení, který přítomným policistům vysvětluje způsob spolupráce mezi složkami IZS a městem při společném zvládnutí mimořádných událostí a krizových stavů. Policisté jsou tedy v rámci profesní přípravy seznámeni s existencí odpovědného krizového pracovníka, který může být operačním střediskem krizového štábu hl. m. Prahy vyslán na místo mimořádné události. Po příjezdu namísto odpovědný pracovník nahlásí svoji přítomnost veliteli zásahu HZS a spolupracuje s ostatními složkami IZS. Úkolem krizového pracovníka je například zabezpečit přistavení evakuačního autobusu nebo zajistit náhradní ubytování lidem, kteří z nejrůznějších příčin nemohou setrvat ve svých domovech. Město spolupracuje na základě smluv s dopravním podnikem nebo neziskovými organizacemi, které potřebným lidem mohou dodat například potraviny nebo jiné věci dle konkrétní potřeby. Pracovník města disponuje červenou vestou s označením krizové řízení, kterou používá při pracovní činnosti na místě události. Krizové řízení řeší primárně následnou péči o lidi zasažené mimořádnou událostí. Pokud lidé v důsledku mimořádné události ztratí tzv. všechno, potom je jejich nepříznivá životní situace řešena sociálním odborem. Lze prostřednictvím krizového pracovníka zabezpečit psychologickou pomoc.

V rámci přednášky jsou policisté s výše uvedenými skutečnostmi seznámeni, a proto přítomnost krizového pracovníka na místě mimořádné události nebude pro zakročující policisty žádným překvapením.

12 TECHNICKÉ PROSTŘEDKY

12.1 Mobilní bezpečná platforma (MBP)

Prostřednictvím mobilní bezpečné platformy mohou příslušníci a zaměstnanci policie získat přístup k informačním systémům policie, a to zejména mimo objekty policie. Platforma umožňuje vzájemnou komunikaci uživatelů, přenos obrazových, zvukových a textových záznamů včetně poskytování údajů o aktuální poloze zařízení. Výše uvedené funkce jsou určeny k usnadnění koordinace činnosti útvarů a organizačních článků policie. Prostřednictvím MBP lze ukládat jednotlivé úkoly jejich uživatelům a kontrolovat stav plnění. Jako MBP lze například používat mobilní telefon nebo tablet, které umožňují datovou komunikaci prostřednictvím speciálního přístupového bodu APN. Po předchozím souhlasu řídicí skupiny lze připojit zařízení, která nejsou běžně používána. Po kliknutí na příslušnou ikonu se zobrazí hlavní nabídka, která je rozdílná dle profilu a konfigurace. Proto nemusí být dostupné všechny nabízené položky. Běžně jsou v hlavní nabídce dostupné položky mapa, chat, lustrace, záznamy, nastavení, protokol, notifikace, o programu, odhlášení. Pro policisty může být v rámci řešení mimořádných událostí velkým pomocníkem mapa a miniaplikace chat. Po kliknutí na záložku mapy se zobrazí mapové podklady a po dalším kliknutí se zobrazí funkční ikony pro práci s mapou. V mapě se uprostřed obrazovky zobrazí aktuální poloha zařízení. Velikost přiblížení nebo oddálení mapy lze změnit pomocí tlačítek, roztažením prstů nebo dvojitým kliknutím na mapu. Pokud je k dispozici více mapových podkladů, lze je pomocí funkčního tlačítka přepínat. Miniaplikace chat umožňuje uživatelům sdílet text, fotografie, zvukové a obrazové záznamy a polohu s ostatními uživateli. Na panelu aktivní komunikace lze zobrazit seznam založených komunikací. Pravděpodobně nejčastěji používanou funkcí je textová zpráva, kterou lze odeslat jednoduchým kliknutím na příslušnou ikonu ve tvaru obálky. Dále aplikace obsahuje funkci, která je určena k vyžádání polohy okolních sil a prostředků. Uživatelé taktéž mohou poslat svoji aktuální polohu, která se zobrazuje v podobě souřadnic, JTSK údajů, přesnost polohy, adresní bod a přesnost adresního bodu. V miniaplikaci lustrace lze provádět lustrace v dostupných evidenčních

systémech policie. Lustrovat lze osoby, vozidla a věci, přičemž dříve provedené lustrace v MBP lze dohledat v nabídce historie. Při uložení provedené kontroly přímo v MBP lze veškeré lustrace zpětně dohledat v systému IS Kontrola 2.

12.2 TEREX

Ačkoliv se jedná o softwarový nástroj, který policie při řešení MÚ doposud nevyužívá, jsou studenti některých vysokých škol zaměřených na vzdělávání v oblasti krizového řízení v průběhu přednášek seznamováni s jeho využitím a funkcemi. Tento nástroj je určen pro okamžité vyhodnocení dopadů úniku nebezpečné chemické a otravné látky nebo výskytu nástražného výbušného systému. Může být použit při plánování, výuce nebo cvičení. Nástroj je především určený pro odhad následků havárií nebo teroristických útoků. Obrovskou předností SW nástroje je především rychlost jeho použití, kdy po zadání vstupních hodnot dochází k přímému zobrazení výsledků na mapách. To umožňuje rychlé rozhodnutí v případě krizové situace. Obsahuje rozsáhlou databázi cca. 500 nebezpečných chemických látek včetně jejich detailů (obecné informace – popis, charakteristika, zásad poskytnutí první pomoci, požární projev, hasící prostředky, zraňující projevy, ochrana, R-věty, S-věty). Při zadávání události lze zvolit havarijní model (PUFF, JET FIRE, PLUME, POOL FIRE, BLEVE, PUFF, EXPLOSIVE, SPREAD, DEGAS), látku a parametry havarijního modelu. Ovládání nástroje je jednoduché a výstupy jednoznačné a srozumitelné. K modelování výsledků dochází při zadání minima požadovaných vstupních údajů. Samozřejmostí je také výpočet bezpečné vzdálenosti, do které bude potřeba provádět evakuaci ohrožených osob. Je určen pro podniky, vzdělávací instituce, samosprávu a státní orgány, složky IZS. Aplikaci je možné dále rozšiřovat vložním dalších typů nebezpečných látek.

12.3 Practis Go

Aplikace PRACTIS GO je již druhou generací nástroje PRACTIS, který je určen pro přípravu, simulaci a vyhodnocení cvičení. Mnohým uživatelům tento způsob může připadat jako počítačová hra, avšak účelem je simulovat krizové situace. Lze vytvořit jakýkoliv scénář za použití audiovizuálních vstupů, následnou

simulaci cvičení a vyhodnocení po jeho ukončení. Na jedné straně jsou lidé, kteří jednotlivá cvičení vytvářejí a moderují. Na druhé straně lidem, kteří musejí simulované situace řešit. Aplikace umožňuje jejím uživatelům formou simulace řešit kritickou událost, kdy musejí hledat způsob řešení a tím se připravují na skutečné krizové situace. Typ cvičení a obtížnost scénáře jsou závislé na cílech cvičení. Moderátorem cvičení je osoba, která sestavila scénář a je odpovědná z průběh cvičení. Během cvičení může s hráči komunikovat prostřednictvím chatu nebo osobně v učebně. Lze nastavit automatický scénář nebo simulaci řídit manuálně dle schopností přítomných uživatelů. Účastník cvičení má přiřazenou roli dle scénáře, kdy je jeho úkolem najít vhodný postup a řešení situace. Dále je povinen plnit pokyny moderátora cvičení. Při vyhodnocení cvičení dochází k udělování bodů jednotlivým účastníkům, přičemž způsob hodnocení a udělování bodů záleží na rozhodnutí moderátora, který přihlédne ke složitosti a rozsahu splnění jednotlivých úkolů.

12.4 Simulační technologie XVR

Je určen k nácviku a upevnění správných návyků při rozhodování osob, které velí na místě zásahu. V současnosti je využíván ve Školním a výcvikovém zařízení HZS ČR v Brně. Systém je složen z několika počítačů včetně instalovaného softwaru XVR. Jeden z počítačů funguje jako pracoviště operátora, ze kterého jsou řízeny modelové situace. Další počítače jsou určeny uživatelům, kteří zde v rámci cvičení plní jednotlivé úkoly dle zadaného scénáře. Je kladen důraz na věrohodnost jednotlivých scénářů. Podkladem pro jejich tvorbu jsou skutečné události, které jsou řešeny v terénu. Účastník má možnost vyzkoušet plnění jednotlivých úkolů, které nelze realizovat v rámci praktického cvičení. Běžně se u těchto druhů výcviku simuluje spolupráce s KOPIS.

12.5 Aplikace Tactilon Agnet

Aplikace umožňuje zabezpečenou skupinovou komunikaci. Je určena pro zařízení, která fungují na platformě 4G nebo 5G. Je podporována možnost připojení k bezdrátové síti Wifi. K dispozici jsou hlasové, datové, video a lokalizační služby, kdy vše je zabezpečeno vysokou úrovní šifrování AES 256.

Jednoduchost a intuitivnost uživatelského rozhraní ocení uživatelé v terénu a také dispečeri na pracovištích. Lze integrovat s řešením Tetra a Tetrapol, čímž se vznikne hybridní pracovní prostředí, které využívá současnou infrastrukturu a chytrá zařízení. Zařízení umožňuje přístup do Tetrapol ve formě poslechu i vysílání, zasílání zpráv, volání totožné jako u běžných komunikátorů, PPT volání v režimu vysílačky, konferenční volání s více uživateli současně, video hovor, video streamování, SOS tlačítko na předem definované uživatele nebo dispečery, operační status, Man down. Po instalování do zařízení aplikace shromažďuje údaje o poloze uživatele z důvodu zajištění jeho bezpečnosti pro případ nouze. V současné době je aplikace z požadavku Ministerstva vnitra testována jen malou skupinou uživatelů, kteří pravidelným používáním aplikace zjišťují případné nedostatky, které bude nutno do budoucna odstranit.

12.6 Geografický informační systém (GIS)

Informační systém, který zpracovává informace obsahující geografickou charakteristiku. Velmi zjednodušeně lze přirovnat GIS k mapě. Jedná se však o mapu interaktivní, nikoliv statickou jako je papírová mapa. Systém pracuje s vektorovými a rastrovými datovými vrstvami, přičemž se jedná o zcela rozdílné typy geografických dat. Jeho účelem je efektivně získávat, ukládat, upravovat, analyzovat a zobrazovat všechny formy geografických informací. Důležitá schopnost pro řešení mnoha úloh je vytváření nových geografických dat prostřednictvím prostorových operací s původními vrstvami. GIS pracuje s geografickou polohou, která se skládá z prostorové a atributové části. Prostorová část popisuje polohu objektu prostřednictvím zeměpisných souřadnic. Atributová část popisuje vlastnost konkrétního objektu. Tato skutečnost je základní vlastností GIS a současně největší předností. Geografická data v GIS jsou sestavena do vrstev. Vrstvy se označují pojmem témata. Soubor jednotlivých vrstev poskytuje souhrn informací o konkrétním místě. Jednotlivé vrstvy se mohou překrývat. Jeho využití je například ve státní správě, policii, armádě, územním plánování nebo při řešení krizových situací. Jako příklad lze uvést povodně, kdy můžeme předvídat možný vývoj a zároveň plánovat trasu pro evakuaci obyvatel.

13 KONCEPCE PŘÍPRAVY OBČANŮ NA KRIZOVÉ SITUACE

13.1 Historie branné výchovy

Do roku 1989 byl součástí školních osnov předmět zvaný branná výchova. Nejdříve byl tento předmět součástí tělesné výchovy, ale později byl na některých školách vyučován samostatně. Žáci ve školách byli soustavně připravováni na možnost válečného konfliktu. Cílem výuky bylo žáky předem poučit, jak se při podobném útoku zachovat. Součástí výuky ve školách bylo používat plynové masky, házet granátem, střílet ze vzduchovky, odstraňovat následky napadení, nasazování provizorních ochranných prostředků k ochraně před chemickým a jaderným útokem, zvyšovat fyzickou zdatnost a psychickou odolnost, poznávat bojovou techniku nebo se orientovat v přírodě. Cvičení ve školách se konala dvakrát ročně a žáci měli možnost trénovat bezpečný pohyb v zamořeném území. Pionýrská organizace se svojí činností také částečně podílela na zvyšování připravenosti mládeže. V současné době problematika branné výchovy jen velmi okrajově řešena v jiných předmětech jako například občanská nauka. Některé školy z vlastní iniciativy konají besedy s hasiči nebo policisty, ale rozsah není pro žáky dostačující. Žáci musí být v rámci výuky připraveni na způsob ochrany při mimořádných událostech, kterými mohou být povodně, požáry, havárie, přírodní katastrofy nebo poskytování první pomoci.

13.2 Koncepte přípravy občanů k obraně státu

Součástí plánování obrany státu je příprava občanů k obraně státu. Předmětná problematika je upravena v zákoně č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Občané České republiky mají stále zákonem stanovenou povinnost bránit svou vlast, ačkoliv máme profesionální armádu a povinná základní vojenská služba byla zrušena. Kvalitní a pravidelná příprava občanů k obraně státu před vnějším ohrožením pomůže snížit ztráty na lidských životech nebo snížit škody na majetku. Vše vychází z předpokladu, že vláda je odpovědná za přípravu a zajišťování obrany státu. Pochopitelně se na obraně státu podílejí ještě orgány státní správy a územní samosprávy. Důležitou úlohu v obraně státu

představují také občané, za jejichž přípravu odpovídají ministerstva a správní úřady. Ministerstvo obrany v rámci svojí věcné kompetence řídí a stanoví rozsah přípravy. V součinnosti s krajskými a obecními úřady se na přípravě občanů k obraně státu mohou podílet také občanská sdružení, církve, náboženské společnosti, právnické osoby. Příprava občanů k obraně státu je dobrovolná a probíhá formou vzdělávání, nestanoví-li zákon nebo jiný právní předpis něco jiného. Obsahem vzdělávání je zdravotnická příprava, příprava k civilní ochraně, zájmová činnost s technickým a sportovním zaměřením, příprava obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a další činnosti spojené s branností a zabezpečením přípravy k obraně státu. Zvyšovat povědomí o povinnostech občana k obraně státu včetně branné povinnosti je nezbytné již u žáků navštěvujících základní a střední školy, vyšší odborné školy. Současně je nutné v této oblasti vzdělávat současné a budoucí pedagogy, aby požadované informace v rámci vyučovaných předmětů sdělovali svým žákům. Problémem při vzdělávání občanů je neexistence jednotného vzdělávacího systému a nezájem většiny občanů. Cílem koncepce je připravit občana na zajišťování obrany státu. Úředníkům státní správy a územní samosprávy je v rámci zvyšování jejich odborné kvalifikace poskytnuto vzdělání v oblasti přípravy občanů k obraně státu a to formou kurzu pořádaného na Univerzitě obrany v Brně.

13.3 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025

Příprava občanů na řešení krizových situací nevojenského charakteru je velmi stručně upravena v zákoně č. 240/2002 Sb., o krizovém řízení, v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a vyhlášce Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Základním koncepčním dokument k této problematice se jmenuje Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, kterou zpracovalo Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Jedním z úkolů je adekvátně připravit starosty obcí na řešení mimořádné události nebo krizové situace. Druhým důležitým úkolem je vytvoření samostatného vzdělávacího předmětu pro základní a střední školy, který bude obsahovat témata jako například ochranu člověka za běžných rizik, mimořádných událostí a krizových situací, dopravní výchovu, přípravu občanů k obraně státu, zdravotní

přípravu, prevenci kriminality, boj proti terorismu a extremismu a další věcně související témata. Sjednocením výše uvedených témat do jednoho předmětu bude mít za úkol zlepšení připravenosti obyvatelstva. Za současného stavu jsou žáci a studenti vzdělávání v rámci standardního vzdělávacího procesu. Tento způsob vzdělávání je podpořen dalšími programy, projekty a akcemi, které výuku doplňují. Jednotlivé problematiky jsou však roztříštěny do samostatných vzdělávacích programů, kdy tento stav se jeví jako neefektivní.

PRAKTICKÁ ČÁST

14 EMPIRICKÉ VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V teoretické části diplomové práce jsem se zabýval problematikou přípravy příslušníků Policie České republiky na řešení mimořádných událostí a krizových situací v rámci profesní přípravy. Stanovení průzkumného problému této práce je založeno na jeho hlavním cíli, kterým je zjištění základních teoretických vědomostí policistů o problematice krizového řízení a jejich potřebné vycvičení k používání ochranných pracovních pomůcek nebo jiného technického vybavení při výkonu služby.

14.1 Cíl průzkumného šetření

Hlavním cílem průzkumné části je ověřit, do jaké míry je předem vybraný reprezentativní vzorek policistů vybaven ochrannými pracovními prostředky. Dále bylo zjišťováno, jestli je tento vzorek policistů ze strany svého zaměstnavatele dostatečně proškolen k jejich řádnému používání. Cílem práce bylo také zjistit, zda policisté považují rozsah vzdělání získaného v rámci základní odborné přípravy za dostačující pro plnění úkolů policie na místě mimořádné události nebo krizové situace a zda mají zájem absolvovat školení, jehož obsahem bude teoretická a praktická příprava k řešení těchto situací.

Průzkumné metody a techniky

Šetření k diplomové práci probíhalo metodou kvantitativní metodologie, přičemž k oslovení jednotlivých respondentů byla použita forma kvantitativního průzkumného dotazníku. Volba dotazníkového šetření bylo zvolena z důvodu její jednoduchosti, rychlosti a současně možného získání většího množství dat při zachování anonymity jednotlivých respondentů při vynaložení nízkých finančních nákladů k jeho provedení. Získané odpovědi ve formě dotazníkového šetření bylo možné analyzovat a následně jednoduše vyhodnotit prostřednictvím grafů, tabulek a procentuálního vyjádření získaných odpovědí. Uvedené údaje v grafech vyjádřené v procentech byly z důvodu přehlednosti dle matematických pravidel zaokrouhlena a vyjádřena v celých číslech.

Průzkumný nástroj

Průzkumné šetření bylo provedeno kvantitativní metodou za využití dotazníku, který obsahoval celkem 20 otázek. Většina položených otázek byla uzavřených z důvodu jejich snazšího vyhodnocování. Dotazník obsahoval pečlivě zvolené otázky takovým způsobem, aby korespondovaly s problematikou uvedenou v teoretické části. Dotazník byl členěn do tří oblastí (osobnostní, hodnotící, závěrečnou). Vzor dotazníku je uveden v příloze diplomové práce.

Průzkumný soubor

Dotazníkové šetření bylo cíleně zaměřeno na specifickou skupinu policistů a výběr zkoumaného vzorku byl zcela záměrný. Výběr respondentů probíhal na základě jejich služebního zařazení a směru vykonávané činnosti. Z tohoto důvodu byli účastníkem průzkumu pouze policisté, kteří jsou služebně zařazeni u služby pořádkové policie. Konkrétně se dotazníkového šetření zúčastnili policisté, kteří službu vykonávají na území Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Jednalo se o příslušníky policie organizačně začleněné na útvaru Oddělení hlídkové služby Praha IV, policisty sloužící na místních oddělení policie v teritoriální působnosti Obvodního ředitelství policie Praha IV a příslušníky Pohotovostní motorizované jednotky Praha, která je organizačně začleněna pod Krajské ředitelství policie hl. m. Praha.

Etické hledisko

Účast všech respondentů na dotazníkovém šetření byla zcela dobrovolná a anonymní. V úvodní části dotazníku byl každý z respondentů seznámen se všemi důležitými informacemi, které byly potřebné k jeho správnému vyplnění. Nikdo z účastníků neměl povinnost se dotazníkového šetření zúčastnit nebo odpovídat na všechny otázky. Informace získané prostřednictvím šetření budou použity pouze pro výzkumné účely a potřebu zpracování diplomové práce ve vztahu k profesní přípravě policistů na řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Stanovené hypotézy empirického výzkumného šetření:

Hypotéza 1: „Více jak 60 % respondentů si myslí, že příprava policistů v oblasti řešení mimořádných událostí a krizových situací není v rámci základní odborné přípravy dostatečná.“

Hypotéza 2: „Alespoň 70 % respondentů již v praxi poskytovalo první pomoc zraněné osobě při výkonu služby.“

Hypotéza 3: „Plynovou ochrannou maskou na obličej disponuje méně než 50 % respondentů.“

14.2 Provedení výzkumného šetření

Vlastní empirické výzkumné šetření proběhlo v průběhu měsíce ledna 2023 a začátkem měsíce února 2023. Dotazník byl konstruován prostřednictvím online dotazníkového nástroje Survio. Výhodu použití online formuláře je především možnost jeho sdílení prostřednictvím odkazů, které lze zaslat do pracovních skupin příslušníků policie v rámci jednotlivých útvarů. Široká veřejnost k elektronickému formuláři přístup neměla, čímž bylo zamezeno nežádoucímu ovlivnění zjištěných výsledků prováděného průzkumu. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 110 respondentů z výše uvedených útvarů. Dle výsledků uvedených ve statistice dotazníků, která je součástí nástroje Survio, byla celková návštěvnost dotazníku celkem 118 osob. V souhrnu to tedy znamená, že návratnost dotazníků byla 93,2 %, dotazník nevyplnilo pouze 6,8 % respondentů. Ke zpracování výsledků dotazníkového šetření a vytvoření grafů a tabulek byl použit program Microsoft® Excel®.

14.3 Výsledky průzkumu

A: Část osobnostní

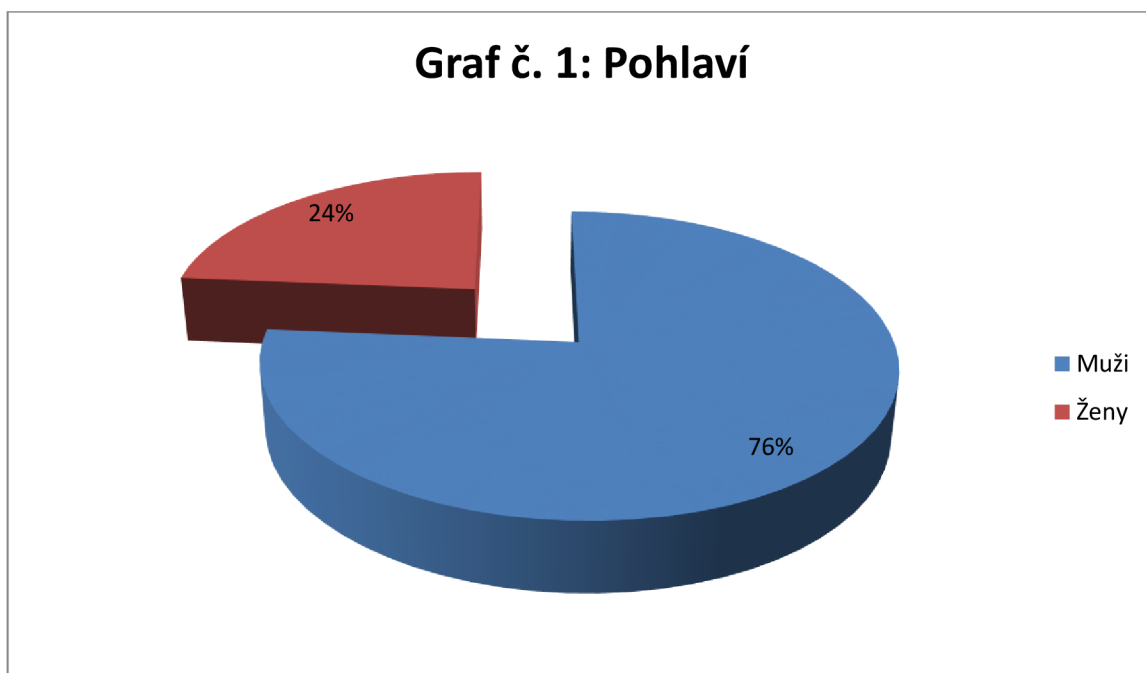
V osobnostní části respondenti uvádějí svoje pohlaví, věk, délku služebního poměru a nejvyšší dosažené vzdělání.

Otázka 1: „Jaké je Vaše pohlaví?“²⁹

Tabulka 1: Pohlaví

Muži	84	76 %
Ženy	26	24 %

Graf č. 1: Pohlaví

Zde bylo zjištěno, že empirického výzkumného šetření se účastnili především osoby mužského pohlaví. Celkem se zúčastnilo 84 mužů, kdy tato hodnota po zaokrouhlení odpovídala 76 %. Ženy se zúčastnily v počtu 26, kdy tato hodnota po zaokrouhlení odpovídala celkem 24 % z celkového počtu respondentů. Dle zveřejněných informací z policejních statistik byl k datu 1. ledna 2023 celkový početní stav příslušníků policie celkem 39.422 osob. Z celkového evidovaného početního stavu policistů bylo celkem 7.057 osob ženského pohlaví. Početní stavy mužů a žen jsou rozdílné v závislosti na služebním zařazení u jednotlivých organizačních článků policie a podle druhu vykonávané práce.

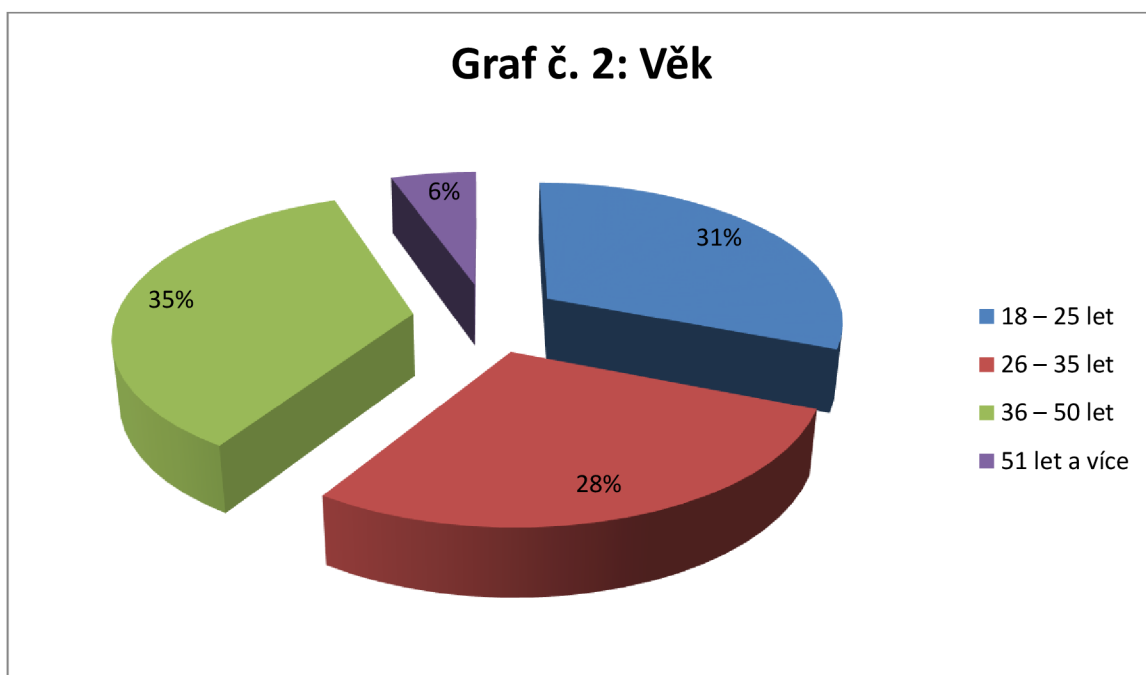
²⁹ Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 1, tabulka č. 1, graf č. 1. Provedeno leden a únor 2023.

Otázka 2: „Jaký je Váš věk?“³⁰

Tabulka 2: Věk

18–25 let	34	31 %
26–35 let	31	28 %
36–50 let	39	35 %
51 let a více	6	6 %

Graf č. 2: Věk

Zde bylo zjištěno, že věkové rozložení policistů bylo celkem rovnoměrně rozloženo mezi policisty ve věku 18-25 let, 26-35 let a 36-50 let, kdy u všech věkových skupin se zastoupení pohybovalo kolem 30 %. Výjimku tvořili policisté ve věku nad 51 let, kterých bylo pouze 6 % z celkového počtu respondentů. Dle zveřejněných informací z policejních statistik je ve služebním poměru nejvíce

³⁰ Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 2, tabulka č. 2, graf č. 2. Provedeno leden a únor 2023.

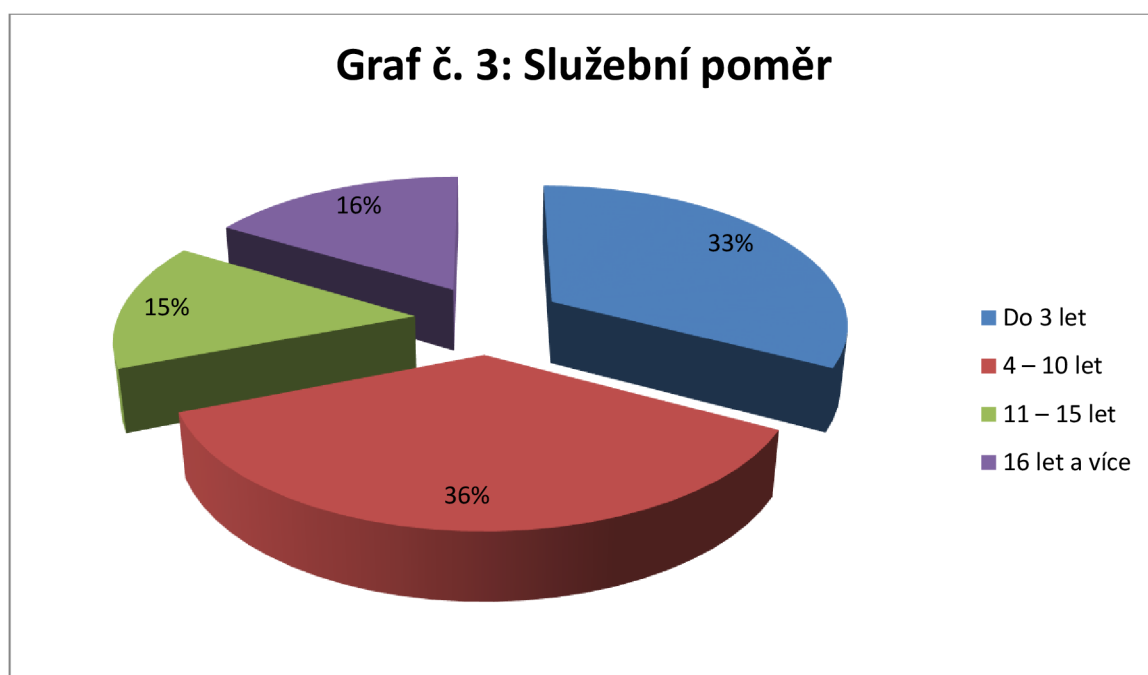
policistů ve věku 40 až 49 let, kdy k datu 1.1.2022 byl tento početní stav celkem 36,2 %. Následovali policisté ve věku 30 až 39 let, kteří k datu 1.1.2022 byli zastoupeni celkem v 29,4 % z celkového počtu příslušníků policie. Nejmenší procentuální podíl je tvořen policisty ve věku méně než 20 let.

Otázka 3: „Jaká je délka Vašeho služebního poměru?“³¹

Tabulka 3: Služební poměr

Do 3 let	36	33 %
4–10 let	40	36 %
11–15 let	16	15 %
16 let a více	18	16 %

Graf č. 3: Služební poměr

³¹Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 3, tabulka č. 3, graf č. 3. Provedeno leden a únor 2023.

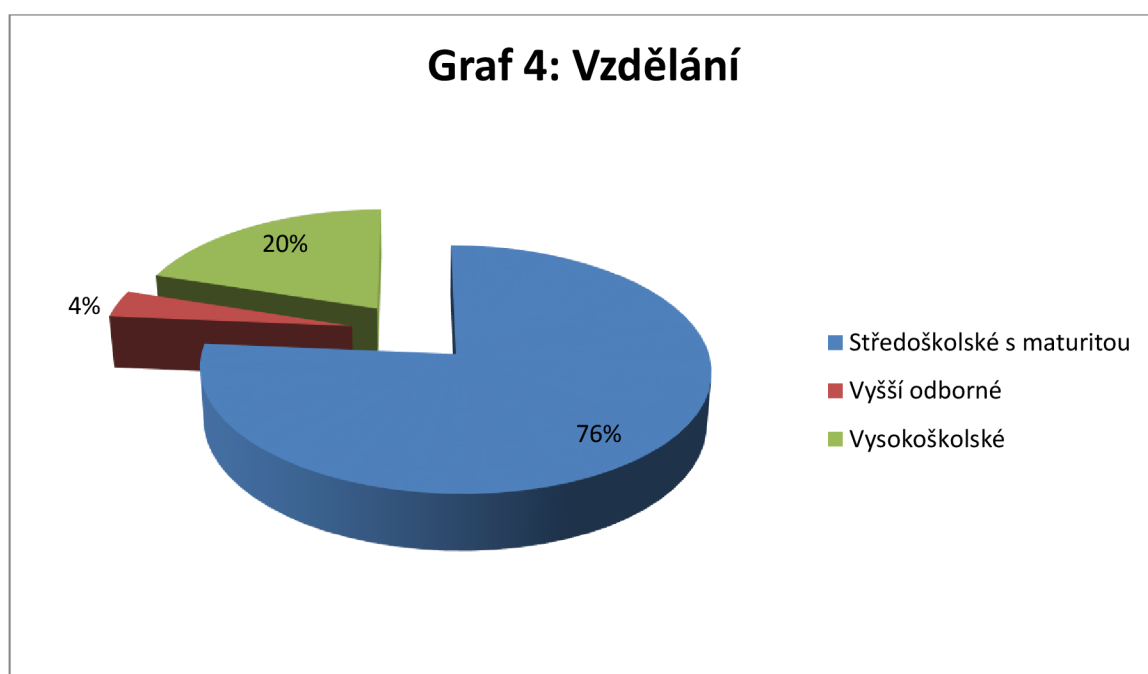
Zde bylo zjištěno, že největší skupinu tvořili policisté s délkou služby do 3 let, jejichž zastoupení tvořilo v přepočtu 33 % a policisté s délkou služby v rozmezí od 4 do 10 let, kteří tvořili 36 % respondentů. Velmi vyrovnaný byl počet policistů s délkou služby od 11 do 15 let, kteří tvořili 15 % celkového počtu respondentů. Policisté s délkou služby 16 let a více dle odpovědí v dotazníku tvořili 16 % respondentů. Dle zveřejněných informací z policejních statistik největší procentuální podíl tvořili příslušníci, kteří mají odloženo v rozmezí 10 až 14 let, kdy k datu 1.1.2020 tvořili celkem 21,5 % všech sloužících policistů.

Otázka 4: „Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“³²

Tabulka 4: Vzdělání

Středoškolské s maturitou	84	76 %
Vyšší odborné	4	4 %
Vysokoškolské	22	20 %

Graf 4: Vzdělání

³²Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 4, tabulka č. 4, graf č. 4. Provedeno leden a únor 2023.

Zde bylo zjištěno, že největší podíl ve výši 76 % tvořili policisté se středoškolským vzděláním. Vysokoškolské vzdělání v dotazníku uvedlo 20 % respondentů. Nejméně byli zastoupení policisté s dokončeným vyšším odborným vzděláním, kteří tvořili pouze 4 %. V zákoně o služebním poměru je zakotveno, že policista musí splňovat stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven. Povinnost absolvovat základní odbornou přípravu mají všichni policisté bez ohledu na dosažené vzdělání. Dříve byl požadavek k přijetí do služebního poměru alespoň středoškolské vzdělání s maturitou. V současné době jsou do přijímacího řízení zařazováni také uchazeči se vzděláním bez maturitní zkoušky.

B: Část hodnotící

Otázky v hodnotící části jsou sestaveny takovým způsobem, aby na základě provedeného dotazníkového šetření bylo možné v největší možné míře objektivně posoudit celkovou připravenost předem vybrané skupiny policistů z vybraných útvarů. Zcela záměrně byly k dotazníkovému šetření vybráni uniformovaní policisté v přímém výkonu služby, kteří mohou být operačním střediskem vysláni k události, kde se budou společně podílet na řešení vzniklé situace.

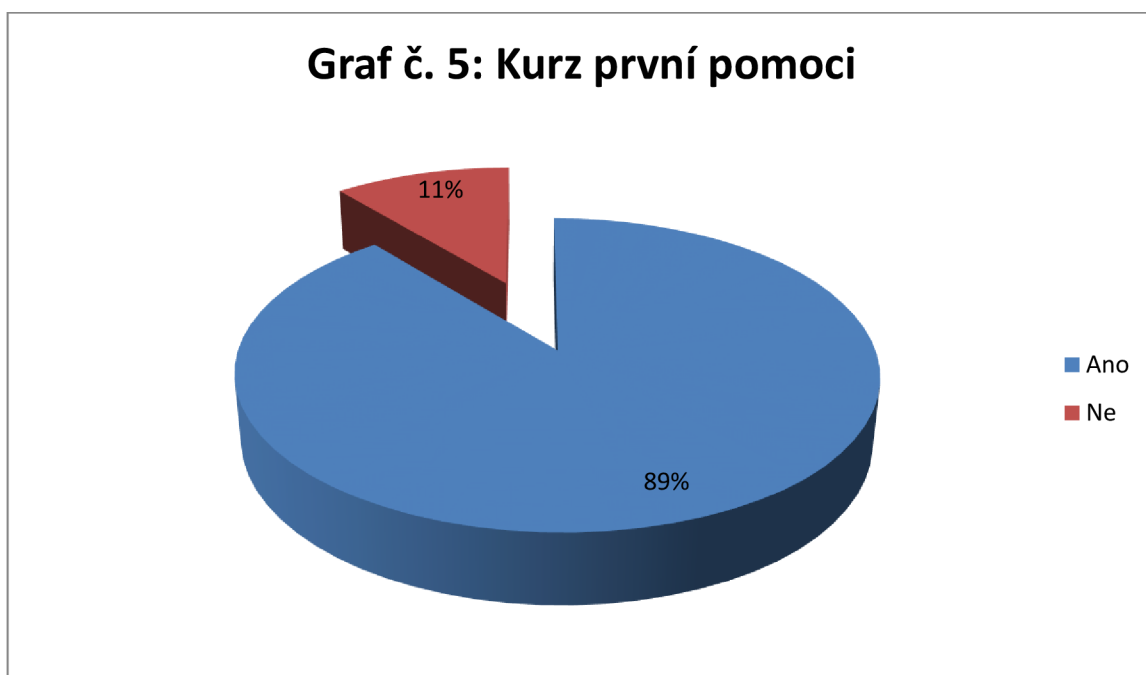
Otázka 5: „Absolvovali jste v rámci profesní přípravy příslušníků policie kurz první pomoci?“³³

Tabulka 5: Kurz první pomoci

Ano	98	89 %
Ne	12	11 %

³³Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 5, tabulka č. 5, graf č. 5. Provedeno leden a únor 2023.

Graf č. 5: Kurz první pomoci

Zde bylo jednoznačně zjištěno, že celkem 89 % policistů v rámci profesní přípravy absolvovalo kurz první pomoci. Zbývajících 11 % policistů v dotazníku uvedlo, že nikoliv. V rámci základní odborné přípravy policisté absolvují předmět nazvaný zdravotnická příprava, jehož tématem je učivo obsahově zaměřené na poskytování první pomoci. V rámci kurzů celoživotního vzdělávání je také možnost absolvovat kurzy první pomoci. Lze se tedy domnívat, že položená otázka ze strany autora průzkumu nebyla zcela správně formulována a někteří respondenti z řad příslušníků policie proto odpověděli negativně.

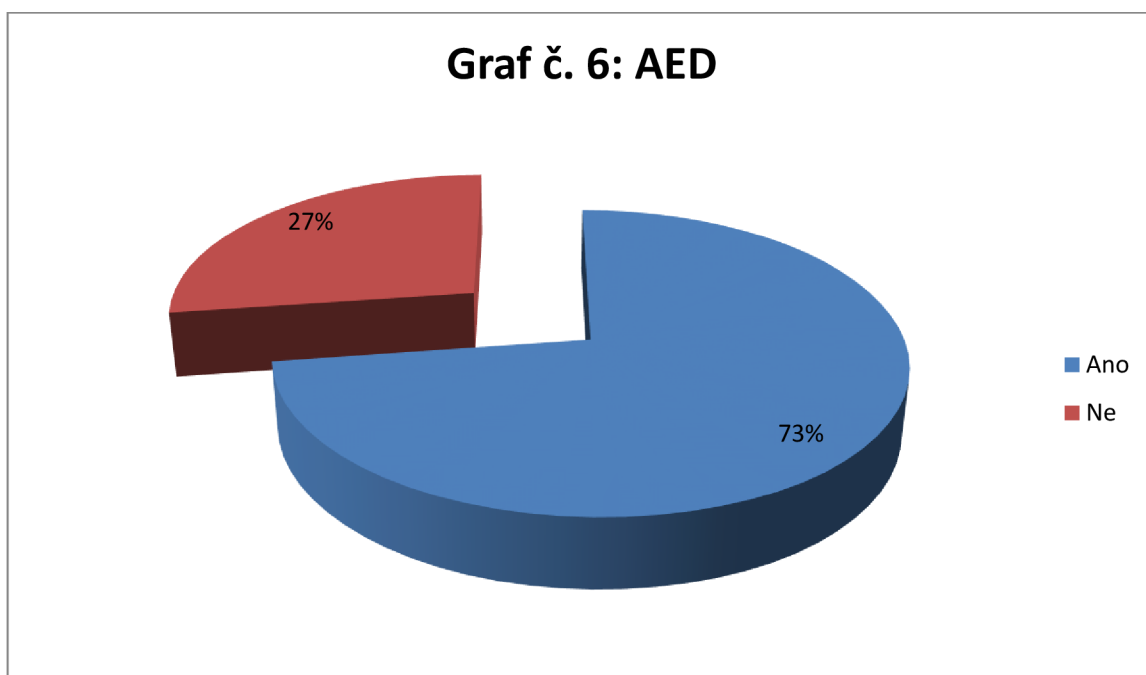
Otázka 6: „Byla součástí kurzu první pomoci také obsluha AED?“³⁴

Tabulka 6: AED

Ano	80	73 %
Ne	30	27 %

³⁴Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 6, tabulka č. 6, graf č. 6. Provedeno leden a únor 2023.

Graf č. 6: AED

Zde bylo zjištěno, že celkem 73 % policistů již bylo proškoleny k práci s defibrilátorem (automated external defibrillator), jehož obsluha není nikterak náročná a přístroj při jeho správném použití může zachránit lidský život. Přístroje jsou již umístěny v policejních služebnách a postupem času se zvyšuje počet mobilních hlídek, které přístroje již pravidelně mají k dispozici ve služebních vozidlech. Jedním z témat ve zdravotnické přípravě policistů na ZOP je také použití automatického externího defibrilátoru. Používání AED je dále školeny v rámci pobytu ve školním policejním středisku. Tématu resuscitace a použití defibrilátoru jsou věnovány také některé bloky služební přípravy, kdy obsluhu přístroje si mohou vyzkoušet všichni přítomní policisté. Zbývajících 27 % policistů v rámci dotazníkového šetření uvedlo, že práce s AED nebyla součástí kurzu první pomoci.

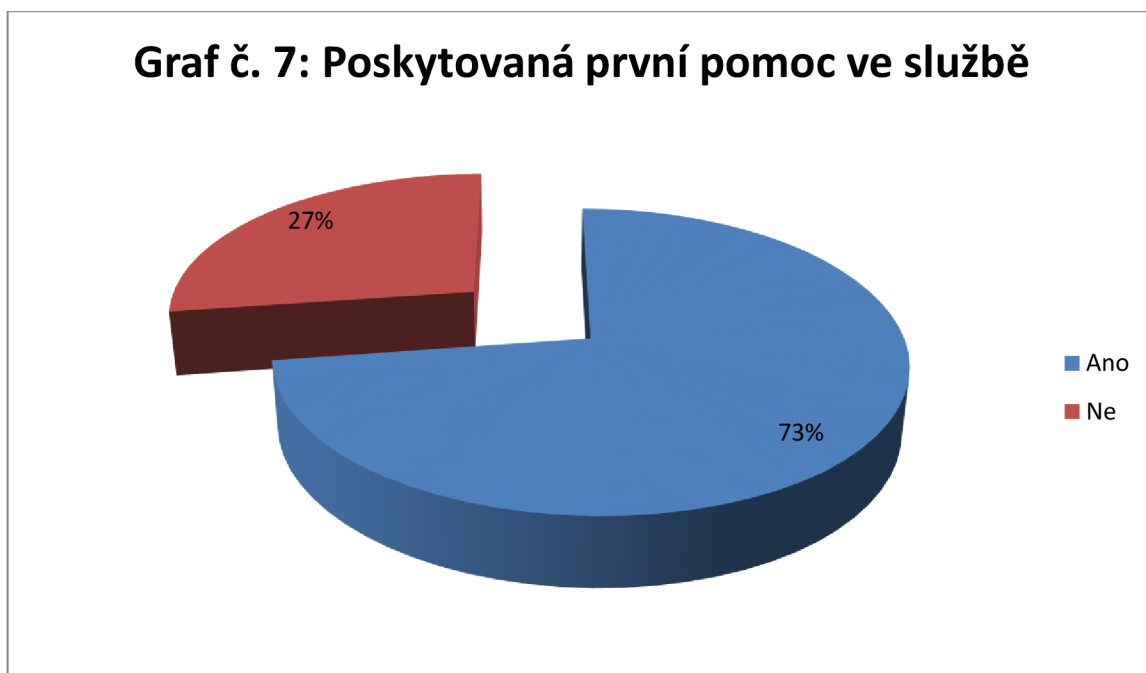
Otázka 7: „Poskytovali jste v rámci výkonu služby první pomoc?“³⁵

³⁵Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 7, tabulka č. 7, graf č. 7. Provedeno leden a únor 2023.

Tabulka 7: Poskytovaná první pomoc ve službě

Ano	80	73 %
Ne	30	27 %

Graf č. 7: Poskytovaná první pomoc ve službě

Zde bylo zjištěno, že 73 % policistů v průběhu výkonu služby již poskytovalo někomu první pomoc. Zbývajících 27 % policistů uvedlo, že první pomoc ještě neposkytovalo. První pomocí se rozumí soubor opatření, kterými se omezí následky náhlého onemocnění nebo úrazu do doby poskytnutí odborné pomoci. Policisté v přímém výkonu služby prověřují různé události, při kterých je pravděpodobnost poskytování první pomoci mnohonásobně vyšší než u jiných profesí.

Otázka 8: „V případě předchozí kladné odpovědi uveďte, zda jste při poskytování první pomoci využili poznatků získaných v rámci absolvování kurzu?“³⁶

³⁶³⁶Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 8, tabulka č. 8, graf č. 8. Provedeno leden a únor 2023.

Tabulka 8: První pomoc za využití získaných poznatků

Ano	66	79 %
Ne	14	15 %
Jiné	5	6 %

Graf 8: První pomoc za využití získaných poznatků

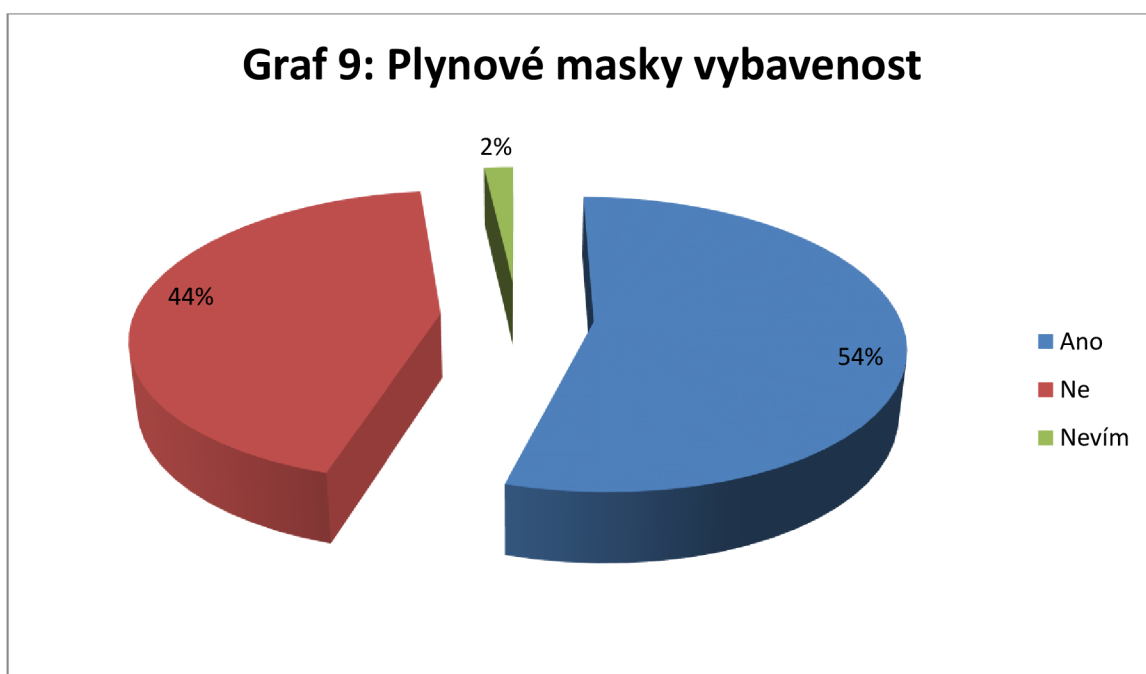
Zde celkem 60 % dotázaných policistů uvedlo, že při poskytování první pomoci využilo poznatků získaných při absolvování kurzu. Negativně odpovědělo pouze 13 % policistů. Celkem % policistů při odpovědi na položenou otázku zvolilo možnost jiné. Při volbě této možnosti měli respondenti možnost otevřené otázky a odpovědět dle svého uvážení. Všichni policisté shodně odpovídali, že při poskytování první pomoci využili poznatků ze soukromých kurzů. Pokud policisté v předchozí otázce na poskytování první pomoci ve službě odpověděli negativně, neměli povinnost na tuto navazující otázku odpovídat.

Otázka 9: „Je součástí Vaší základní výbavy poskytnuté zaměstnavatelem ochranná plynová maska?“³⁷

Tabulka 9: Plynová maska vybavenost

Ano	60	54 %
Ne	48	44 %
Nevím	2	2 %

Graf 9: Plynové masky vybavenost

Zde celkem 54 % policistů odpovědělo, že od zaměstnavatele jsou vybaveni ochrannou plynovou maskou. Dalších 44 % uvedlo, že plynovou masku k dispozici nemají. Poslední 2 % policistů nevědělo, jestli je povinná maska součástí jejich výbavy. Výsledek dotazníkového šetření odpovídá skutečnosti, že policisté služebně zařazení na místních odděleních vůbec nedisponují (tzv. nemají nafasované) plynové masky. Policisté služebně zařazení na oddělení

³⁷Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 9, tabulka č. 9, graf č. 9. Provedeno leden a únor 2023.

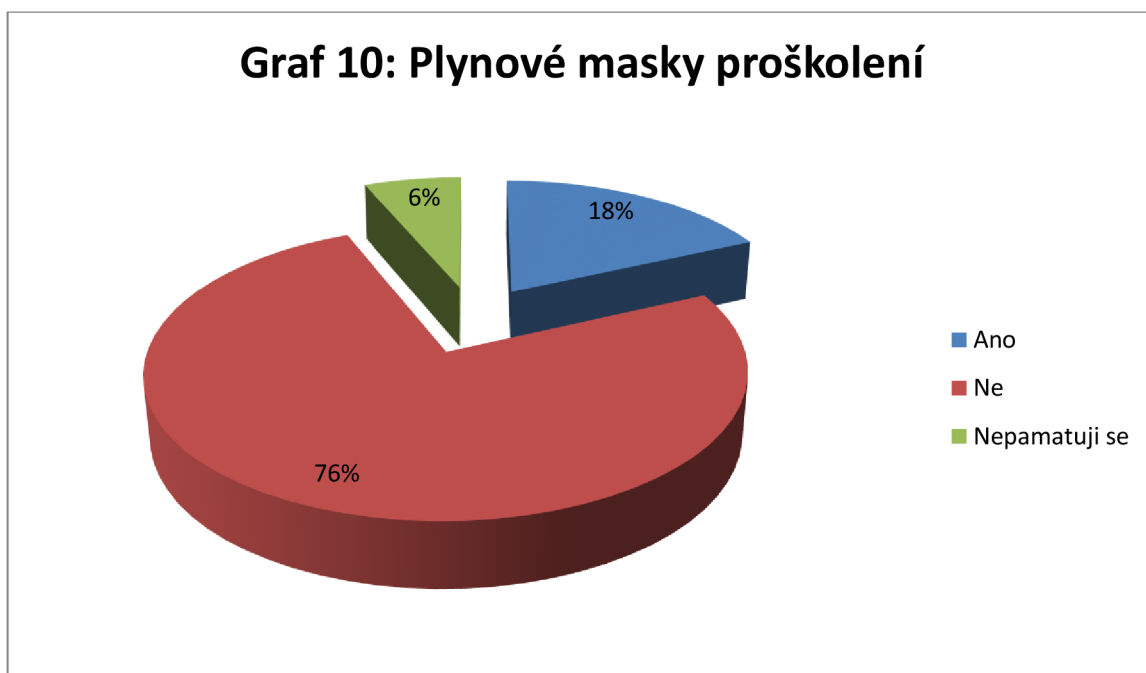
hlídkové služby disponují maskami v případě, že jsou zařazeni v krajské pořádkové jednotce. V případě příslušníků pohotovostní motorizované jednotky je situace zcela odlišná, neboť plynovou masku do osobního užívání získá každý policista na útvaru.

Otázka 10: „Byli jste zaměstnavatelem proškoleni k správnému používání plynové masky?“³⁸

Tabulka 10: Plynová maska proškolení

Ano	20	18 %
Ne	83	76 %
Nepamatuji se	7	6 %

Graf 10: Plynové masky proškolení

Zde je z grafického znázornění zcela zřejmé, že k použití plynové masky nebylo proškoleno 76 % policistů z celkového počtu respondentů. Počet proškolených

³⁸Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 10, tabulka č. 10, graf č. 10. Provedeno leden a únor 2023.

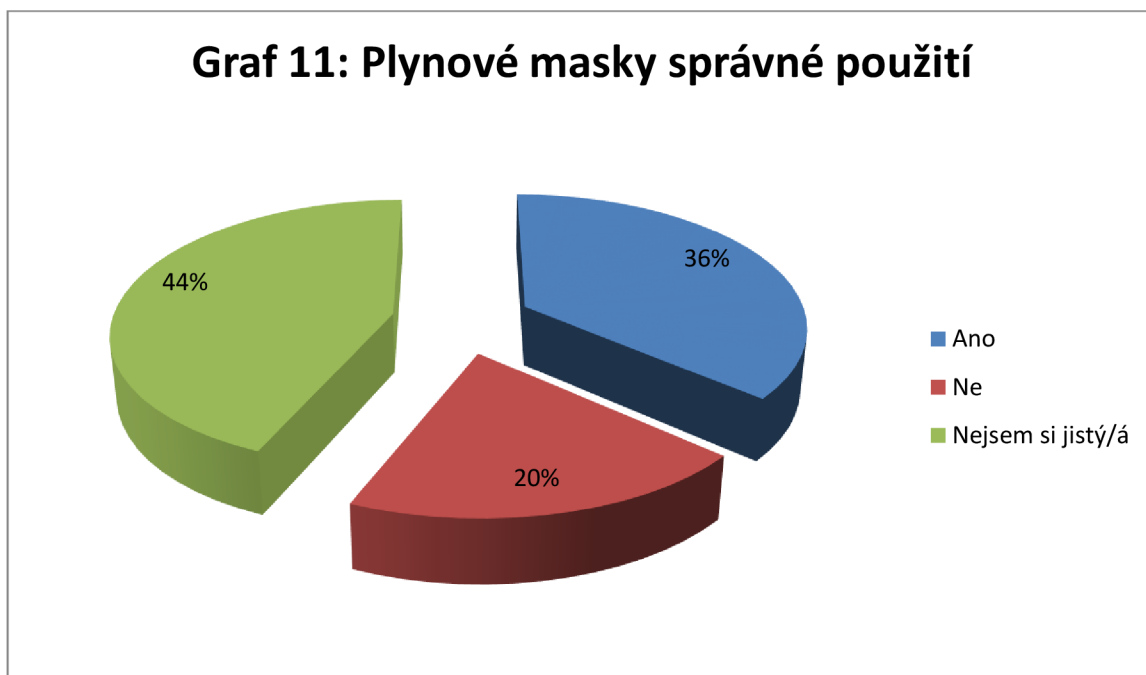
policistů odpovídal 18 % dotázaných respondentů. Pouze zbývajících 6 % v dotazníku uvedlo, že na proškolení si již nevzpomínají. K této problematice je potřeba uvést, že k správnému používání ochranných plynových masek jsou školení z výše uvedených útvarů pouze policisté z Pohotovostní motorizované jednotky Praha. Termíny jsou plánovány v takovém počtu, aby byl proškolen každý policista sloužící na útvaru. Školení provádějí hasiči v uměle zakouřeném prostředí.

Otázka 11: „Umíte ochrannou plynovou masku správně používat?“³⁹

Tabulka 11: Plynová maska správné použití

Ano	40	36 %
Ne	22	20 %
Nejsem si jistý/á	48	44 %

Graf 11: Plynové masky správné použití

Zde 36 % policistů odpovědělo, že plynovou masku umějí správně použít. Naopak 20 % policistů uvedlo, že neznají správný způsob používání plynové

³⁹Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 11, tabulka č. 11, graf č. 11. Provedeno leden a únor 2023.

masky. Zbývajících 44 % dotázaných policistů si správným použitím plynové masky nebylo zcela jistých. Je potřeba uvést, že plynová maska dle svého určení chrání jeho uživatele před působením otravných látek, biologických prostředků a radioaktivních látek ve formě plynů, par a aerosolů. Masku může poskytovat také ochranu před slzným plynem, viry a bakteriemi. Pro její správnou funkčnost je však její potřeba masku užívat v souladu s návodem výrobce. V opačném případě nelze zaručit spolehlivou ochranu obličeje, očí a dýchacích orgánů. Při výběru plynové masky je nutné zvolit správnou velikost, neboť nejsou univerzální. Skladování a ošetření masky je také důležitým faktorem, který má podstatný vliv na její účinnost ochrany.

Otázka 12: „Víte, k čemu slouží označení pomocí písmen a číslic umístěných na filtrech k plynovým maskám?“⁴⁰

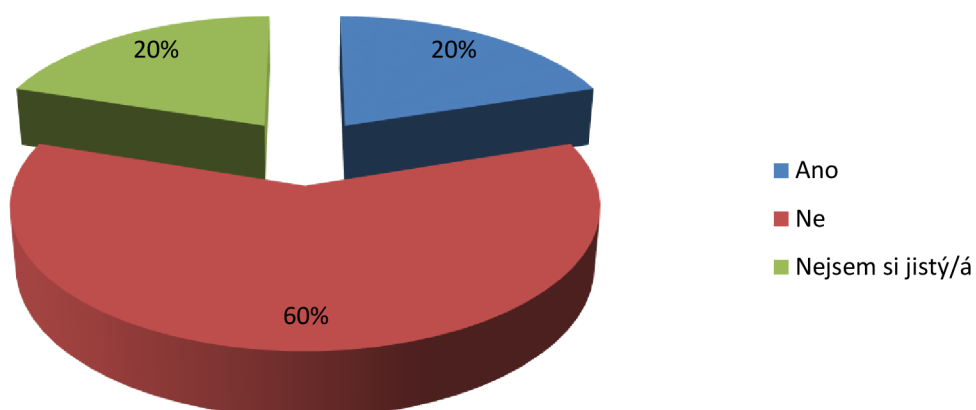
Tabulka 12: Plynové masky správné označení

Ano	22	20 %
Ne	66	60 %
Nejsem si jistý/á	22	20 %

Graf 12: Plynové masky správné označení

⁴⁰Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 12, tabulka č. 12, graf č. 12. Provedeno leden a únor 2023.

Graf 12: Plynové masky správné označení

Zde pouze 20 % policistů uvedlo, že znají význam označení filtrů k ochranným plynovým maskám. Naopak celých 60 % policistů v rámci prováděného dotazníkového šetření uvedlo, že význam neznají. Zbývajících 20 % policistů si významem číslic a písmen umístěných na filtrech k plynovým maskám nebylo zcela jistých. Ochranný filtr zpravidla obsahuje proti dýmovou vložku a náplň z aktivního uhlí, popřípadě dalších chemikálií. Obsah složení filtru je závislý podle zaměření na určitý druh škodliviny. Podle velikosti náplně a míry ochrany uživatele se filtry dělí do malé, střední a velké třídy účinnosti. Dále jsou filtry označeny barevně a prostřednictvím písmen, které vyznačují spektrum zachycovaných škodlivých látek.

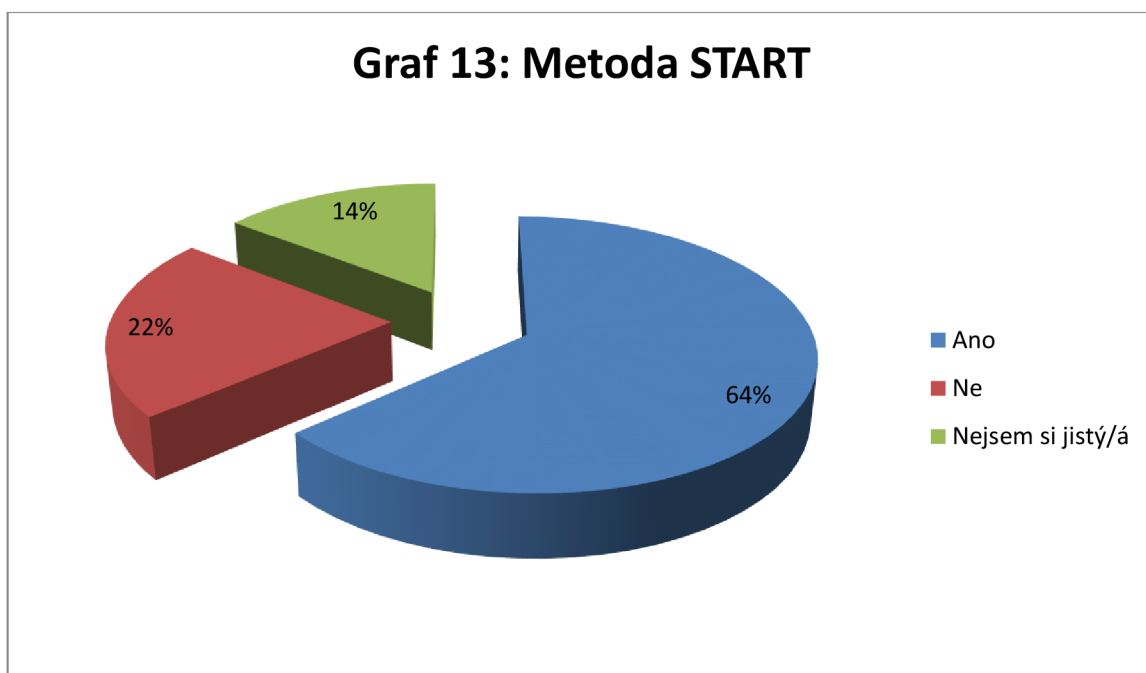
Otázka 13: „Znáte metodu START na třídění zraněných osob?“⁴¹

Tabulka 13: Metoda START

Ano	70	64 %
Ne	24	22 %
Nejsem si jistý/á	16	14 %

⁴¹Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 13, tabulka č. 13, graf č. 13. Provedeno leden a únor 2023.

Graf 13: Metoda START

Zde kladně odpovědělo 64 % policistů z celkového počtu dotázaných respondentů. Naopak 22 % policistů uvedlo, že metodu START neznají. Zbývajících 14 % procent policistů si nebylo zcela jistých. Metoda START je využívána k třídění velkého počtu raněných osob. V praxi se provádí laický odhad a označení závažnosti poranění podle jednoduchých příznaků do 4 skupin. Následně se stanoví pořadí, ve kterém budou zraněné osoby transportovány z nebezpečného místa do bezpečí. V praxi jsou osoby označeny barevným štítkem, na který se uvede číslice. Metoda START je zařazena jako probírané učivo v předmětu zdravotnická příprava společně s úkoly policie na místě mimořádných událostí.

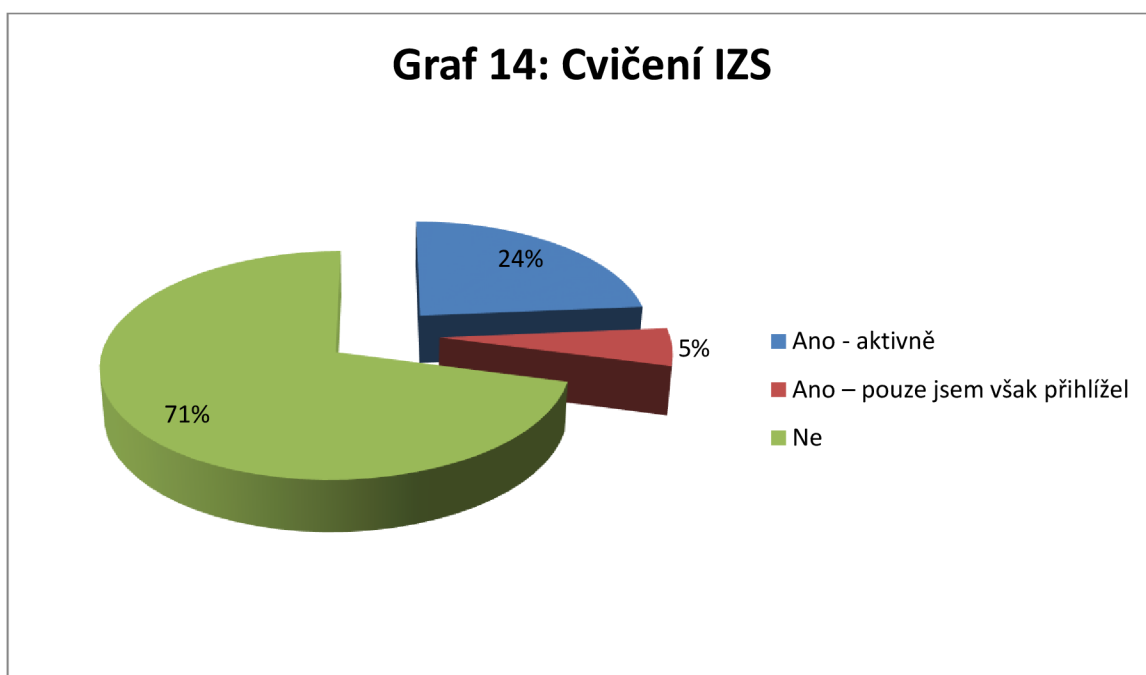
Otázka 14: „Účastnili jste se v rámci svojí profese součinnostního cvičení složek IZS?“⁴²

⁴²Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 14, tabulka č. 14, graf č. 14. Provedeno leden a únor 2023.

Tabulka 14: Cvičení IZS

Ano – aktivně	26	24 %
Ano – pouze jsem však přihlížel	6	5 %
Ne	78	71 %

Graf 14: Cvičení IZS

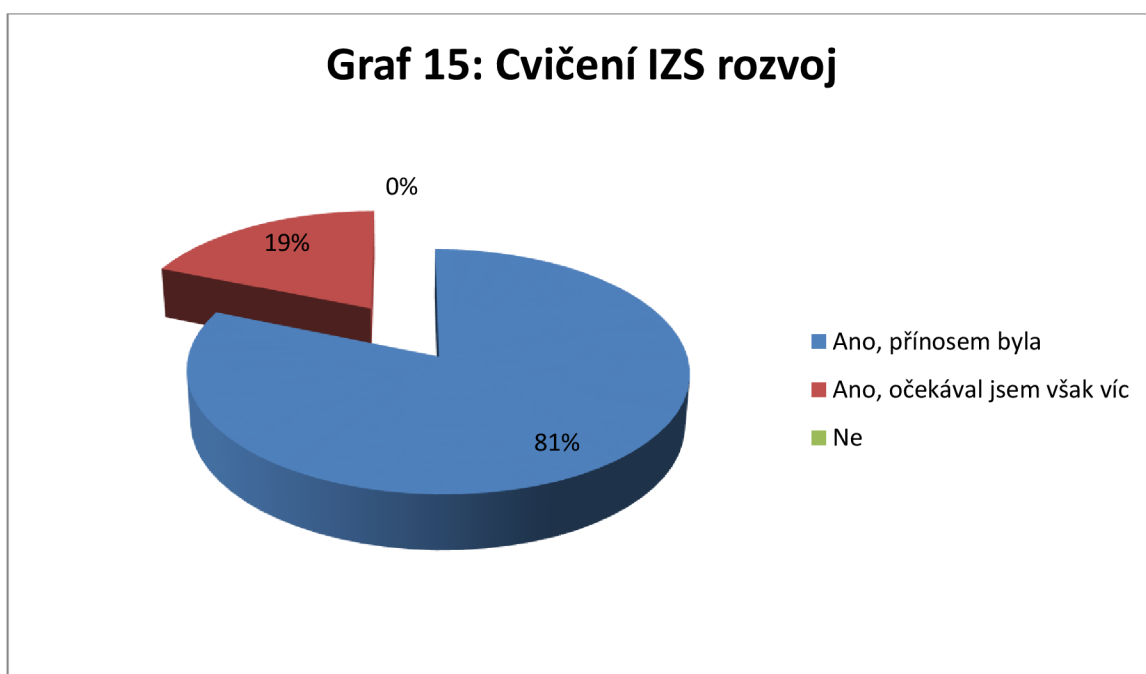
Zde odpovědělo kladně pouze 24 % policistů. Naopak celých 71 % policistů se cvičení složek IZS nikdy nezúčastnilo. Pouhých 5 % policistů se cvičení účastnilo jako přihlížející. K této problematice lze uvést, že se provádějí taktická a prověřovací cvičení složek IZS. Dále je zpracován roční plán cvičení, který zpracovávají oddělení krizového řízení příslušného kraje, ve kterém se cvičení uskuteční. Ačkoliv se cvičení složek IZS skutečně provádějí, vzhledem k jejich nízkému počtu se většina řadových policistů těchto cvičení nezúčastní. Účelem cvičení je příprava policistů na řešení mimořádných událostí a krizových stavů. Vzhledem k této skutečnosti je zapojení policistů do výcviku složek IZS důležité.

Otázka 15: „Pokud je Vaše předchozí odpověď kladná, byla účast na cvičení přínosem pro profesní rozvoj?“⁴³

Tabulka 15: Cvičení IZS rozvoj

Ano, přínosem byla	26	81 %
Ano, očekával jsem však víc	6	19 %
Ne	0	0 %

Graf 15: Cvičení IZS rozvoj

Zde je graficky znázorněno, že pro 81 % policistů byla účast na cvičení složek IZS přínosná, přičemž pouze 19 % policistů očekávalo od účasti na cvičení více. Žádný z dotázaných policistů nezvolil možnost, že cvičení nebylo přínosem. Na tuto otázku odpovídali pouze policisté, kteří se již nějakého cvičení složek IZS aktivně zúčastnili nebo pouze při cvičení přihlíželi. Vzhledem k množství kladných odpovědí je zřejmé, že pravidelná cvičení složek IZS mají význam.

⁴³Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 15, tabulka č. 15, graf č. 15. Provedeno leden a únor 2023.

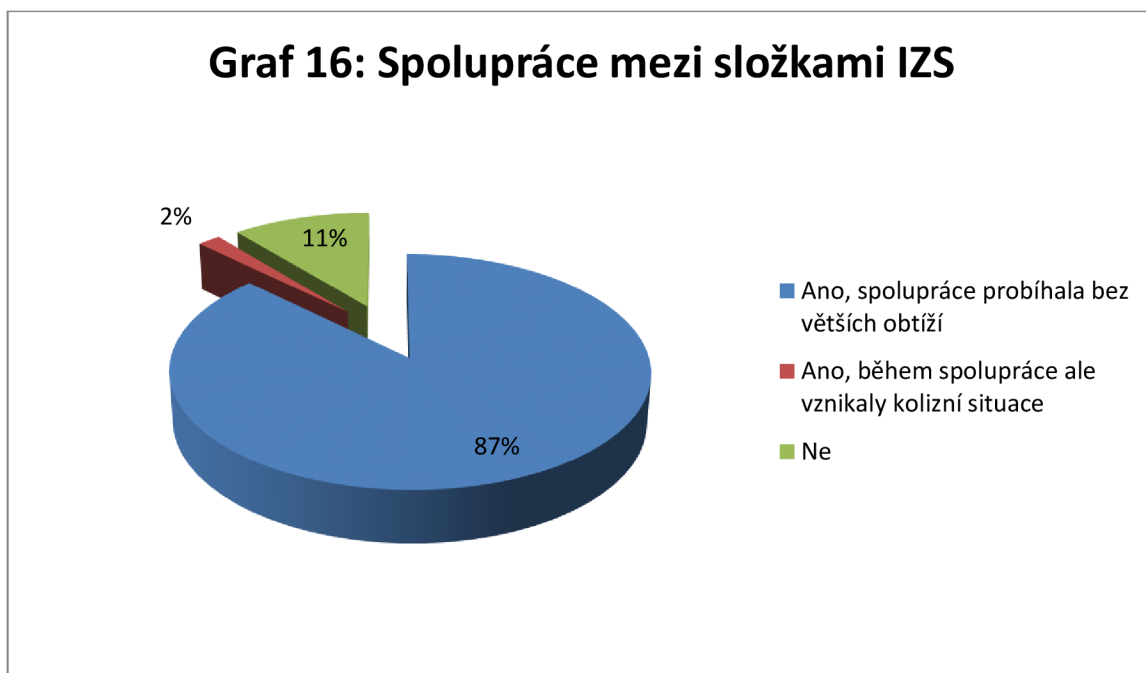
Proto je potřeba na plánovaných cvičeních zabezpečit účast co největšího počtu policistů, kteří osobní přítomností získají praktické zkušenosti, které budou moci využít v praxi při skutečném řešení mimořádné události nebo krizové situace.

Otázka 16: „Spolupracovali jste v rámci výkonu služby na místě události s jinou složkou IZS?“⁴⁴

Tabulka 16: Spolupráce mezi složkami IZS

Ano, spolupráce probíhala bez větších obtíží	96	87 %
Ano, během spolupráce ale vznikaly kolizní situace	2	2 %
Ne	12	11 %

Graf 16: Spolupráce mezi složkami IZS

⁴⁴Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 16, tabulka č. 16, graf č. 16. Provedeno leden a únor 2023.

Zde celkem 87 % policistů uvedlo, že během výkonu služby spolupracovala s jinými složkami IZS bez větších obtíží. Naopak 11 % uvedlo, že doposud ještě nespolupracovalo s jinou složkou IZS. Pouze 2 % policistů uvedlo, že při spolupráci s jinou složkou IZS vznikaly kolizní situace. Zde je potřeba uvést, že policisté z reprezentativního vzorku jsou v přímém výkonu služby a pravděpodobnost spolupráce s jinou složkou IZS je vysoká. Pokud policisté ještě nespolupracovali s jinou složkou IZS, může se jednat o nováčky, kteří v policejním sboru pracují teprve krátkou dobu. Důležitou úlohu při spolupráci složek IZS sehrávají faktory jako například osobní znalost a jednotlivé vazby mezi lidmi. Dle Etického kodexu Policie České republiky jsou základními hodnotami profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost, bezúhonnost. Výše uvedené hodnoty musejí policisté sdílet a dodržovat. Policista se na místě události musí chovat jako profesionál a umět potlačit svoje případné emoce.

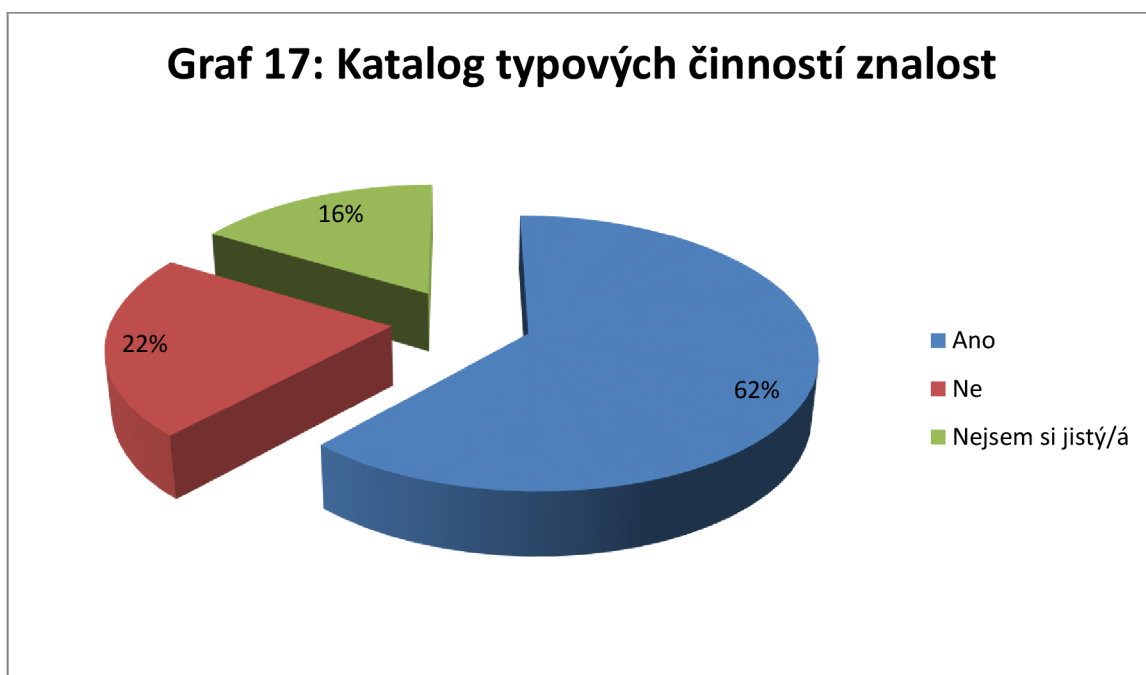
Otázka 17: „Víte, co je katalog typových činností?“⁴⁵

Tabulka 17: Katalog typových činností znalost

Ano	68	62 %
Ne	24	22 %
Nejsem si jistý/á	18	16 %

⁴⁵Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 17, tabulka č. 17, graf č. 17. Provedeno leden a únor 2023.

Graf 17: Katalog typových činností znalost

Zde 62 % policistů na zadanou otázku odpovědělo, že vědí, k čemu je určen katalog typových činností. Naopak 22 % policistů katalog typových činností neznalo. Zbývajících 16 dotázaných policistů si tímto pojmem nebylo zcela jistých. Katalog typových činností je základní dokumentace složek IZS, která upravuje činnost při provádění záchranných a likvidačních prací ve vztahu k druhu a charakteru mimořádné události. Policisté v rámci základní odborné přípravy absolvují předmět s názvem Služba pořádkové policie, jehož jedna kapitola je věnována krizovému řízení a integrovanému záchrannému systému. Součástí této kapitoly je také učivo obsahující problematiku katalogu typových činností.

Otázka 18: „Víte, v jakých situacích při společném zásahu složek IZS na místě velí příslušník policie?“⁴⁶

⁴⁶Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 18, tabulka č. 18, graf č. 18. Provedeno leden a únor 2023.

Tabulka 18: Povědomí o velení policie na místě zásahu

Ano	74	67 %
Ne	26	24 %
Nejsem si jistý/á	10	9 %

Graf 18: Povědomí o velení policie na místě zásahu

Zde celkem 67 % policistů na položenou otázku odpovědělo kladně. Tito policisté vědí, při jakých situacích při společném zásahu složek IZS velí policista. Naopak 24 % dotázaných policistů uvedlo, že tuto skutečnost neznají. Zbývajících 9 % policistů si nebylo při své odpovědi jistých, zda skutečně znají odpověď na položenou otázku. Na základě vyhodnocení grafu č. 18 v porovnání s předchozím grafem č. 17 bylo zjištěno, že větší počet dotazovaných policistů je obeznámen se skutečností, kde velí policista. Ačkoliv tuto problematiku upravuje právě katalogový soubor typových činností, na jehož znalost byla zaměřena předcházející otázka č. 17. Tento rozdíl je velmi nepatrný a možným logickým vysvětlením může být skutečnost, že někteří dotazovaní respondenti z praxe znají situace, v jakých policista velí na místě události. Nedokázali si tuto

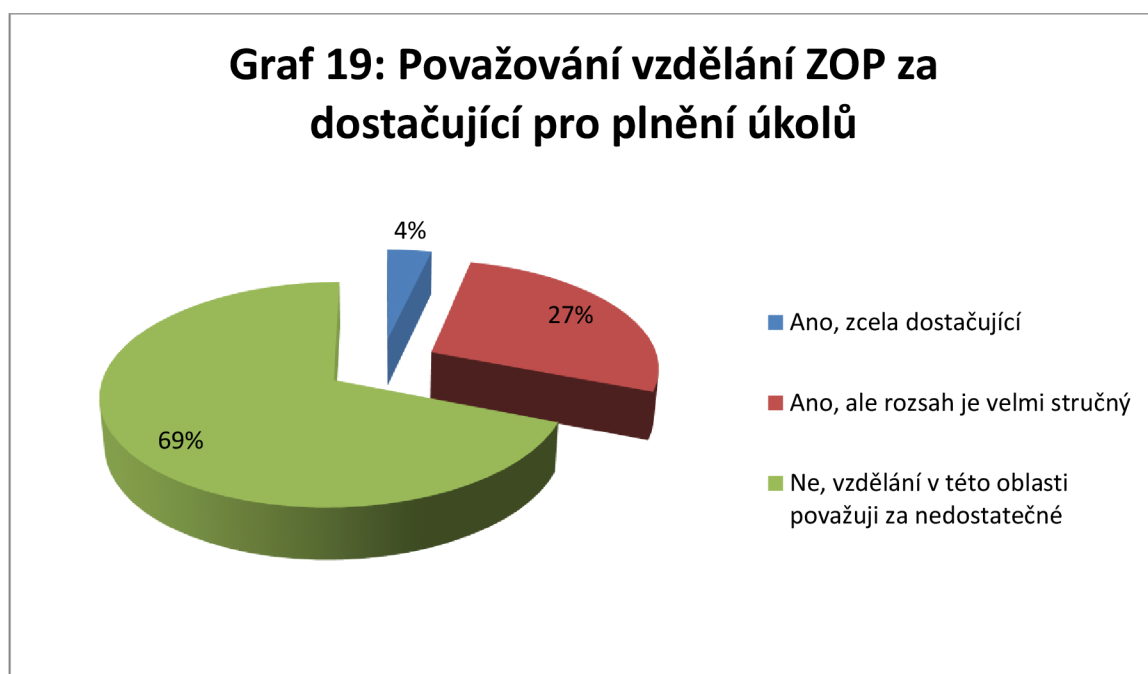
informaci podřadit pod úpravu v katalogu typových činností. Dle katalogu typových činností je policista velitelem zásahu u pěti typových činností: STČ 02 - Demontrace úmyslu sebevraždy, STČ 03 – Oznámení o uložení výbušniny nebo NVS, STČ 06 – Udržení veřejného pořádku při technoparty, STČ 07 – Záchrana pohřešovaných osob, STČ 14 – AMOK útok aktivního střelce.

Otázka 19: „Považujete rozsah vzdělání získaného v rámci základní odborné přípravy za dostačující pro plnění úkolů na místě mimořádné události nebo krizové situace?“⁴⁷

Tabulka 19: Považování vzdělání ZOP za dostačující pro plnění úkolů

Ano, zcela dostačující	4	4 %
Ano, ale rozsah je velmi stručný	30	27 %
Ne, vzdělání v této oblasti považují za nedostatečné	76	69 %

Graf 19: Považování vzdělání ZOP za dostačující pro plnění úkolů

⁴⁷Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 19, tabulka 19, graf č. 19. Provedeno leden a únor 2023.

Zde odpovědělo 69 % policistů, že rozsah vzdělání v průběhu základní odborné přípravy považují za nedostatečný pro plnění úkolů na místě mimořádné události nebo krizové situace. Dalších 27 % policistů uvedlo, že rozsah učiva v rámci ZOP je velmi stručný. Pouze zbývajících 4 % policistů se domnívá, že rozsah vzdělání je dostačující pro plnění jejich úkolů. Policisté v rámci ZOP absolvují potřebné předměty, které souvisí a plněním úkolů policie na úseku vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Dále absolvují předměty jako například služba pořádkové policie, kde je obsahem učiva postavení policie, úkoly a oprávnění policistů na úseku veřejného pořádku a BESIP, krizové řízení. Dále absolvují předměty jako je například spojovací příprava nebo zdravotnická příprava. Lze jednoznačně konstatovat, že všechny vyjmenované předměty s problematikou krizového řízení souvisí a policisté je v praxi uplatní. Vzdělání v této oblasti je však roztrženo do velkého množství jiných předmětů.

Otázka 20: „Máte zájem absolvovat školení, jehož obsahem je teoretická a praktická příprava na řešení mimořádných událostí a krizových situací?“⁴⁸

Tabulka 20: Zájem o absolvování školení k mimořádným událostem

Ano	90	82 %
Ne	8	7 %
Nevím	12	11 %

⁴⁸Autor práce. Vlastní empirické výzkumné šetření – otázka č. 20, tabulka č. 20, graf č. 20. Provedeno leden a únor 2023.

Graf 20: Zájem o absolvování školení k mimořádným událostem

Zde na základě koláčového grafu jasně vyplývá, že celkem 82 % policistů má zájem o absolvování školení k problematice mimořádných událostí. Dalších 11 % policistů uvedlo, že nevědí, zda mají zájem něco podobného absolvovat. Pouze 7 % policistů nemá zájem o účast na podobném školení. V platnosti je kurz s názvem Školitel typových činností, jehož gestorem je Oddělení krizového řízení PP ČR. Kurz však nebyl do současné doby spuštěn. Dále je možné absolvovat jednodenní kurz krizového řízení, který je pořádán na Policejní akademii v Praze. Kapacita účastníků kurzu je však z pochopitelných důvodů omezena.

C: Část závěrečná

Zde respondenti mohli uvádět jakékoliv poznámky nebo nejasnosti k předloženému dotazníku. Do této části dotazníku však žádný účastník šetření neuvedl žádnou připomínku nebo dotaz.

Porovnání výsledků výzkumného šetření se stanovenými hypotézami

V rámci empirického výzkumného šetření byly autorem práce stanoveny tři hypotézy, které zjišťovaly připravenost policistů na řešení mimořádných a krizových situací. V této kapitole práce dochází porovnání stanovených hypotéz s výsledky empirického výzkumného šetření.

Autorem byly stanoveny následující hypotézy:

Hypotéza 1: „Více jak 60 % respondentů si myslí, že příprava policistů v oblasti řešení mimořádných událostí a krizových situací není v rámci základní odborné přípravy dostatečná.“

Na první hypotézu byla zaměřena otázka č. 19, která se respondentů doslovně dotazovala: „Považujete rozsah vzdělání získaného v rámci základní odborné přípravy za dostačující pro plnění úkolů na místě mimořádné události nebo krizové situace?“

Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že celých **69 %** respondentů nepovažuje vzdělání získané v rámci ZOP za dostatečné. Dalších **27 %** respondentů se domnívá, že vzdělání v této oblasti je stručné.

Závěr: Hypotéza po vyhodnocení výsledků empirického výzkumného šetření „**byla potvrzena.**“

Hypotéza 2: „Alespoň 70 % respondentů již v praxi poskytovalo první pomoc zraněné osobě při výkonu služby.“

Na druhou hypotézu byla zaměřena otázka č. 7, která se respondentů doslovně dotazovala: „Poskytovali jste v rámci výkonu služby první pomoc?“

Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že celých **73 %** respondentů již při výkonu služby poskytovalo první pomoc.

Závěr: Hypotéza po vyhodnocení výsledků empirického výzkumného šetření „**byla potvrzena.**“

Hypotéza 3: „Plynovou ochrannou maskou na obličej disponuje méně než 50 % respondentů.“

Na třetí hypotézu byla zaměřena otázka č. 9, která se respondentů doslovně dotazovala: „Je součástí Vaší základní výbavy poskytnuté zaměstnavatelem ochranná plynová maska?“

Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že celých **54 %** respondentů je od svého zaměstnavatele vybaveno ochrannou plynovou maskou.

Závěr: Hypotéza po vyhodnocení výsledků empirického výzkumného šetření „nebyla potvrzena.“

14.4 Identifikace problému v profesní přípravě

Po nástupu do služebního poměru policisté absolvují základní odbornou přípravu v předepsaném rozsahu. Součástí vzdělávacího programu je například zdravotnická příprava, spojovací příprava, právo, kriminalistika nebo služba pořádkové a cizinecké policie. V učebních osnovách však není zakotven předmět, který je obsahově zaměřen pouze na problematiku krizového řízení. Získané vědomosti z ostatních předmětů jsou ve vztahu k problematice krizového řízení stručné. Vzhledem k technickému pokroku je žádoucí využívat moderní vzdělávací metody a postupy při výcviku policistů. Při profesní přípravě policistů je přínosné používat moderní simulační technologie, které již v rámci vzdělávání svých příslušníků používají jiné složky IZS. Pro případné teroristické útoky jsou snadno zneužitelné průmyslové látky, které mohou při úniku do okolí způsobit značné škody a tím odstartovat vznik mimořádné události. Jedná se o významnou hrozbu, kterou nelze podcenit. Proto je vhodné být na možnost hrozby připraven. Připravenost lze zvyšovat prováděním simulací a modelováním různých situací, které souvisejí s únikem nebezpečné látky do okolí. Součástí profesní přípravy policistů proto může obsahovat ovládání některých druhů softwaru, které jsou na trhu již dostupné a umožňují modelovat únik nebezpečné látky. Při práci se softwarem získá policista teoretickou dovednost, neboť je nucen zvolit konkrétní řešení mimořádné události. Nácvikem postupů policista získá širší přehled o této problematice. Policisté většinou v rámci výkonu služby disponují mobilní bezpečnou platformou (MBP), prostřednictvím které provádějí lustrace. Dále přes aplikaci KAREL z informačního systému JITKA získávají název akce, místo události, informace přijaté od oznamovatele na LTV 158, zařazené hlídky do akce a další informace z operačního řízení. Operační důstojník IOS však může prostřednictvím datové komunikace do MBP zasílat také karty objektů, ve kterých hlídka bude provádět

činnost. Pro efektivní plnění úkolů v oblasti mimořádných událostí a krizových situací je důležitá vzájemná výměna informací a zkušeností mezi jednotlivými složkami IZS. Pořádané stáže pomohou policistům blíže poznat práci jiných složek, čímž lze dosáhnout efektivní vzájemné součinnosti na místě události. Současně zjistíme, co jako složky IZS od sebe můžeme navzájem očekávat, čímž můžeme zkvalitnit práci odvedenou v terénu. Velmi důležitá je osobní znalost a jednotlivé vazby mezi lidmi, kteří se společně podílejí na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Vzhledem k výkonu služby v terénu jsou policisté ve většině případů na místě zásahu jako první. Po příjezdu však provádějí činnosti bez potřebných ochranných pomůcek. Následně se proto mohou dostat do pozice osoby, která bude z důvodu zdravotních komplikací sama potřebovat pomoc. Ačkoliv policisté budou jednat v nejlepším úmyslu pomáhat druhým lidem, svoji nerozvážnou aktivitou mohou ztěžovat práci ostatním složkám IZS. Dalším problémem je provádění evakuace osob před příjezdem HZS. Policisté nemají ve služebních vozidlech k dispozici vyváděcí masky, které mohou poskytnout evakuovaným osobám. V některých situacích je bezpečnější evakuaci neprovádět. Policisty je nutné k výkonu služby vybavit kvalitními ochrannými prostředky a současně je v rámci profesní přípravy důsledně proškolit k jejich řádnému používání. Policista vybavený potřebnými ochrannými prostředky, který je proškolen k jejich řádnému používání, je téměř okamžitě použitelný k plnění dalších služebních úkolů. Velmi užitečnou pomůckou pro policisty může být dalekohled. Jeho praktické využití je možné například při zásahu u dopravní nehody, kde je účastníkem vozidlo převážející nebezpečnou chemickou látku. Mnohdy se jedná o látky prudce hořlavé, při kontaktu s kůží žíravé, přičemž vdechnutí výparů látky může způsobit zdravotní komplikace. Z tohoto důvodu se vyžaduje maximální dodržení ochrany a vymezení bezpečných a nebezpečných zón. Policisté prostřednictvím dalekohledu z dostatečné vzdálenosti zjistí pohledem na vozidlo Kemlerův kód, který označuje nebezpečnost nebezpečné látky podle dohod ADR a RID. Na vozidlech převážejících nebezpečné látky je dle předpisu umístěna výstražná oranžová tabulka. V horní polovině tabulky lze rychle zjistit přibližné vlastnosti látky. V dolní polovině tabulky je potom umístěn podrobnější kód, který přesně označuje přepravovanou látku. Policisté tedy mohou z výstražné tabulky zjistit,

jaké chování od převážené látky mohou očekávat. Policisté o zjištěných skutečnostech neprodleně vyrozumí integrované operační středisko, které zjištěnou informaci o druhu nebezpečné látky předá ostatním složkám integrovaného záchranného systému k dalšímu využití.

Všechny policisty určené k zastupování policie v krizových orgánech, nebo policisty vykonávající činnosti krizového řízení, pravidelně vysílat k absolvování odborných a specializačních kurzů obsahově zaměřených na oblast přípravy k řešení mimořádných událostí a krizových situací. Pro potřebu další odborné přípravy policistů v oblasti krizového řízení byl schválen vzdělávací program s názvem Školitel souborů typových činností IZS, který byl uveden v platnost od 1. ledna 2020. Dle zjištěných informací však do současné doby nebyl vzdělávací program spuštěn.

ZÁVĚR

Policie České republiky je bezpečnostním sborem, který plní úkoly ve věcech zajištění veřejného pořádku, je součástí integrovaného záchranného systému a současně zajišťuje bezpečnost České republiky. Všechny tyto zákonem stanovené činnosti zajišťuje prostřednictvím příslušníků policie a občanských zaměstnanců. V policejním sboru aktuálně vykonává službu přibližně 40.000 policistů, přičemž jejich služební zařazení je rozdílné. Tuto rozdílnost lze spatřovat zejména v jejich přiřazení k jednotlivým útvarům, kde vykonávají specifické činnosti. Těmto specifickým činnostem také odpovídá četnost, způsob a rozsah výcviku, který je velmi rozdílný a musí odpovídat požadavkům na jednotlivé organizační složky policie. Je zcela pochopitelné, že policisté vykonávající administrativní činnost v kanceláři nebudou mít stejný rozsah profesní přípravy jako policisté zařazení například u prvosledových hlídek nebo speciálních pořádkových jednotek či dokonce zásahových jednotek. Každý policista však po svém nástupu k policejnímu sboru musí absolvovat základní odbornou přípravu, kde získá základní povědomí o problematice krizového řízení. Vzdělávání policistů zabezpečuje Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Představa (vize) ÚPVSP je taková, že všichni policisté budou provádět určité základní činnosti shodně po celém území České republiky. Cílem útvaru však není absolutní vynucování jednotlivých postupů dle předložených zpracovaných metodik. Prioritou útvaru je ukázka, vysvětlení a následné přesvědčení dalších složek policie o důvodech a vhodnosti použití zpracované metodiky. Problematická je nepřístupnost některých útvarů k novým myšlenkám. Gestorem problematiky vzdělávání policistů v oblasti krizového řízení je Oddělení krizového řízení, které je organizačním článkem policejního prezidia a metodicky řídí příslušnou oblast policejních činností.

V průběhu služebního poměru mohou policisté svoje znalosti prohlubovat formou kurzů celoživotního vzdělávání. Policisté musí být na řešení krizových situací a mimořádných událostí neustále připravováni a cvičeni, aby profesionálně v požadovaném rozsahu mohli plnit zákonem stanovené úkoly v rámci integrovaného záchranného systému. K tomuto může případně sloužit

softwarová aplikace ve formě e-learningu, kde si každý policista může ověřit svoje vědomosti v problematice krizového řízení. Vzdělávání policistů v rámci profesní přípravy musí pružně reagovat na současnou bezpečnostní situaci v zemi a jinde ve světě. Policie jako zaměstnavatel proto musí sledovat moderní trendy ve vzdělávání v okolních státech. Poznatky potom může v upravené podobě aplikovat pro potřeby vzdělávání policistů za účelem odvádění profesionální práce. Častým problémem při společném zásahu více složek může být skutečnost, že na místě události není žádný policista, který je schopen velet a dávat srozumitelné pokyny. Ačkoliv je příslušnými dokumenty stanoven postup na místě události a příslušnost k velení, není vždy dodržován. Poté dochází ke zbytečným nedorozuměním a chaosu. V krizových situacích zkušený policisté a jindy velmi schopní policisté pod vlivem psychického tlaku zmatkují a dopouštějí se zbytečných chyb. Někdy mohou na místě události sehrát důležitou roli osobní spory, nad které je potřeba se povznést a chovat se profesionálně. V rámci zkvalitnění koordinace a usměrnění jednotlivých činností na místech mimořádných událostí, lze doporučit všem 14 krajským ředitelstvím Policie České republiky, zavedení modelového vzoru způsobu velení, který je v současné době uplatňován na území Hlavního města Prahy. Jedná se o hlídku neformálně označenou slovem „velitel policie“, která je organizačně zařazena u útvaru Pohotovostní motorizované jednotky Praha. Výkon služby zde provádí odborně vyškolení policisté, kteří disponují potřebnými znalostmi a jsou dobře technicky vybaveni k případnému zásahu. Vznik funkce velitel policie v organizační struktuře pražské policie považují za velmi přínosný, neboť při řešení mimořádných událostí jsou nezbytné rozhodovací schopnosti. Okamžitá koordinace hlídek je nutná kvůli jejich efektivnímu využití. Za negativní faktor lze považovat špatnou personální situaci na jednotlivých útvarech, kde není dostatek pracovního personálu. Policisté jsou proto často svými nadřízenými omlouváni z jednotlivých bloků výcviku nebo jim není umožněno absolvovat jiné vzdělávací aktivity v podobě školení, kurzů nebo seminářů. V rámci jednotlivých útvarů nebo krajských ředitelství se neuplatňuje rovný přístup k dalšímu vzdělávání jejich policistů. Policista při plnění úkolů policie využívá velké množství oprávnění, které jsou taxativně zakotveny v zákoně. Policisté během služby musejí řešit různorodé situace, na které musejí být připraveni. Jednou

z možných situací může být činnost na úseku krizového řízení. V případě mimořádných událostí a krizových situací policisté zachraňují lidské životy. Bez absolvování kvalitní profesní přípravy není možné být na podobné situace dobře připraven a jednotlivé potřebné činnosti vykonávat profesionálně. Finanční, časová a organizační náročnost v kombinaci se špatnou personální situací v řadách police nemůže být důvodem k tomu, aby docházelo k omezování profesní přípravy policistů, kteří mnohdy zachraňují život druhých osob a současně riskují ztrátu svého vlastního života. První minuty při řešení mimořádné události jsou klíčové a mají podstatný vliv na rozsah vzniklých následků. Každý zakročující policista musí přesně znát svoje úkoly na místě události. Znalost postupu řešení a následných kroků vyžaduje dlouhou a těžkou přípravu, kterou policista získá pouze pravidelnou služební přípravou a zkušenostmi získanými z policejní praxe. Profesionálně připravený policista dokáže zvládnout počáteční chaos a bude přínosem pro ostatní složky IZS. Policista se musí umět rychle a správně rozhodnout, kterou činnost právě vykonávat a kterou lze odložit na později. Dokázat poskytnout první pomoc, zajistit perimetr v potřebném rozsahu, fungovat v koordinaci s ostatními složkami IZS a současně komunikovat s integrovaným operačním střediskem je psychicky náročná situace, na kterou je potřeba být připraven. Řešení mimořádné události vyžaduje ze strany policistů a ostatních složek IZS skutečnou profesionalitu, kterou ocení zejména ohrožené osoby. Všichni policisté mají ze zákona povinnost se dále vzdělávat. K tomuto účelu jsou určeny různé formy školení nebo pořádané kurzy celoživotního vzdělávání, které mají policistům umožnit získat nové informace, poznatky a zkušenosti, které jim pomohou v jejich profesním rozvoji. Velmi cenné a nenahraditelné jsou zkušenosti z praxe jiných složek IZS, které můžeme potkat na společném zásahu. Účelem zpracované diplomové práce nebylo kritizovat současný stav připravenosti policie na řešení mimořádných událostí a krizových situací, ale poukázat na možné nedostatky a navrhnout přijetí vhodných opatření, která mohou být v předmětné problematice žádoucí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6.

HERZÁN, Martin. Pohotovostní motorizovaná jednotka Praha: 1956-2016. Praha: PČR – Pohotovostní motorizovaná jednotka, 2016. ISBN 978-80-260-9824-9.

HRUDKA, Josef a David ZÁMEK. Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1.1.2012. Praha: Police history, 2012. ISBN 978-80-86477-56-5.

JAKUBCOVÁ, Lenka a Ján ŠUGÁR. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7.

Kolektiv autorů. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul - E. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-031-6.

LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-63-1.

LINHART, Petr. Některé otázky ochrany společnosti. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. ISBN 80-86640-43-4.

LIŠKA, Václav. Zpracování a obhajoba bakalářské a diplomové práce. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-64-1.

MACEK, Pavel. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9.

MARTÍNEK, Bohumír a Jan TVRDEK. Základy integrovaného záchranného systému. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.

NOVÁKOVÁ, Jaroslava, Oldřich KRULÍK a Radek BUREŠ. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7.

Npor. Loučka Ondřej, nprap. Jiří Šimek, nprap. Vladimír Babický Libela 10, 2020...rok druhý. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy, 2021. © Pohotovostní motorizovaná jednotka, 2021.

Npor. Loučka Ondřej, nprap. Jiří Šimek, nprap. Vladimír Babický. Libela 10, 2019 (k)rok první. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy, 2020. © Pohotovostní motorizovaná jednotka, 2020.

Npor. Ondřej Loučka, nprap. Jiří Šimek, nprap. Vladimír Babický, nprap. Zdeněk Matušík. Libela 10 2021...rok třetí. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy, 2022. © Pohotovostní motorizovaná jednotka, 2022.

PROCHÁZKOVÁ, Dana a Bedřich ŠESTÁK. Řízení bezpečnosti a krizové řízení: zpracováno v rámci výzkumného úkolu PA ČR 2/2 "Krizové řízení ve veřejné a státní správě a Policii ČR". Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-212-9.

PROCHÁZKOVÁ, Dana. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-35-5.

RICHTER, Rostislav. Komunikace s obyvatelstvem při krizových situacích. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-65-5.

RICHTER, Rostislav. Ochrana obyvatelstva a Dodatkový protokol I o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-55-6.

SVĚRÁK, Vít a Jan VÁŇA, ed. Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě – její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě – její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. ISBN 978-80-7251-525-7.

TARČÁNI, Ondrej. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9

TARČÁNI, Ondrej. Teorie a praxe krizového řízení II. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-357-4.

TARČÁNI, Ondrej. Teorie a praxe krizového řízení III. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-362-8.

Zákonná úprava

Česko. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 1992, částka 1. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 1/1993 Sb. – Ústava České republiky – poslední stav textu

Česko. Ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, o bezpečnosti České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 1998, částka 39. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 110/1998 Sb. – o bezpečnosti České republiky – poslední stav textu

Česko. Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 1969, částka 1. ISSN 1211-1244. systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 2/1969 – o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Česko. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999, o ozbrojených silách České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 1999, částka 76. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 219/1999 Sb. – o zbrojených silách České republiky – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

Česko. Zákon č. 222 ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 1999, částka 76, ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb.m.s. – RA2116 222/1999 Sb. – o zajišťování obrany České republiky – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.7.2023

Česko. Zákon č. 224 ze dne 11. září 2015, o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi. In: Sbírka zákonů České republiky, 2015, částka 93. ISSN 1211-1244. systém ASPI – stav k 21.2023 do částky 22/2023 Sb.m.s. – RA2116 224/2015 Sb. – o prevenci závažných látek – poslední stav textu

Česko. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 239/2000 Sb. – o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – poslední stav tetu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

Česko. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 73. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 240/2000 Sb. – krizový zákon – poslední stav textu nabývá účinnosti až od 1.1.2024

Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky, 2008, částka 91. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.02.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 273/2008 Sb. – o Policii České republiky – poslední stav textu

Česko. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2003, částka 121. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21. 02. 2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 361/2003 Sb. - o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – poslední stav textu nabývá účinnost až od 1. 1. 2025

Česko. Zákon č. 585 ze dne 4. listopadu 2004, o branné povinnosti a jejím zajišťování. In: Sbírka zákonů České republiky, 2004, částka 2001. ISSN 1211-1244. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 585/2004 Sb. – branný zákon – poslední stav textu

Podzákoné právní normy

Česko. Nařízení vlády č. 462 ze dne 22. listopadu 2000, k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 462/2000Sb. - k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů – poslední stav textu

Česko. Nařízení vlády č. 463 ze dne 27. listopadu 2000, o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 463/2000 Sb. – o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328 ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 328/2001 Sb. – o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému – poslední stav textu

Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380 ze dne 9. srpna 2002, k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 380/2002 Sb. – k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva – poslední stav textu

Interní akty řízení

Nařízení Ministerstva vnitra a služební předpis státního tajemníka v Ministerstvu vnitra č. 18 ze dne 7. června 2019, kterým se upravuje bezpečnostní ochrana areálů. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023Sb.m.s. - RA2116 18/2019 (MV) – kterým se upravuje bezpečnostní ochrana areálů – poslední stav textu

Nařízení Ministerstva vnitra č. 32 ze dne 22. srpna 2016, o vzdělávání v policejních školách Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 32/2016 (MV) – o vzdělávání v policejních školách Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních

Nařízení ministerstva vnitra č. 49 ze dne 11. října 2012, kterým se stanoví postup při hlášení události v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, záchranných a likvidačních prací, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí. Systém ASPI – stav k 21.11.2022 do částky 158/2022 Sb. a 23/2022 Sb.m.s. – RA2076 49/2012 (MV) – hlášení mimořádných událostí a záchranných a likvidačních prací – poslední stav textu

Nařízení Ministerstva vnitra č. 6 ze dne 11. ledna 2010, k zajištění plnění úkolů za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu a přípravě na jejich řešení. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 6/2010 (MV) – plnění úkolů za stavu nebezpečí, ohrožení státu a válečného stavu – poslední stav textu

Nařízení Ministerstva vnitra č. 67 ze dne 15. prosince 2008, kterým se zřizují útvary Policie České republiky s celostátní působností. Systém ASPI – stav k

22.9.2022 do částky 128/2022 Sb. a 17/2022 Sb.m.s. – RA2043 67/2008 (MV) – zřízení útvarů Policie ČR s celostátní působností – stav k 24.09.2022

Pokyn ministra vnitra č. 43 ze dne 19. listopadu 2019, kterým se vydává Plán akceschopnosti Ministerstva vnitra. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 43/2019 (MV) – vydání Plánu akceschopnosti Ministerstva vnitra – poslední stav textu

Pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10. června 2010, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 130/2020 (PPRN) – o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti – poslední stav textu

Pokyn policejního prezidenta č. 316/2017 ze dne 29. prosince 2017, o profesním vzdělávání. Systém ASPI – stav k 21.2. 2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 316/2017 (PPRN) - o profesním vzdělávání – poslední stav textu.

Pokyn policejního prezidenta č. 34/2015 ze dne 19. února 2015, kterým se upravuje činnost zásahových jednotek a jednotek pro ochranu jaderných elektráren. Systém ASPI – stav k 15.10.2022 do částky 141/2022 Sb. a 21/2022 Sb.m.s. – RA2055 34/2015 (PPRN) – činnost zásahových jednotek a jednotek pro ochranu jaderných el. – poslední stav textu

Pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 15. ledna 2014, k zajištění plnění úkolů útvarů Policie České republiky za stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 4/2014 (PPRN) – plnění úkolů útvarů Policie ČR za stavu nebezpečí a ohrožení státu – poslední stav textu

Pokyn ředitele bezpečnostního odboru č. 12 ze dne 12. června 2019, k provádění bezpečnostní ochrany areálů. Č.j. MV-77923-23/BO-2018

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 14 ze dne 21. ledna 2010, o školních policejních střediscích. Systém ASPI – stav k 8.10.2022 do částky 139/2022 Sb.

m.s. – RA2053 14/2010 (PPRN) – o školních policejních střediscích – poslední stav textu

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145 ze dne 11. června 2013, kterým se zásady finančního zajištění činností Policie České republiky při společných zásazích složek integrovaného záchranného systému a při krizových situacích. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 145/2013 (PPRN) – zásady finančního zajištění činností Policie České republiky při společných zásazích

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb. m.s. – RA2116 4/2009 (PPRN) – o provádění služební přípravy příslušníků Policie ČR – poslední stav textu

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 63 ze dne 11. května 2004, kterým se stanoví jednotný postup pro zpracování informací o provedených závažných služebních zákrocích pro potřeby služební přípravy. Systém ASPI – stav k 29.1.2022 do částky 11/2022 Sb. a 27/2021 sb.m.s. – RA1918 63/2004 (PPRN) – informace o provedených závažných služebních zákrocích – poslední stav textu

Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 31. ledna 2008, kterým se upravují úkoly Policie České republiky při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací složkami integrovaného záchranného systému. Systém ASPI – stav k 21.2.2023 do částky 22/2023 Sb. a 5/2023 Sb.m.s. – RA2116 27/2008 (PPRN) – úkoly Policie ČR při provádění záchranných a likvidačních prací – poslední stav textu

Webové stránky a elektronické zdroje

Deník.cz. Eliška Gáfríková. Branná výchova byla povinnost [online]. Dostupné z <https://www.denik.cz/rodice-a-deti-co-deti/skoly-rodice-deti-branna-vychova-20210810.html>

PA ČR. O škole [online]. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, všechna práva vyhrazena, © 2021. Dostupné z [https:// www. polac.cz/ g2/view .php?oskole/index.html](https://www.polac.cz/g2/view.php?oskole/index.html)

Policie ČR. ÚPVSP, organizační členění útvaru, kontakty a zaměření činnosti [online]. Praha: Policie ČR, všechna práva vyhrazena, © 2021. Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/utvar-policejniho-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Policie.cz. O Policii ČR [online]. Praha: Policie ČR, všechna práva vyhrazena, © 2021. Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>.

Policie.cz. Početní stav příslušníků Policie České republiky [online]. Zveřejněné informace 2022. Praha: Policie ČR, všechna práva vyhrazena © 2023. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/pocetni-stavy-prislusniku-policie-ceskerekpubliky.aspx>

Policie.cz. ÚPVSP, O nás [online]. Praha: Policie ČR, všechna práva vyhrazena © 2021. Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/utvar-policejniho-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx>.

Statut bezpečnostní rady státu. [online]. [cit. 4.3.2020]. Dostupné z <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/Statut-BRS-UV-435-2017.pdf>

Terminologický slovník krizového řízení. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 8. června 2016. © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

Učebna simulačních technologií-XVR[online]. Hasičský záchranný sbor České republiky. © 2023 Školní a výcvikové zařízení HZS ČR. Dostupné z <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebna-simulacnich-technologiei-xvr.aspx>

Interní elektronické materiály

KŘP hl. m. Prahy. Školní policejní středisko [online]. Praha: Skupina podpory, © 2018. Dostupné z intranetu Policie ČR.

Oddělení krizového řízení Jmk. Dokumentace OKŘ [online]. Praha: Skupina podpory Enterprise Agreement, © 2018. Dostupné z intranetu Policie ČR.

ÚPVSP. O nás [online]. Praha: Skupina podpory Enterprise Agreement © 2018. Dostupné z intranetu Policie ČR

ÚPVSP. Priority [online]. Praha: Skupina podpory Enterprise Agreement, © 2018. Dostupné z intranetu Policie ČR.

ÚPVSP. Vzdělávací zařízení Kutná Hora [online]. Praha: Skupina podpory Enterprise Agreement © 2018. Dostupné z intranetu Policie ČR

Další použité prameny

Kurz celoživotního vzdělávání (Teorie a praxe krizového řízení), který pořádala Policejní akademie České republiky, datum konání dne 05.01.2023

Doc. PhDr. Věra Poláčková, CSc., Mgr. Jarmila Chvostková. Katalog programu celoživotního vzdělávání v akademickém roce 2022/2023. Vydavatel Policejní akademie České republiky v Praze, Lhotecká 559/7, P.O. BOX 54, 143 01 Praha 4, 2022. ISBN 978-80-7251-537-0

Ing. Anežka Klemensová. Elektronická prezentace – SW TerEx, společnost T-soft a.s. Studijní pomůcka pro krizové scénáře.

Ing. Anežka Klemensová. Elektronická prezentace – uživatelský a metodický manuál PRACTIS GO, společnost T-soft a.s. Verze 1.0. Studijní pomůcka pro krizové scénáře.

Ing. Jiří BARTA, RNDr. Ing. Tomáš LUDÍK. TerEx-modelování a simulace (Studijní pomůcka pro předmět KRIZOVÉ SCÉNÁŘE). Vydavatel Univerzita obrany, Brno 2012.

Ing. Kristýna Schmitt a Petr Šikuta, MSc. Uživatelská příručka unifikovaného klienta PDP4 a MBP. Verze č. 14, 07. 09. 2020. Policejní prezidium České republiky.

Ing. Martin Břehovský, Ing. Karel Jedlička. Redigoval: Ing. Jiří Šíma, CSc. Úvod do geografických informačních systémů. Přednáškové texty.

Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie České republiky. Praha, únor 2015. ISBN 978-80-7441-005-5

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Praha 2020

Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024. Ministerstvo obrany. Praha 2019

Kpt. Ing. Petr Vopalecký, Dis., MBA, LL.M. Elektronická prezentace: Aplikace Tactilon Agnet. Krajské ředitelství Policie České republiky Libereckého kraje. Odbor informačních a komunikačních technologií.

Metodický návod zpracování plánů krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury u Policie ČR, Policejní prezidium České republiky, kancelář policejního prezidenta, oddělení krizového řízení. Č.j. PPR-2345-2/ČJ-2012-99KB

Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha 2016.

Pplk. Ing. Miloš Zajíc, MBA, pplk. Mgr. Alexander Išunin, pplk. Mgr. Monika Patočková, kpt. Mgr. Jindřiška Dufková, kpt. Mgr. Roman Jiras. Vzdělávací program: Topografická geografická příprava pro policisty a zaměstnance zařazené na pracovištích krizového řízení. Gestor problematiky: OKŘ PP ČR. Platnost od 1. září 2022. Č.j. UPVSP-4079-2/ČJ-2021-910010

Pplk. Ing. Miloš Zajíc, pplk. Patrik Maláč. Vzdělávací program: Školitel souborů typových činností IZS. Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Gestor problematiky: OKŘ PP ČR. Platnost od 1. ledna 2020. Č.j. UPVSP-1887-4/ČJ-2019-9100KR.

Vzdělávací program: Krizové řízení Policie České republiky I. Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Gestor problematiky: OKŘ PP ČR. Platnost od 1. dubna 2019. Č.j. UPVSP-1421-2/ČJ-2018-9100KR

Zásady k určování policistů do orgánů pro řešení mimořádných událostí a krizových situací zřizovaných na úrovni krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí. Policejní prezidium České republiky, kancelář policejního prezidenta, oddělení krizového řízení. Č.j. PPR-11709-18/ČJ-2013-990111

ŽALČÍK, Zdeněk, Spojovací příprava – Modul 6, Policie České republiky – Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Brno 2016

Seznam použitých zkratk

AČR – Armáda České republiky

BRK – Bezpečnostní rada kraje

BRS – Bezpečnostní rada státu

E-POLIS – Edukační policejní online systém

GIS – Geografický informační systém

HZS – Hasičský záchranný sbor

IMZ – Instruktažně metodické zaměstnání

IOS – Integrované operační středisko

IZS – Integrovaný záchranný systém

KOPIS – Krajské operační a informační středisko

KŘP – Krajské ředitelství policie

KS – Krizová situace

MBP – Mobilní bezpečná platforma

MOP – Místní oddělení policie

MU – Mimořádná událost

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

NCRS – NATO Crisis Response System

NSRK – Národní systém reakce na krizi

ODOS – Objekt důležitý pro obranu státu

OHS – Oddělení hlídkové služby

OKŘ – Oddělení krizového řízení

OMN – Objekt možného napadení

PČR – Policie České republiky

PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka

PP ČR – Policejní prezidium České republiky

SAP – Síly a prostředky

STČ – Soubor typových činností

ŠPS – Školní policejní středisko

TEREX – Teroristický expert

ÚCP – Útvar policie ČR s celostátní působností

ÚPVSP – Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy

ZOP – Základní odborná příprava

ZPPP – Závazný pokyn policejního prezidenta

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Pohlaví

Tabulka 2: Věk

Tabulka 3: Služební poměr

Tabulka 4: Vzdělání

Tabulka 5: Kurz první pomoci

Tabulka 6: AED

Tabulka 7: Poskytovaná první pomoc ve službě

Tabulka 8: První pomoc za využití získaných poznatků

Tabulka 9: Plynová maska vybavenost

Tabulka 10: Plynová maska proškolení

Tabulka 11: Plynová maska správné použití

Tabulka 12: Plynové masky správné označení

Tabulka 13: Metoda START

Tabulka 14: Cvičení IZS

Tabulka 15: Cvičení IZS rozvoj

Tabulka 16: Spolupráce mezi složkami IZS

Tabulka 17: Katalog typových činností znalost

Tabulka 18: Povědomí o velení policie na místě zásahu

Tabulka 19: Považování vzdělání ZOP za dostačující pro plnění úkolů

Tabulka 20: Zájem o absolvování školení k mimořádným událostem

Graf 1: Pohlaví

Graf 2: Věk

Graf 3: Služební poměr

Graf 4: Vzdělání

Graf 5: Kurz první pomoci

Graf 6: AED

Graf 7: Poskytovaná první pomoc ve službě

Graf 8: První pomoc za využití získaných poznatků

Graf 9: Plynová maska vybavenost

Graf 10: Plynová maska proškolení

Graf 11: Plynová maska správné použití

Graf 12: Plynové masky správné označení

Graf 13: Metoda START

Graf 14: Cvičení IZS

Graf 15: Cvičení IZS rozvoj

Graf 16: Spolupráce mezi složkami IZS

Graf 17: Katalog typových činností znalost

Graf 18: Povědomí o velení policie na místě zásahu

Graf 19: Považování vzdělání ZOP za dostačující pro plnění úkolů

Graf 20: Zájem o absolvování školení k mimořádným událostem

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Vzorový dotazník

Příloha č. 2 – Obrazové přílohy

Příloha č. 1: Vzorový dotazník

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE
FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ
KATEDRA PROFESNÍ PŘÍPRAVY

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ U PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE
ČESKÉ REPUBLIKY PRO DIPLOMOVOU PRÁCI NA TÉMA
„PROBLEMATIKA PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE
ČESKÉ REPUBLIKY NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH A
KRIZOVÝCH SITUACÍ JAKO SOUČÁST PROFESNÍ
PŘÍPRAVY“

AUTOR ŠETŘENÍ: Bc. Ondřej Rýdl
ondrejrydl.@email.cz

Policejní akademie v Praze
Lhotecká 559/7, Praha 4

VEDOUCÍ PRÁCE: PaedDr. Ing. Jan Zelinka, Ph.D.

Dobrý den,

jsem studentem Policejní akademie v Praze a pod vedením PaedDr. Ing. Jana Zelinky, Ph.D. zpracovávám diplomovou práci na téma „PROBLEMATIKA PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY NA ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍ JAKO SOUČÁST PROFESNÍ PŘÍPRAVY“. Cílem šetření je získat informace o vzdělávání příslušníků policie v dané problematice. Zajímá nás, zda policisté mají základní teoretické vědomosti o problematice krizového řízení a zda jsou dostatečně vycvičeni k poskytnutí první pomoci, používání přidělených ochranných pracovních pomůcek nebo jiného technického vybavení při výkonu služby.

Rád bych Vás tedy poprosil o vyplnění dotazníku, který je složen z 20 otázek. Dotazník je zcela anonymní. Jeho výsledky budou využity pouze pro studijní a výzkumné účely.

V dotazníku se setkáte s uzavřenými a otevřenými odpověďmi. U každé otázky zaškrtněte jednu odpověď, kterou považujete za nejvhodnější. Žádná z položených otázek není povinná, přesto Vás poprosím o důsledné a pravdivé vyplnění všech políček, aby byl dotazník použitelný.

Políčka, prosím, zaškrťávejte následujícím způsobem:

Pokud se spletete, špatnou odpověď začerněte a označte novou:

Pokud se rozhodnete, že „začerněná“ odpověď je přeci jen správná, vyřešte situaci zakroužkováním správné odpovědi.

V případě jakýchkoliv nejasností, dotazů, či zájmu o výsledku šetření mne neváhejte kontaktovat na emailové adrese ondrejrydl@email.cz.

Předem Vám velmi děkuji za spolupráci

Ondřej Rýdl

1. Jaké je Vaše pohlaví:

¹ Muž

² Žena

2. Jaký je Váš věk:

¹ 18–25 let

² 26–35 let

³ 36–50 let

⁴ 51 let a více

3. Jaká je délka Vašeho služebního poměru:

¹ Do 3 let

² 4–10 let

³ 11–15 let

⁴ 16 let a více

4. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

¹ Středoškolské s maturitou

² Vyšší odborné

³ Vysokoškolské

5. Absolvovali jste v rámci profesní přípravy příslušníků policie kurz první pomoci:

¹ Ano

² Ne

6. Byla součástí kurzu první pomoci také obsluha přístroje AED:

¹ Ano

² Ne

7. Poskytovali jste v rámci výkonu služby první pomoc:

¹ Ano

² Ne

8. V případě předchozí kladné odpovědi uveďte, zda jste při poskytování první pomoci využili poznatků získaných v rámci absolvovaného kurzu:

¹ Ano

² Ne

³ Jiné:

9. Je součástí Vaší základní výbavy poskytnuté zaměstnavatelem ochranná plynová maska:

¹ Ano

² Ne

³ Nevím

10. Byli jste zaměstnavatelem proškoleni k správnému používání plynové masky:

¹ Ano

² Ne

³ Nepamatuji se

11. Umíte ochrannou plynovou masku správně používat:

¹ Ano

² Ne

³ Nejsem si jistý/á

12. Víte, k čemu slouží označení pomocí písmen a číslic umístěných na filtrech k plynovým maskám:

¹ Ano

² Ne

³ Nejsem si jistý/á

13. Znáte metodu START na třídění zraněných osob:

¹ Ano

² Ne

³ Nejsem si jistý/á

14. Účastnili jste se v rámci svojí profese součinnostního cvičení složek IZS:

¹ Ano – aktivně

² Ano – pouze jsem však přihlížel

³ Ne

15. Pokud je Vaše předchozí odpověď kladná, byla účast na cvičení přínosem pro profesní rozvoj:

¹ Ano, byla přínosem

² Ano, očekával jsem však víc

³ Ne

16. Spolupracovali jste v rámci výkonu služby na místě události s jinou složkou IZS:

- 1 Ano, spolupráce probíhala bez větších obtíží
- 2 Ano, během spolupráce ale vznikaly kolizní situace
- 3 Ne

17. Víte, co je katalog typových činností:

- 1 Ano
- 2 Ne
- 3 Nejsem si jistý/á

18. Víte, v jakých situacích při společném zásahu složek IZS na místě velí příslušník policie:

- 1 Ano
- 2 Ne
- 3 Nejsem si jistý/á

19. Považujete rozsah vzdělání získaného v rámci základní odborné přípravy za dostačující pro plnění úkolů na místě mimořádné události nebo krizové situace:

- 1 Ano, zcela dostačující
- 2 Ano, ale rozsah je velmi stručný
- 3 Ne, vzdělání v této oblasti považuji za nedostatečné

20. Máte zájem absolvovat školení, jehož obsahem je teoretická a praktická příprava na řešení mimořádných událostí a krizových situací:

¹ Ano

² Ne

³ Nevím

Pokud máte jakékoliv poznámky nebo nejasnosti v otázkách dotazníku, můžete je prosím uvést do volného prostoru níže:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

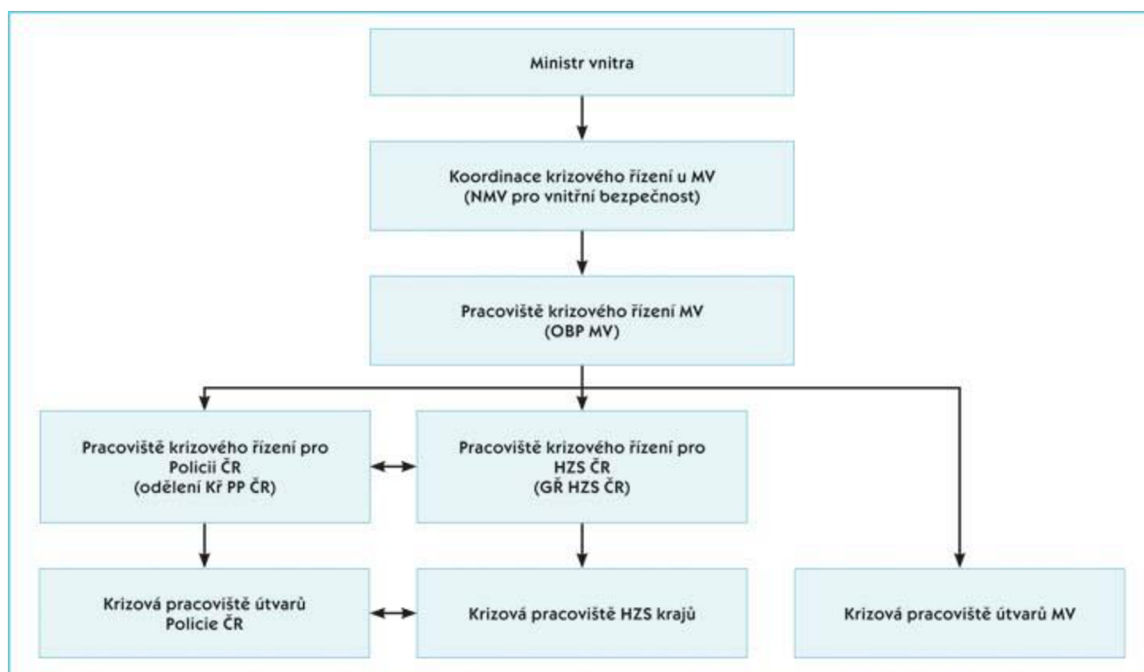
.....

.....

.....

Za vyplněné odpovědi a případné náměty na zlepšení dotazníku Vám předem děkuji.

KRIZOVÁ PRACOVIŠTĚ

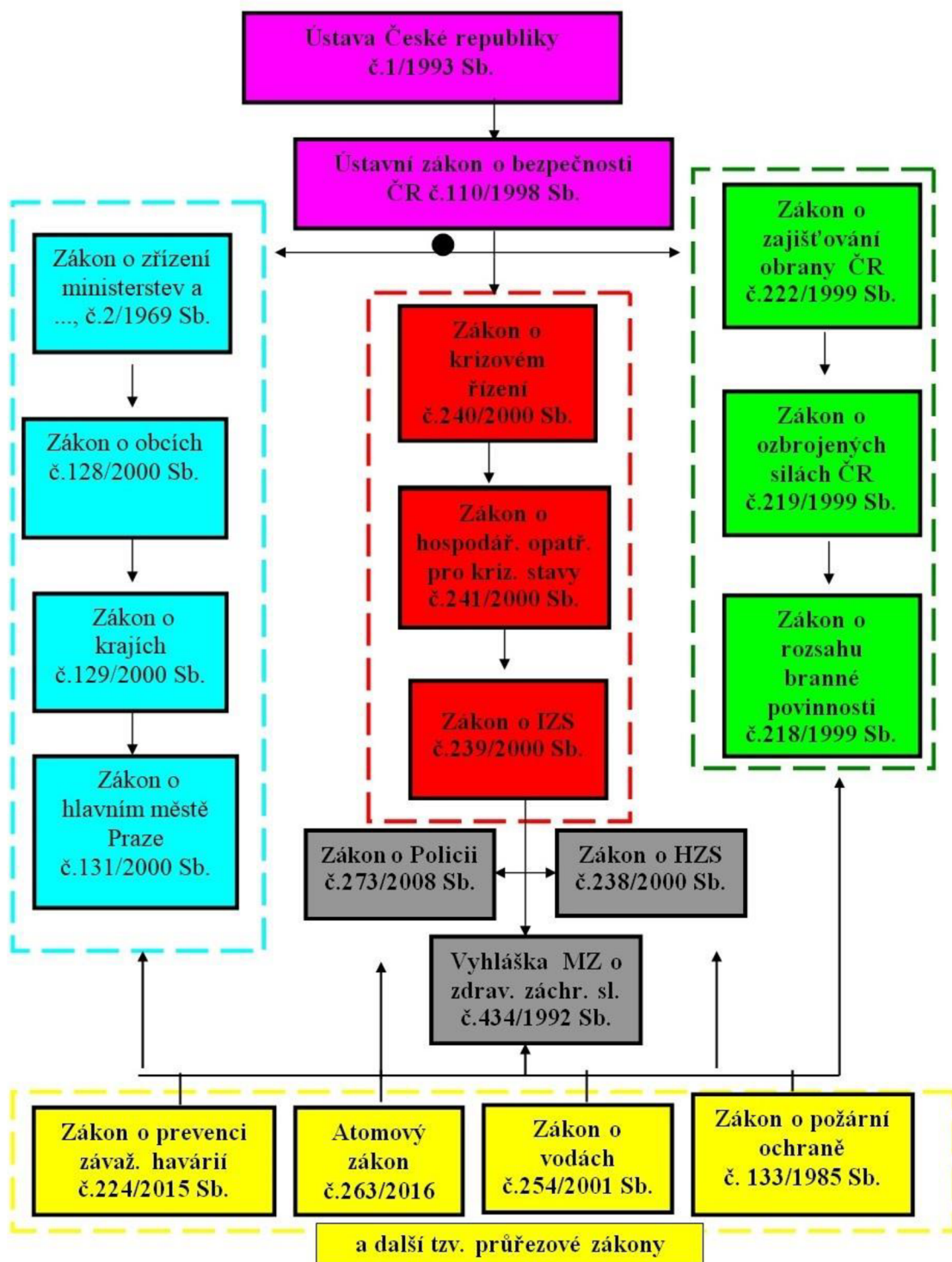
Zdroj: © 2023 Generální ředitelství HZS ČR, všechna práva vyhrazena

KRIZOVÉ STAVY A STUPNĚ POPLACHU

	KRIZOVÉ STAVY	STUPNĚ POPLACHU IZS	STUPNĚ AKCESCHOPNOSTI	STUPNĚ BEZPEČNOSTNÍ OCHRANY OBJEKTŮ
obsah	stav, který se vyhláší v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu	k aktivaci a nasazení sil a prostředků složek IZS pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události	k zabezpečení kontinuity činnosti při vzniku krizové situace, za krizové situace, při obraně státu a pro zajištění ochrany zaměstnanců	k provedení opatření v chráněných objektech, kterým hrozí nebezpečí útoku
vyhláší	Hejtman kraje, Vláda ČR, Parlament ČR	velitel zásahu (HZS, PČR) oper. a inf. střed. HZS operační středisko PČR	policejní prezident (v rámci PČR)	Bezpečnostní rada státu na návrh Ústředního krizového štábu
<p>stupně nejnížší</p> <p>nejvyšší</p>	<p>STAV NEBEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro část nebo celé území kraje • Hejtman kraje <p>NOUZOVÝ STAV</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro omezené nebo celé území státu • Vláda ČR <p>STAV OHROŽENÍ STÁTU</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro omezené nebo celé území státu • Parlament ČR <p>VÁLEČNÝ STAV</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro celé území státu • Parlament ČR 	<p>PRVNÍ stupeň poplachu</p> <ul style="list-style-type: none"> • není nutná nepřetržitá koordinace • velitel zásahu <p>DRUHÝ stupeň poplachu</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepřetržitá koordinace velitelem zásahu a štábem VZ <p>TŘETÍ stupeň poplachu</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinace zásahu na operační úrovni • kraj <p>ZVLÁŠTNÍ stupeň poplachu</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinace zásahu na strategické úrovni • MV nebo jiný ŮSŮ 	<p>stupeň „A“</p> <ul style="list-style-type: none"> • reálná hrozba krizové situace • prověření plánů <p>stupeň „B“</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkrétní hrozba krizové situace • aktivace a částečné zpohotovení <p>stupeň „C“</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezprostřední hrozba krizové situace • úplné zpohotovení <p>stupeň „D“</p> <ul style="list-style-type: none"> • přímé ohrožení • nasazení, náhradní pracoviště 	<p>I. stupeň BOO</p> <ul style="list-style-type: none"> • možné ohrožení chráněných objektů <p>II. stupeň BOO</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvýšená hrozba chráněným objektům <p>III. stupeň BOO</p> <ul style="list-style-type: none"> • reálná nebo bezprostřední hrozba chráněným objektům <p>IV. stupeň BOO</p> <ul style="list-style-type: none"> • přímé ohrožení nebo uskutečnění útoku na chráněné objekty
základní legislativa	Ů. z. č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR z. č. 240/2000 Sb. krizový zákon NMV č. 13/2004 Ůkoly za SN, NS, SOS, VS	z. č. 239/200 Sb., o IZS z. č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií vyhl. MV č. 328/2001 Sb. zabezpečení IZS	NMV č. 13/2004 Ůkoly za SN, NS, SOS, VS PMV č. 39/2004 plán akceschopnosti ZP PP č. 4/2006 nepřetržitá akceschopnost	Usn. BRS. č. 260/2002 NMV č. 20/2009

Zdroj: © 2023 Generální ředitelství HZS ČR, všechna práva vyhrazena

SCHÉMA KRIZOVÉ LEGISLATIVY

Zdroj: © 2023 Generální ředitelství HZS ČR, všechna práva vyhrazena